

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257

BROJ
568

Subotica, 21. veljače 2014. Cijena 50 dinara

PRELO MLADEŽI DSHV-A

XI. HRCKOV MASKENBAL

MARIJAN GUBINA:
NE OSUĐUJEM, NE MRZIM...

HRVATSKI SOKOL U
PETROVARADINU

INTERVJU
GORAN IVANIŠEVIĆ

ZKVH
Pet godina rada

VOJVODANSKA Svaštara

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

**Želite brži Internet? Povoljne cijene?
Stabilnu konekciju?**

Tražite pouzdanog Internet provajdera?

**Mnogo je razloga
da izaberete
pravog provajdera!**

**Paketi već od
nevjerojatnih
999 dinara!**

5G INTERNET

Bežični pristup Internetu, koji omogućava daleko bržu i stabilniju vezu.
Uživajte u većim brzinama, raznovrsnim paketima.

ADSL INTERNET

Brz, stabilan i komforan način pristupa Internetu putem telefonske linije.
U zavisnosti od Vaših potreba, odaberite neku od ponuđenih brzina.

**AKCIJA:
dupla brzina,
nepromijenjena cijena**

www.tippnet.rs

Tel. 024/555-765

Karađorđev put 2, Subotica

Јавно комунално предузеће „Суботицагаз“ • Суботица
Szabadkai Gázművek Kommunális Kőzvéllalat • Szabadka
Јавно комунално подuzeće „Suboticaplin“ • Subotica

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58
tel: 024/641-200, fax: 024/641-220
Dežurna služba : 024/641-211

Plitvička jezera

Plitvički slapovi

Sjevni Velebit

Premužićeva staza

Prirodne ljepote Hrvatske

Kada posjetite web-prezentaciju HTZ-a prva fotografija na njihovom slajderu bit će NP Plitvička jezera. Nije to slučajno. Sami odabir najstarijeg nacionalnog parka, kao najvažnijeg reprezentata turizma u Hrvatskoj, govori o ljepoti i važnosti ovog krajolika. Zato recimo nešto više o tome, za početak... To je samo dio najznačajnijih ljepota hrvatske prirode, možda i najljepši.

Piše: Marjan Antić
urednik web-sajta

Zasigurno ste primijetili kako je kontinentalni, ili agroturizam, sve popularniji među turistima posljednjih godina. Pronaći sebi onaj preko potrebni mir i utočište od svakodnevnog stresa na poslu i u urbanoj okolini kojoj svi robujemo, zaista je primarno našem organizmu i duši. Ima li boljeg rješenja od magičnih, gotovo mitskih, staza i gorja na Plitvicama? Još daleke 1979. godine, među prvima u svijetu, ova je neiskvarena ljepota prirode uvrštena u UNESCO popis svjetske baštine. Sa svojih 16 malih jezeraca, međusobno povezanih slapovima nastalih taloženjem sedre (posebne vrste vapnenca), ova zbilja jedinstvena svjetska atrakcija privlači turiste oduvijek. Ja se sjećam svoje prve ekskurzije u 8. razredu osnovne škole kada smo posjećivali Plitvice. Dojam koji su ostavile te slike, mir i miris zraka, blagi šum vode koja dodatno čini da se predate užitku doživljaja, sve to i danas vraća želju da se uvijek vratim tamo iznova. Ona intenzivna smaragdno zelena boja ostaje zabilježena za sva vremena. Danas imamo mogućnost obići park uz pomoć specijalnih vozila, tzv. »panoramskih vlakica« ili bežumnim elektrobrodovima, koji nas dovode tako blizu slapova, kao iz snova... U neposrednoj blizini Plitvica imamo još jedan izniman nacionalni park – Sjevni Velebit! Prepun prelijepih kukova, botaničkih vrtova, dubokih jama, hrvatski planinari ovaj prostor planine Velebit smatraju najvećim draguljem među hrvatskim gorama. Ovaj jedinstveni krajolik najstrože je zaštićen kao rezervat prirode. Čuvena je Premužićeva staza, naslovljena po velikom zaljubljeniku u Velebit inženjeru Anti Premužiću, koji ju je projektirao. Ona je svakako najljepša pješačka staza u Hrvatskoj, posebna po tome što i pješacima sa slabijom fizičkom kondicijom omogućuje užitke u obilascima gorostasnih stijena i provalija. Svima koji se upute ovim dijelom Velebita nagrada su neviđeno prekrasni pejzaži Jadranske obale i kvarnerskih otoka. Idealno mjesto za uporabu svih vrsta fotografskih aparata. Ovdje su se nekada skrivali Senjski gusari i hajduci, koji su vjerojatno također uživali u veličanstvenim pogledima na okoliš, kao i današnji turisti... Samo bez fotoaparata!

Zato znajte da ste uvijek **dobrodošli** u Liku, kao i na naš web-sajt sa istim imenom: **www.dobrodosli.net**

(Ne)moguće reforme

Slučajno ili ne, tek su u nedjelju navečer u isto vrijeme, a na dva različita kanala, gostovali do nedavno bliski suradnici a trenutačno »ljuti« politički protivnici. Lider trenutačno najpopularnije stranke i prvi potpredsjednik Vlade u ostavci te »kandidat« za budućeg premijera Aleksandar Vučić gostovao je na televiziji Pink, a ministar gospodarstva u ostavci i nesuđeni reformator Saša Radulović, uz glavnog urednika NIN-a Milana Ćulibrka i predsjednika raspuštene Narodne skupštine Nebojše Stefanovića, gostovao je u emisiji »Utsak nedelje« na B92.

Na stranu to što se emisija na B92 skoro pa nije mogla niti gledati niti slušati od silnih smetnji na vezama, tema je bila provokativna: ima li ili nema reformi i tko su kočničari reformi, a gosti su u svakom slučaju bili dobro upućeni u temu. Radulović se fokusirao na planirane a neostvarene reforme u Vladi u kojoj je i sam bio, Ćulibrk je podsjetio na to da je reforma riječ koja se samo uporno ponavlja na ovim prostorima još od doba Ante Markovića, ali se one nikako ne sprovode, a Stefanović je tvrdio da, kada se priča o reformama, one ne postoje samo za one koji ih ne žele vidjeti.

Da podsjetimo - reforme za koje se zalagao Radulović i koje su bile dio ekonomske politike Vlade u ostavci su: regulatorna reforma – zakoni o stečaju, privatizaciji, radu i planiranju i izgradnji, smanjenje nameta na rad, zdravstveno osiguranje za sve i univerzalna socijalna zaštita, dovođenje u red 153 poduzeća u restrukturiranju, red u javnim poduzećima i rješenje problema bankarskog sektora, visoke razine problematičnih kredita i nepodnošljivo visokih kamatnih stopa za gospodarstvo.

Istini za volju i Vučić se, barem deklarativno, zalaže za ozbiljne reforme i stalno govori da nam slijedi težak period i mnogo rada, kaže i da su puno uradili, a da je više i bolje trebalo uraditi u ekonomiji. Kaže i da treba ojačati privatni sektor koji izdržava javni sektor. Ideja SNS-a je, kaže Vučić, da se do 30. lipnja donese paket reformskih zakona za popravljivanje poslovnog ambijenta i najavljuje da će se za dva mjeseca donijeti ukupno 21 zakon – zakoni o radu, stečaju, državnim službenicima, bržem izdavanju dozvola. Nesumnjivo je, jasno je to Vučiću, kao i svima onima koji su bez posla i bez perspektive, da bi se reforme morale provesti. Osobito ako znamo da u javnom sektoru ima 771 tisuća zaposlenih ljudi i ako znamo da je većina njih dobila posao preko političkih stranaka. Nemoguće je, tvrde ekonomisti, a vidimo to i sami, funkcioniranje ekonomije kada je od ukupnog broja zaposlenih čak 46 posto u javnom sektoru, a koji skupa s umirovljenicima čine skoro dva milijuna ljudi na državnoj kasi.

Logičan je stoga potez SNS-a da ide u izbore i zatraži »podršku naroda za teške reforme«. Samo još uvijek nije jasno kako će se reforme nakon izbora provesti ako ovakav model pogoduje političkim strankama i je li moguće da se dragovoljno odreknu svojih privilegija? U mandatu Vlade na odlasku vidimo – to nije bilo moguće.

J. D.

SADRŽAJ

AKTUALNO

RESTITUCIJA: PRIJAVE DO 3. OŽUJKA, A DOKUMENTA I KASNIJE.....6

TEMA

Proslavljen jubilej jedine profesionalne ustanove u području kulture vojvođanskih Hrvata

PET GODINA RADA ZKVH-A.....8-9

Izvanredni izbori u Srbiji

PREDIZBORNO ŠMINKANJE PITANJA O VOJVODINI.....10-11

INTERVJU

Goran Ivanišević, nabolji hrvatski tenisač svih vremena

NA SVAKOM POLJU NASTOJAT ĆU PRUŽITI MAKSIMUM.....12-13

SUBOTICA

Zdravstvena ispravnost vode za piće je pod kontrolom?

KAKVU VODU PIJEMO?.....22-23

DOPISNICI

Održana Skupština Podružnice DSHV-a Južno Podunavlje – Sonta

DOBRI REZULTATI U PRETHODNE DVIJE GODINE.....28-29

SPORT

Odigrana završnica prvenstva Vojvodine 2014. u futsalu za pionirke

NOVOSADSKA BISTRICA ŠAMPION.....49

Već dulje vrijeme uočavam kako se širi biznis s ljekarnama. Ljekarne, apoteke, farmacije, otvaraju se na svakom drugom uglu. Ma, kako je moguće da se medicina toliko razvija, sve više napreduje, a ljudima je potrebno sve više napora i novca za liječenje?

Mobiteli su za ovih petnaestak godina iznimno usavršeni, kao i računala, cijena je neviđeno pala. Sada svi imaju mobilni, svi su na svjetskoj mreži. Jednako tako, medicinski se uređaji neviđeno usavršavaju, sada možemo vidjeti sve što je u organizmu, razni skeneri sada su nam dostupni i ovdje nadomak ruke.

Istina, nerijetko čujem i kako su neke pomogli, da su pronašli nešto u organizmu u zadnji tren i spasili život. Ali, ipak, zar onda ne bi taj razvitak medicine trebao osiguravati zdravlje? Kako da ipak toliko ljudi i dalje traži medikamente da bi nastavili svoje živote? Pretvaraju se u ovisnike, jer očito rješenje ne siježe do korijena problema, već samo do simptoma.

Čini mi se kako ljudi najviše uzimaju neke medikamente za smirenje, za otupljivanje što psihičke, što fizičke boli. Tako otupljeni oni nastavljaju živjeti, praviti teške kompromise, glumiti nešto kako ne bi ostali i bez toga. Čini mi se kako mnoge bolesti i boli potječu od toga, od te neusklađenosti. Svi mi nosimo golemi psihički teret nesigurnosti na svojim leđima. Strah od kašnjenja plaće, gubitka posla, siromaštva, od toga da nećemo naći nikakvo ili barem ne odgovarajuće zaposlenje, svima lebdi nad glavom.

Jedino ne lebdi onima u poziciji, koji se smjenjuju u foteljama. Vražje kolo vlasti i oporbe omogućuje ljudima na vlasti da nanjuše, ali ne i da osjete taj strah. Nakon što su sebe osigurali, strah mogu nametati drugima radi usadivanja poslušnosti.

Možda kada bi u Bosni bilo više ljekarni ne bi ni bilo prosvjeda. Ovako, neotupljeni suočili su se s besperspektivnošću i izrazili svoj bijes. Umjesto promjene dobili su batine, te ne čudi što su se digli na noge.

Ne volim politizaciju socijalnog prosvjeda. Pratio sam i prosvjede na Wall Streetu i arapsko proljeće, pa i ovo bosansko. Pratio sam i prosvjede poljoprivrednika u nas i jako me živcira kada se to izbijanje emocija politički zagadi. Stoga mi nisu simpatični ukrajinski prosvjedi, a bosanski mi se za sada ne čine takvima.

Ne znam bih li podržao takve socijalne prosvjede u nas. Politizacija bi bila neizbježna, a time bi nestale šanse da se nešto sustavno promijeni. Sjaši Kurta, uzjaši Murta. No, kao što rekoh, kod nas ipak ima dosta ljekarni, kronično smo pod sedativima i izgubili smo nadu. Stoga, zavidim običnim ljudima Bosne koji nadu ipak nisu izgubili.

Nikola Perušić

Skupština DSHV-a

Redovita, 12. skupština Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini bit će održana 28. veljače u 18 sati u zgradi Nove općine, Trg Lazara Nešića br. 1 u Subotici.

Sveta misa za uspješan rad skupštine DSHV-a održat će se u franjevačkoj crkvi u Subotici 25. veljače 2014. s početkom u 17,30 sati.

»Deb'o četvrtak« u DSHV-u

Kao i svake godine, Demokratski savez Hrvata u Vojvodini poziva sve svoje članove i simpatizere na obilježavanje običaja »Deb'o četvrtak«. Ovo, sad već tradicionalno i popularno okupljanje u organizaciji ove stranke održat će se 27. veljače s početkom u 18,00 sati u Domu DSHV-a u Subotici.

Restitucija: Prijave do 3. ožujka, a dokumenta i kasnije

Rok za podnošenje zahtjeva za restituciju istječe 3. ožujka. Do sada je stiglo više od 34 tisuće prijava i poznato je da svi koji bi htjeli podnijeti zahtjev neće do tada uspjeti prikupiti svu dokumentaciju.

Iz Agencije za restituciju poručuju da zainteresirani do naznačenog roka mogu poslati prijavu, a da kasnije dostave potrebna dokumenta.

Mile Antić iz Mreže za restituciju tvrdi da je problem s prikupljanjem dokumentacije nastao zbog lošeg Zakona o restituciji, koji će, kako se nada, nova vlada izmijeniti.

Inače, svi zainteresirani dokumentaciju mogu predati preko šaltera pošte, a da bi zakazali termin za to, najprije trebaju pozvati poštu u Beogradu na telefon broj 011/360-75-05.

Vojvodina u vrhu europskih regija za strane izravne investicije

Prema procjeni »Financial Timesa«, Vojvodina je prva, od 54 regija srednje veličine, po efektivnosti stranih ulaganja, četvrta među svim europskim regijama i gradovima po istom kriteriju i četvrta u južnoj Europi po strategiji za privlačenje stranih investicija, gdje je posebna konkurencija bila s talijanskim, španjolskim i slovenskim regijama, izjavio je predsjednik Vlade AP Vojvodine dr. Bojan Pajtić, na konferenciji za novinare o rezultatima AP Vojvodine na prestižnom natječaju »Financial Timesa«, na kome se rangiraju »europski gradovi i regije budućnosti«.

»Financial Times«, odnosno njegova poslovna publikacija »fDi Intelligence«, procjenjivao je uvjete koje strani investitori imaju kad dođu u Vojvodinu.

Na natječaj »Europski gradovi i regije budućnosti 2014.-2015.« prijavilo se 468 europskih gradova i regija, a ocjenjivano je šest kategorija: ekonomski potencijali, ljudski resursi, troškovna ispla-

Znanstveni kolokvij »Suvremena demografska slika Hrvata u Vojvodini«

Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata organizira XXVIII. znanstveni kolokvij čija će tema biti »Suvremena demografska slika Hrvata u Vojvodini«. Kolokvij će biti održan u srijedu, 26. veljače, s početkom u 11 sati u prostorijama Zavoda (Harambašićeva 14). Uvodničar je dr. sc. Dražen Živić, znanstveni savjetnik i izvanredni profesor, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar – Područni centar Vukovar.

Suvremena demografska slika vojvodanskih Hrvata bremenita je nepovoljnim i izrazito zabrinjavajućim procesima, odnosima i strukturom, koje nisu posljedica dugoročnog djelovanja samo »unutarnjih« ili demografskih čimbenika, nego imaju i puno dublje i slojevitije »vanjske«, tj. društvene, političke i ekonomske odrednice. Hrvati u Vojvodini, prema

posljednjem popisu stanovništva iz 2011., čine tek 2,4 posto ukupnog vojvodanskog stanovništva, s jasnim trendom pada njihova udjela

u razdoblju nakon Drugoga svjetskog rata, što ukazuje na snažnu ukupnu depopulaciju, na negativne učinke parcijalnih depopulacijskih procesa (reprodukcijaska, generacijska i prirodna depopulacija) te na sve intenzivniji, odnosno,

izvjesniji »nestanak« hrvatske populacije s toga područja. Među važnije »unutarnje« ili demografske čimbenike pada broja i udjela hrvatskog sta-

posebno intenzivan, naročito u posljednja dva međupopisna razdoblja, s – dugoročno gledano – vrlo lošim perspektivama. O svemu će biti više riječi u izlaganju.

Dr. sc. Dražen Živić (1968.), znanstveni savjetnik i izvanredni profesor. Uposlen je u Institutu društvenih znanosti Ivo Pilar, voditelj je njegovog Područnog centra u Vukovaru. Bavi se istraživanjima povezanim uz demografiju Hrvatske, demografiju malih područja, demografiju braka i obitelji, demografske posljedice rata te etnodemografiju. U dosadašnjoj znanstvenoj djelatnosti objavio je sedamdesetak znanstvenih i stručnih radova u međunarodno referiranim časopisima, domaćim znanstvenim časopisima te zbornicima radova i knjigama, kao i tri knjige u suautorstvu i jednu knjigu kao samostalan autor.

novništva u Vojvodini treba istaknuti demografsko starenje kao opći ili globalni demografski proces, koji, doduše, niti na vojvodanskom prostoru nije isključivo ili jedino karakteristika samo hrvatske populacije, ali je kod Hrvata

tivost, infrastruktura i biznis klima, kao i strategija za privlačenje stranih direktnih investicija.

Dodjela nagrada je 12. ožujka u Cannesu, na svečanosti kojoj će prisustvovati dužnosnici europskih gradova i regija, kao i predstavnici njihovih agencija za promociju stranih investicija.

Gorući problemi u poljoprivredi

Predsjednik Skupštine Vojvodine *István Pásztor* zatražio je od Vlade Srbije da riješi goruće probleme poljoprivrednika za koje nije potrebna izmjena zakona, već dobra volja i izmjena određenih pravilnika.

On je ocijenio da je »tragikomično« da se traži da se priključni stroj, poput prskalica ili tanjirača, registriraju, jer je to »naprosto nemoguće«, te je zatražio isplatu prošlogodišnjih subvencija, koje još nisu isplaćene, kao i da se učine dostupnim kreditne linije za pripreme za proljetnu sjetvu.

Pásztor je oštro kritizirao i ambiciju države oko prinudne naplate zaostalog duga za mirovinsko-invalidsko osiguranje i dodao da to u posljednjim godinama nije bila praksa.

Pokrajinski tajnik za poljoprivredu *Goran Ješić* rekao je da će Vojvodina koristiti model poticaja za agrar koji postoji u EU i podrazumijeva bespovratna davanja. Najavio je da natječaj za pozajmice poljoprivrednicima kreću od 1. ožujka i dodao da će trajati dok god sredstva postoje.

Pet godina rada ZKVH-a

Tomislav Žigmanov, Slaven Bačić i Slaviša Grujić

Pokrajinski tajnik za kulturu i javno informiranje Slaviša Grujić ocijenio je kako je u ZKVH-u

s raspoloživim sredstvima učinjeno i više od mogućnosti

Prigodnim kulturno-umjetničkim programom i domjenkom prošloga je četvrtka obilježeno pet godina rada Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Misija ove, za sada jedine profesionalne ustanove u području kulture ove manjinske zajednice je rad na očuvanju, unapređenju i razvoju kulture vojvođanskih Hrvata. Zavod je osnovan tijekom ožujka 2008. godine, ali je s aktivnostima počeo početkom 2009. godine.

REZULTATI RADA

Obraćajući se nazočnima ravnatelj ZKVH-a Tomislav Žigmanov podsjetio je na rezultate petogodišnjeg rada ove ustanove. Među ostalim,

objavili su 23 publikacije (13 samostalno, a 10 u sunakladi), realizirali s vanjskim suradnicima desetak znanstvenih istraživanja, održali 27 znanstvenih kolokvija, pristupili izradi kritičke i cjelovite bibliografije vojvođanskih Hrvata, formirali jezgru zavičajne knjižnice, upriličili 13 likovnih postava i izložaba, organizirali 20-ak koncerata orguljske, kao i glazbe hrvatskih skladatelja iz Vojvodine, te objavili dva nosača zvuka.

Žigmanov je podsjetio i kako je ZKVH inicirao projekt »Godina hrvatskih velikana u Vojvodini« u okviru kojega je dosad priređeno stotinjak programa. Zahvaljujući naporima Zavoda predsjednici Republike Hrvatske dodijelili su prvi puta u povijesti

nagrade hrvatskim kulturnim stvaraocima i hrvatskim udrugama kulture, a ZKVH je ustanovio tri književne

nagrade. Također, potpisali su 4 sporazuma o međunarodnoj suradnji sa znanstvenim i kulturnim institucijama iz

GRUJIĆ OBIŠAO BUDUĆE SJEDIŠTE ZKVH-A

Prije obljetnice ZKVH-a u HNV-u je održan sastanak predstavnika Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje i zavoda za kulturu u Vojvodini. Na sastanku je bilo riječi o uključivanju zavoda nacionalno-manjinskih zajednica u jedinstvenu bazu kulturnih programa u pokrajini, njihovim zajedničkim nastupima, te rješavanju pitanja angažmana vanjskih suradnika u kontekstu najavljenog Zakona o proračunskom financiranju. Pokrajinski tajnik Slaviša Grujić je ovom prigodom obišao i prostorije u kojima će se nalaziti novo sjedište ZKVH-a. Riječ je o drugom dijelu kuće u kojem je smješteno sjedište HNV-a (Preradovićeve ulice). Nekretnina je kupljena donacijama Republike Hrvatske i Grada Zagreba, od po 30 tisuća eura. Tajnik Slaviša Grujić je ovom prigodom obećao kako će APV financijski pomoći opremanje ovih prostorija.

NSKIH HRVATA

Hrvatske i Mađarske, inicirali dobivanje besplatnih doktorskih studija na sveučilištima u Republici Hrvatskoj za pripadnike hrvatske zajednice iz Vojvodine, te pružili potporu udrugama kulture, i stručnu i financijsku, u realizaciji većine kapitalnih projekata i najvažnijih manifestacija.

Žigmanov je na koncu izlaganja izrazio nadu u još bolju suradnju, u nastavak stvaranja jednog pozitivnog, suradničkog i konstruktivnog ozračja u kulturi vojvođanskih Hrvata.

OPRAVDANO POVJERENJE

Na svečanosti su govorili i predstavnici osnivača Zavoda – AP Vojvodine i Hrvatskog nacionalnog vijeća. Pokrajinski tajnik za kulturu i javno informiranje *Slaviša Grujić* ocijenio je kako je u ZKVH-u s raspoloživim sredstvima učinjeno i više od mogućnosti.

»Ovdje je riječ o jednom doista ozbiljnom Zavodu i meni je zadovoljstvo s njima

surađivati. Projekte koje Zavod predlaže mi usvajamo i trudimo se pomoći s naše strane. S gospodinom Žigmanovim nemamo niti jedno pitanje koje ne možemo otvoriti i zatvoriti«, rekao je Slaviša Grujić.

Predsjednik HNV-a dr. *Slaven Bačić* je istaknuo kako je ta institucija u Zavodu našla dobrog partnera glede projekata vezanih za kulturu vojvođanskih Hrvata. »HNV je veoma tijesno sura-

đivalo sa ZKVH-om u svakom pogledu, ne samo na obostranu korist, već i na korist cijele zajednice. I to ne samo subotičkih Hrvata, već i u cijeloj Vojvodini, i šire«, kazao je Slaven Bačić.

Nazočnima se obratio i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Dragan Đurić* naglasivši kako ZKVH svojim radom pridonosi očuvanju ne samo baštine ovdašnjih Hrvata, nego i multietničnosti Srbije.

Obilježavanju pete obljetnice rada ZKVH-a, održanom u sjedištu ove ustanove, između ostalih, nazočili su i predstavnici Veleposlanstva RH u Beogradu, Državnog ureda za Hrvate izvan RH, Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice, ravnatelj zavoda za kulturu u AP Vojvodini, te vanjski suradnici Zavoda i predstavnici hrvatskih institucija i udruga.

D. Bačić Palković

Edi Tajm i Josip Duić

GLAZBA, KNJIŽEVNOST, IZLOŽBA

U prigodnom kulturno-umjetničkom programu nastupili su glazbenici *Edi Tajm* (gajde) i *Josip Duić* (tamburica) iz Srijemske Mitrovice, dok je *Nevena Mlinko* iz Subotice pročitala ulomak iz autobiografije književnika *Antuna Gustava Matoša*. Ovom prigodom otvorena je i izložba slika zavičajnih hrvatskih autora iz kolekcije pokojnog prof. *Đure Lončara*. Autorica izložbe je povjesničarka umjetnosti *Ljubica Vuković Dulić*, a zastupljeni su radovi sljedećih autora: *Martina Džavića*, *Ivana Balaževića*, *Josipa Skenderovića* Age, *Katarine Tonković Marijanski*, *Gustava Matkovića*, *Ivana Tikvickog*, *Marka Vukovića*, *Šime Peića*, *Laure Peić Sagmeister*, *Cile Bajić*, *Ilone Bačić*, *Ane Bukvić* i *Ruže Tumbas*.

IZVANREDNI IZBORI U SRBIJI

Predizborno šminkanje pitanja o Vojvodini

U ovome predizbornom vremenu malo se govori o Vojvodini, tu i tamo se spomene Statut Vojvodine, koji je prema političkom stavu u proteklom mandatu vladajućih stranaka u Republici – Srpske napredne stranke i Socijalističke partije Srbije – trebao biti prilagođen Ustavu Srbije iz 2006. godine. Takve je stavove i pravno ojačala ne tako davna odluka Ustavnog suda kojom je djelomice osporen Statut Vojvodine, tako da od onoga »trebao bi biti«, stižemo do pravne odluke da »mora biti«, ali je indikativno kako se iz redova oporbe vrlo rijetko spominje jednostavna činjenica da su ustvari potrebne promjene Ustava kojima bi se omogućila decentralizaci-

DO SADA PROGLAŠENE IZBORNE LISTE

Republičko izborno povjerenstvo je do zaključenja ovog broja našeg tjednika donijelo rješenja kojima su proglašene sljedeće liste za izbore za narodne zastupnike Republičke skupštine, raspisane za 16. ožujka:

Aleksandar Vučić – Budućnost u koju verujemo (Srpska napredna stranka, Socijaldemokratska partija Srbije, Nova Srbija, Srpski pokret obnove, Pokret socijalista)

Ivica Dačić – Socijalistička partija Srbije, Partija ujedinjenih penzionera Srbije, Jedinstvena Srbija

Demokratska stranka Srbije – Vojislav Koštunica

Čedomir Jovanović – (Liberalno demokratska partija, Bošnjačka demokratska zajednica Sandžaka, Socijalno demokratska unija)

Vajdasági Magyar Szövetseg – Pasztor Istavan – Savez vojvođanskih Mađara – Ištvan Pastor

Srpska radikalna stranka – dr. Vojislav Šešelj

URS – Mladen Dinkić

Sa Demokratskom strankom za demokratsku Srbiju

Dveri – Boško Obradović

Izbor za bolji život – Boris Tadić

ja Srbije i definiranje statusa Vojvodine, što znači da samo ustavne promjene mogu riješiti vojvođansko pitanje, a ne izmjene akta, kao što je Statut APV.

Dakle, do sada vladajuće stranke u razdoblju predizbornih obećanja o Vojvodini uglavnom govore fokusirajući temu »lošeg« Statuta Vojvodine, u čemu ih glasno ili prešutno podržavaju i neke druge stranke, ali čudi što dio oporbe mogućnost rješenja vojvođanskog pitanja stidljivo zaobilazi u svojim kampanjama, kao da nisu svjesni da vrlo brzo slijede lokalni i pokrajinski izbori, već 2016., na kojima će to pitanje biti težišno. Znači li to da možemo ustvrditi kako za sada Vojvodina nema vidljivu

političku i intelektualnu elitu i prepoznatljiv smjer djelovanja vojvođanske politike? To su pitanja na koja će odgovori ubrzo doći na pokrajinskim izborima.

OPET Taj STATUT, Ali I LISNICE!

Mnogi predizborni nastupi zasnivaju se na već mučnim izjašnjavanjima lidera i predstavnika političkih stranaka o tome hoće li surađivati ili pak ne s naprednjacima nakon izbora, a da baš ne bude sve stereotipno na vojvođanskoj političkoj sceni, pobrinuo se Savez vojvođanskih Mađara, koji u nedavnom priopćenju navodi kako s velikom dozom nerazumijevanja prima k znanju pojavljivanje umjet-

ne brige za Vojvodinu od strane Pokrajinskog odbora Liberalno demokratske partije, ali i da se slažu s konstatacijom LDP-a da će koalicija predvođena *Borisom Tadićem* voditi politiku ignoriranja Vojvodine.

Pokrajinski odbor LDP-a je ranije poručio kako je upravo

Tadića, kada je 14. prosinca 2009. odbio nazočiti sjednici Skupštine APV na kojoj je proglašen Statut.

Zatim su u priopćenju SVM-a packe upućene i Pokrajinskom odboru LDP-u, s naglaskom kako bi to tijelo trebalo biti svjesno činjenice »da su baš koncem 2009. zastupnici ove 'provojo-đanske' stranke omogućili usvajanje protuustavnog i antivojođanskog proračuna u Narodnoj skupštini«. U priopćenju se navodi kako je SVM od tadašnje vladajuće koalicije tražio da republički proračun bude u skladu s Ustavom, međutim tada je oporbeni LDP »osigurao kvorum u danu za glasanje i tako osujetio šansu za prekid prakse koja je od 2008. do danas iz džepova Vojvođana izvadila najmanje jednu milijardu eura«.

Nije prošlo puno vremena da bi pitanje Ustava i Statuta APV bilo opet spomenuto. Predsjednik Demokratske stranke Srbije *Vojislav Koštunica* je na predizbornom skupu u Aranđelovcu poručio kako građani ne smiju dopustiti promjenu Ustava. Koštunica je rekao kako Europska unija inzistira na promjeni Ustava Srbije zbog Kosova i Metohije i redefiniranja statusa Vojvodine, prenosi Tanjug.

»Oni hoće do kraja, uz našu suglasnost, a mi to nećemo nikada dozvoliti, da Kosovo postane neovisna država. Hoće da Vojvodina postane država u državi, pa jednoga dana i samostalna država«, rekao je Koštunica na tom skupu.

OBVEZA VEZANA UZ EURO-INTEGRACIJE

Vojvođanskog se pitanja dotaknuo i lider Nove demo-

kratske stranke Boris Tadić, što i ne čudi s obzirom da je koalicijski partner ove stranke Liga socijaldemokrata Vojvodine. Beta prenosi kako je Tadić izjavio da će se NDS zalagati za funkcionalnu autonomiju Vojvodine. Izgleda da i u predizbornoj kampanji važi stara izreka: što se mora – mora se, pa nije ni teško! A još je lakše kada se racionalno imaju u vidu neumitni poslovi u procesu pridruživanja EU.

Dogodilo se to na nedavnom sastanku s članovima NDS-a u Novom Sadu, gdje je Tadić rekao kako autonomija Vojvodine treba biti usuglašena i s decentralizacijom i regionalizacijom drugih krajeva Srbije.

»Autonomija Vojvodine, svakako, s jasno definiranim nadležnostima. Vjerujem da ćemo u idućem mandatu moći mijenjati Ustav, jer je to obveza koja je vezana ne samo za Vojvodinu, već i za Kosovo i europske integracije«, rekao je Tadić.

Nije izostala niti izjava predsjednika LSV-a *Nenada*

Čanka, koji je rekao: »Ići ćemo na promjenu Ustava Srbije, a u okviru njega na mnogo točnije, bolje i trajnije definiranje položaja Vojvodine.«

Ostaje nam vidjeti nakon izbora kakav će stav zauzeti stranke koje će biti na vlasti u Republici, glede pitanja ustavnosti i statusa Vojvodine. Na ovim stranicama tjednika izneseni stavovi lidera političkih stranaka o problemima u Vojvodini tek su mikro segment u hrpi izrečenih riječi tijekom dosadašnje predizborne kampanje. Izvjesno je kako ti problemi neće moći biti riješeni, bez obzira na dosadašnja zalaganja i nastojanja vladajuće koalicije u Vojvodini, bez suglasja s političkim odlukama nove vladajuće koalicije u republičkom parlamentu nakon izbora, dakle Vlade, koja će također tijekom procesa pridruživanja Srbije Europskoj uniji morati raditi u suglasju s tom političko-ekonomskom zajednicom država.

Zvonko Sarić

IZBORI 2012. GODINE

Rezultati izbora za narodne zastupnike Narodne skupštine, održanih 6. svibnja 2012. godine: lista SNS (+ NS, PSS ...) osvojila je 940.659 glasova i 73 mandata, lista DS osvojila je 863.294 glasova i 67 mandata, lista SPS (+ PUPS I JS) osvojila je 567.689 glasova i 44 mandata, lista DSS osvojila je 273.532 glasova i 21 mandat, lista LDP (+ SPO, SDU, DPS ...) osvojila je 255.546 glasova i 19 mandata, lista URS osvojila je 215.666 glasova i 16 mandata, lista SVM osvojila je 68.323 glasova i 5 mandata, lista SDA Sandžaka osvojila je 27.708 glasova i 2 mandata. Lista BDZ, GSM, DZH, DZVM, Slovačka stranka osvojila je 24.993 glasova i 1 mandat, lista NOPO osvojila je 22.905 glasova i 1 mandat i lista Koalicija Albanaca Preševske doline osvojila je 13.384 glasova i 1 mandat, dok prema glasovima birača mandate nisu osvojile liste SRS, Dveri, Pokret radnika i seljaka, Komunistička partija, Socijaldemokratski savez, Reformistička stranka i Crnogorska partija.

Ukupan broj birača koji su glasovali bio je 3.912.904 (57,79 posto).

sada vrijeme za Vojvodinu, za promjenu Ustava Srbije, te za zaštitu ekonomskih, kulturnih i svih drugih potreba Vojvodine, kao i za uspostavljanje jasnih političkih odnosa. Također je navedeno i zadovoljstvo Odbora što se nije pregovaralo o suradnji s koalicijom koju predvodi Boris Tadić, jer tu »koaliciju ne zanima rješavanje pitanja Vojvodine«.

Kao odgovor, u priopćenju SVM-a prvo su packe upućene Tadiću, jer se navodi kako »građani i građanke Vojvodine nisu zaboravili rečenice bivšeg predsjednika Republike o tome da ne mogu postojati različiti sustavi samo desetak minuta vlakom od Beograda, kao ni jasnu političku poruku

GORAN IVANIŠEVIĆ, NABOLJI HRVATSKI TENISAČ SVIH VREMENA

Na svakom polju nastojat ću pružiti maksimum

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Senzacionalni pobjednik Wimbledonu 2001. godine, na kome je igrao još i tri finala, odavno je već kao igrač ušao u sportsku legendu, ali prestankom aktivne profesionalne karijere i dalje ne može bez tenisa. Nastupe na veteranskim turnirima upotpunio je i trenerskim ulogama. Prije nekoliko mjeseci postao je trener najboljeg hrvatskog tenisača *Marina Čilića*, a prihvatio je i ulogu koordinatora svih selekcija u Hrvatskom teniskom savezu.

HR: Poznavatelji prilika u hrvatskom tenisu s velikim su odobravanjem primili vijest kako ste se prihvatili dužnosti koordinatora svih starosnih selekcija u HTS-u...

U biti, tim sam poslovima bavio i prije, samo je sada to sve dovedeno u službeni formu, te sada i formalno obnašam ovu dužnost ispred Hrvatskog teniskog saveza. Činim to radi svih ljudi koji su u savezu i kojima je stalo da učinimo nešto dobro za budućnost hrvatskog tenisa.

HR: Hoće li se ova odgovorna dužnost kositi s trenerskim obvezama prema Marinu Čiliću, ali i s Vašom seniorskom karijerom?

Marin je u ovom trenutku prioritet broj jedan i s njim planiram provesti 20-25 tje-

dana na ATP touru, a posao u savezu je neizravno povezan sa svim mojim ostalim aktivnostima. U planu je organiziranje kampa u trajanju od šest tjedana, tijekom kojih će se raditi s najtalentiranijim hrvatskim tenisačima i tenisačicama, i sve to moram uskladiti i s mojim igračkim obvezama na Senior touru. Primjerice, neki Marinovi i moji turniri se ovoga proljeća poklapaju u SAD-u, neke moram odraditi jer sam ih ugovorio još prošle godine, prije početka naše suradnje. Gusto je, ali ću uspjeti sve koordinirati i na svakom polju nastojati pružiti maksimum.

HR: Kakav je vaš komentar na sve raširenije uključivanje nekadašnjih vrhunskih tenisača u rad s najboljim igračima današnjice? Vi ste trener Čiliću, Becker je s Đokovićem, Edberg s Federerom, Lendl s Murrayom...

To je jako dobro za razvoj teniske igre, jer mi smo sve to već prošli i svojim bogatim iskustvom možemo dodatno poboljšati njihove nastupe, osobito na najvećim svjetskim turnirima.

HR: Konkretno, na koji način vi možete na temelju svog iskustva u pojedinim važnim izgubljenim susretima, savjetovati Marina i

Već nekoliko mjeseci trener je Marina Čilića * Prihvatio

je ulogu glavnog koordinatora svih selekcija u HTS-u

* I dalje se aktivno natječe na Senior touru

pomoći mu da ne poćini iste pogreške?

Svatko svoje poraze doživljava na individualan naćin, a osobito sada kada sam njegov trener ne smijem unositi nikakvu negativnu energiju, koja je ćesto krasila moje poraze u velikim duelima. Ja sam tu prije svega da pomognem i svojim iskustvom ućinim sve kako bismo došli do što boljih rezultata. Jer, ne zaboravimo, Marin je nepravredno pauzirao nekoliko mjeseci i nije lako vratiti se, osobito nakon takvog neugodnog iskustva. Moja je dućnost sada donijeti pozitivnu energiju i to se trudim u svakoj situaciji.

HR: Oni koji malo slabije prate tenis zasigurno ne znaju kako ste upravo vi prvi zaigrali s tada petnaestogodišnjim Marinom u paru na Zagreb Indoorsu 2004. godine i pokazali ga svjetskom tenisu. Jeste li već tada vidjeli u njemu budućeg velikog tenisaća?

Ja sam vidio njegov potencijal još kada su ga s ćetnaest i pol godina doveli kod mene i rekao sam kako će zasigurno biti TOP 10 igrač i tako se i dogodilo (Marin je bio 9. igrač svijeta, op.a). Potom sam ga spojio s *Bobom Brettom*, glasovitim trenerom s kojim je Marin uspješno surađivao nekoliko godina i biljećio odlične rezultate, ali naćalost posljednjih nekoliko godina su izostali veći rezultati, što je po mom mišljenju zbog toga što nije igrao onako kako bi trebao igrati. Prije svega više ofenzivnije, a potom i neke druge stvari bez kojih nema ni velikih dometa.

HR: Kako to sada izgleda iz perspektive relacije trener-igrač?

Posljednji rezultati govore više od rijeći. Marin je osvojio ATP Zagreb Indoors bez izgubljenog seta, u Rotterdamu je

savladao *Tsongu* i *Murraya* i stvari se polako namještaju na svoje mjesto. Ali, ima tu još dosta toga što bi vremenom trebalo doći.

HR: Vratimo se malo vašoj ulozi koordinatora u HTS-u. Tko su mlade snage na koje bi javnost trebala obratiti pozornost u sljedećim godinama?

Osim *Borne Ćorića*, kojeg više niti ne smatram juniorom jer već igra profesionalni tenis, svakako bi trebalo u idućem razdoblju pratiti i domete *Serdarušića*, *Bilješka*, *Podvinskog*, *Golja* iz redova juniora, a moram svakako napomenuti kako ima oćitih talenata i u mlaćim kategorijama do 12 i 14 godina, no oni su još previše mladi i uz pravilan rad i ulaganjem moglo bi se doći do zapaćenijih rezultata.

HR: Kako komentirate nepobitnu ćinjenicu da su tenisaći iz jućnih, morskih dijelova Hrvatske, podneblja kojemu i sami pripadate, uvijek bolji i talentiraniji od svojih vršnjaka iz drugih krajeva zemlje?

Tajna se na ovaj ili onaj naćin krije u moru i podneblju iz kojeg potjećemo. Opet, u mom slućaju imao sam sreću što sam u Splitu imao jako puno dobrih sparing partnera i ljudi koji su me vukli naprijed. Takoćer, sve se tako brzo dogodilo poćevši od kvalifikacija za Australian Open, Stuttgart i napose ćinjenice da sam već s osamnaest godina ušao u TOP 10.

HR: Danas ste u poziciji da vi budete netko tko moće pomoći i pogurati nekoga, a opet nalazeći se pokraj terena imate priliku svjedoćiti brojnim roditeljskim miješanjima u igru i razvoj svoje djeće. Kako gledate na sve više ljudi koji se samo »teoretski« razumiju u tenis iako ga uopće ne znaju igrati?

Naćalost, toga je sve više i brojni su roditelji koji se izravno miješaju u sve oko svoje djeće iako nemaju nikakve sportske osnove za to. Odmah bih naglasio kako je uloga roditelja izuzetno važna i nikaćda ih ne bih iskljućio iz cijele priće, ali kada ga »uzme tenis« i onda poćinje misliti kako sve zna... A ne zna. I onda ga dijete »prešića« u teniskom znanju i tada dolazi do konflikta i neugodnijih situacija koje, na koncu, postaju kontraproduktivne za budući razvoj.

HR: Tenis je već odavno globalni sport i igra se na cijelom planetu. Nedavno ste bili u Kini, dogovarajući potencijalnu suradnju s tamošnjim savezom.

Kina ima velike potencijale u tenisu, kao i u svemu drugom, u pitanju više od 20 milijuna registriranih tenisaća i namjera nam je njihove talentirane mlade igraće dovesti u naš kamp u Umagu. Jer, infrastruktura novootvorenog kampa u gradu jedinog hrvatskog ATP turnira na otvorenom pruća vrhunske uvjete za kvalitetan rad svih uzrasta i želja nam je afirmirati ga diljem svijeta. Jer, Hrvatska je uvijek imala velike talente, a skupa s njima postoji mogućnost rada i s talentima iz drugih zemalja. I sve to na obostranu korist.

HR: Što za Hrvatsku znaći otvaranje nacionalnog teniskog kampa u Umagu?

Prije svega znaći kvalitetan rad po najvišim svjetskim standardima, što u prošlosti nije bio slućaj.

Svi smo morali ići negdje vani u potrazi za nećim što sada imamo u našoj zemlji. Hrvatska je putem svoja dva ATP turnira u Zagrebu i Umagu vidljiva na svjetskoj teniskoj karti, a u budućnosti bi trebala biti još vidljivija i zbog odličnih uvjeta koje

nudi Nacionalni teniski kamp u Umagu, ali i zbog sve više profesionalnih turnira nižeg ranga (Futures) kojih sada ima više od 20 na njenom teritoriju.

HR: S obzirom da ćete u radu kampa i sami aktivno sudjelovati, ne samo savjetodavno nego i praktićno na terenu, kako to danas izgleda kada u trening susretu stanete s druge strane mreće protiv nekog talentiranog juniora?

Još uvijek je to sve zanimljivo, meni jer sam još uvijek aktivan na Senior touru, a njima jer imaju prilike zaigrati sa mnom i dobiti potrebno iskustvo. Meni je drago ako me neki junior moće dobiti, to znaći da je dobar i da ima potencijala.

HR: A kako je to kada na Senior touru stanete nasuprot svojih nekadašnjih rivala? Protiv koga vam je najteće igrati?

Sve je više jakih protivnika. Sada je tu i *Roddick*, a moji tradicionalno neugodni protivnici su *Moya* i *Philippoussis*. Nema tu opušćanja, još uvijek mi je drago pobijediti, zabiti asa. Prijateljstvo je prijateljstvo, ali pobjeda je pobjeda. I za mene će tako uvijek biti. Ne volim gubiti.

HR: Na koncu, što biste porućili mladim tenisaćima u svezi s njihovim teniskim razvojem?

Porućio bih im da ostanu prije svega djeca, što duće mogu. Pogrešno je djecu već zarana tretirati kao profesionalce, jer svatko mora proći sve etape djetinjstva i proćivjeti sve nestašćuke, divljanja i sve dječće. Ne smije se to ubijati u mladom biću, jer ćeš u suprotnom od njega napraviti robota.

Zato roditeljima uvijek govorim: »Pustite djecu da budu djeca!«

MARIJAN GUBINA, AUTOR ROMANA »260 DANA«

Ne osuđujem, ne mrzim, nemojte ni vi

Svi bi se ljudi, bez obzira na rasu, etničku pripadnost, religiju, kulturu, tradiciju i običaje, morali međusobno poštovati

Mladi književnik *Marijan Gubina* rođen je 1981. godine u Vinkovcima, a u osmoj godini života s obitelji se preselio u Dalj. U ljetu 1991. godine cijela njegova obitelj je zarobljena i sprovedena u koncentracijske logore srpskih paravojnih formacija. Trpeći strašne torture, psihičke i tjelesne, preživljava

Marijan Gubina

nepunih 9 mjeseci u zatočeništvu, a 20 godina kasnije ih opisuje u autobiografskom romanu »260 dana«. Iz tragedije rata i stradanja izašao je kao pobjednik, a danas slovi za neumornog aktivista u promicanju istinskih ljudskih vrijednosti i kulture mira. Posljednjih deset godina djeluje u nevladinom sektoru, baveći se problemima druš-

tva. Shvatio je da svi problemi, bilo da je riječ o ovisnosti, nasilju, nedostatku tolerancije, ili o bilo čemu drugom, potječu iz obitelji. Kad je ovo detektirao, odlučio je poći u misiju razvoja kulture mira, nenasilja svih vrsta, razvoja tolerancije i poštovanja svih različitosti. Izloženost najtežim oblicima nasilja u ratu koji je iza nas i sve proživljeno poslije toga usmjerilo ga je na ovaj put. Cilj mu je što više ljudi potaknuti na realno razmišljanje, kako bi svi skupa pridonosili globalnom miru.

ROMAN »260 DANA« ČITA SE U DAHU

Marijan Gubina kaže da ga je sjećanje na proživljeno navodilo na ideje o opraštanju ljudima za sva zla, na borbu za promidžbu dobra. Tako je roman »260 dana« u njemu u dugom i sigurnom procesu sazrijevanja. Ovaj roman čita se u dahu, ali tjera čitatelja na povratak njegovim pojedinim dijelovima, tjera ga na razmišljanje o beskonačnoj borbi dobra i zla, o granicama do kojih zlo raste. »Iskreno, umorio sam se od silnih bir-tijskih politika i ratovanja. Bilo mi je već dosta pojedinih

pripadnika »ljutih zengi« i njihovih priča za šankom, uz tri piva više ili šest rakija više, a s povećanjem količine alkohola raslo je i njihovo junaštvo. Ne pričam općenito, pričam o mojim velikim prijateljima, s kojima sam provodio dosta vremena. To me je nadahnulo da napišem nešto pozitivno. Da sam u pravu, govori podatak da je roman preveden na 15 jezika, da je vrlo brzo po objavljivanju izašao i izvan granica Hrvatske«, kaže Gubina. Suština romana je prikaz besmisla svakoga rata. Iako govori o jednom isječku iz rata, ovo je najmanje roman o ratu, više je prikaz dobra i zla. Jedan desetogodišnji Hrvat sa svojom obitelji našao se u srpskom koncentracijskom logoru i u svojem procesu sazrijevanja naglo je spoznao najružnije strane života. Tek kada je potpuno sazrio, uspio je realno sagledati cjelokupnu situaciju, a odvojivši stvarnost od emocija, vidio je da slika nije crno-bijela, da u svakom zlu ima dobra i obratno. »I na jednoj i na drugoj strani bilo je dobrih i loših ljudi, plemenitih i ružnih postupaka. Moje osobno

mišljenje je da rat koji se desio na ovim prostorima nema veze s hrvatstvom i srpstvom, s katoličanstvom i pravoslavljem, nego je vođen u službi globalne politike. Književnici su prepoznali roman, moj odnos prema ljudima i uvrstili me među književnike. Često me pozivaju na međunarodne književne susrete i svima me predstavljaju kao književnika, a kritike su jako pozitivne i to godi čovjeku«, priča Gubina.

ŽIVOT IDE DALJE

Nakon nepunih devet mjeseci zatočeništva kraj najvećih muka Marijana Gubine i njegove obitelji bio je na vidiku. Pridodan je povelikoj skupini zatočenika za razmjenu u Nemetinu 1992. godine. Nastanili su se u Osijeku, gdje je završio osnovnu školu, a kasnije je završio izobrazbu za profesionalnog vozača, da bi 2000. godine postao i poduzetnik. Udarci sudbine nisu prestajali, u tom razdoblju je izgubio oca, koji se nakon logora priključio Hrvatskoj

vojsci i poginuo na bojišnici, te mladu sestru u prometnoj nesreći u Osijeku. Život mu se iz temelja promijenio 2002. godine, kad je upoznao svoju životnu ljubav *Martu*. Uz nju je osjetio punoću života, ljubav i sreću. U njemu se polako, ali sigurno javljao osjećaj slobode, prvi put poslije proživljene golgote. »Osjetio sam da imam mogućnost izbora, da sam mogu odlučiti hoću li mrziti i dopustiti da me mržnja ubije. Uz Martu sam postupno, ali sigurno, učio i naučio razdvajati emocije od razuma. Strah sam sahranio, a u meni se počela javljati želja da svijet čuje snažnu poruku ove priče. Danas kao potpuno ostvaren čovjek živim u Osijeku sa suprugom Martom, kćeri *Anastazijom* i sinom *Marijanom*, a na putu je još jedno dijete«, kaže Gubina. Sva njegova iskustva usmjerila su ga na pomaganje drugima kroz humanitarne i mirotvorne aktivnosti. Većina građana prisjeti se žrtava rata jedino na dane sjećanja, a negdašnje žrtve, kolika god bila vremenska distanca, s tim emocijama žive svakodnevno. Iako mnogi žrtvu tumače na različite načine, Marijan kaže da je one, koji su te žrtve osobno podnijeli, Bog na neki način nagradio. »Žrtvovani jesmo, teret još uvijek nosimo, no zbog žrtve koju smo podnijeli danas smo drugačiji. Gotovo je nemoguće da postanemo emotivni bogalji, a danas je najveća pošast bolest koja odstranjuje emociju iz čovjeka. Čovjek nikada ne smije zanemariti utjecaj zla. Ja sam svoj život podredio kulturi mira. To je velika žrtva i toga sam bio svjestan od samoga početka. Znao sam da mi neće biti lako, ali sam spreman na žrtvovanje za hrvatski narod, bio on u Hrvatskoj,

Srbiji, BiH, ili dalje u svijetu, pa možemo to reći i za sve ostale nacije. Čovječanstvo se neće pokrenuti dok ljudi ne postanu svjesni da se moraju žrtvovati. Zašto danas imamo sve manje djece? Jednostavno zato što se mladi sve manje i manje žele žrtvovati. Biti roditelj znači biti spreman na žrtvu i to je neupitno. Držim da su ljudi koji nemaju djecu zakinuti za najljepšu stvar u životu, ali i za najveću žrtvu. Osobno, odlučio sam se žrtvovati i ne očekujem da će mi sutra biti nešto bolje. Kadgod krenem na put znam da me čekaju problemi i spreman sam za njih«, samouvjereno priča Gubina.

PROJEKT MIRA UTEMLJEN NA ROMANU

Roman »260 dana« tiskan je u drugoj polovici 2011. godine, a već 2012. bio je najčitaniji u Hrvatskoj. Na temelju toga podatka urađen je cijeli projekt pod istim nazivom. U sklopu projekta sada se provodi program »Mirotvorac« u osnovnim i srednjim školama u Hrvatskoj. U početku su sami nastavnici imali određene predrasude, a danas program uživa potporu i načelnika, gradonačelnika i župana, pa i samog predsjednika RH *Ive Josipovića*. Gubina se rado odaziva i na pozive iz inozemstva, pa je tako postignut dogovor s institucijama iz Federacije BiH, a ovih dana aktualna je i Italija. Reagirali su i Hrvati iz Srbije, ali i Srbi iz Srbije, i jedni i drugi su zainteresirani za predavanje. »Osobno, mislim da je ovaj roman potreban i Srbima i Hrvatima, jer smo svi koji živimo na ovim prostorima bili izravni sudionici najružnijih događanja u našoj povijesti. Ukoliko ja, koji sam proživio

najtežu kalvariju, ne mrzim, ne osuđujem, ne generaliziram, otkud nekom Hrvatu koji je u to vrijeme bio u Australiji, ili nekom Srbinu, koji je bio u Americi, pravo da zagovara mržnju, pozivajući se na rat? Još dulji niz godina globalni igrači će manipulirati s naša dva naroda iz geostrateških razloga. Dok smo bili zajedno, bili smo jedna vrlo respektabilna zemlja, a raspadom Jugoslavije za njih smo postali hrpa plemena. Mislim da će nas događanja u budućnosti natjerati na novo zbližavanje, jer tko može bolje razumjeti Srbina nego Hrvat i obratno? Možda Kinezi? Žrtve ne smi-

jemo zaboraviti, treba im odati počast, treba voljeti svoje i poštovati tuđe, a ne zazivati nešto što će donijeti nove. Ukoliko svoju djecu budemo trovali mržnjom, to će nam se vrlo brzo i vrlo bolno obiti o glavu. Stoga, moja osnovna poruka je: sve vas pozivam da, prije nego nekoga osudite, prije nego nekome učinite loše, pročitate moje iskustvo i ne činite loše zbog nacionalizma, rasizma, vjerskih opredjeljenja, niti čega drugoga. Ja, Marijan Gubina, ne osuđujem, ne mrzim. Nemojte ni vi!«, zaključuje Gubina.

Ivan Andrašić

MOLIMO SE ZAJEDNIČKI ZA POBJEDU DOBRA NAD ZLOM

U svjetlu posljednjih događanja u Vukovaru Marijan Gubina kaže: »Razmišljajući o Vukovaru, potvrđujem svoju konstataciju da je sve prisutnija kriza vjere i morala, što me potiče na rad za opće dobro, kako bi se ta situacija promijenila. Emocije su pomiješane, u školama se prisjećaju tragičnih događanja, u ulicama koje nose ime Grada heroja djeca i nekolicina odraslih pale svijeće prisjećajući se žrtava Vukovara. To me veseli, jer mi ulijeva nadu da žrtve rata neće biti zaboravljene. S druge strane sam vrlo tužan, jer svjedočim ogromnim manipulacijama, kako političara, tako i njima odanih medija. U Vukovaru se proteklih mjeseci odvija borba između »naroda i Vlade« zbog »ćirilice«, zbog (ne)poštovanja prava manjina i (ne)poštovanja žrtava. Barem su sva ova događanja tako predstavljena u javnosti, no tvrdim da u pozadini opet leži politika i pokušaj zla da napravi što veći nesklad. Ponovno je običan puk kolateralna žrtva nečije politike i ono što je bitno i sveto, pada u sjenu nereda i zloće. Oni koji potiču razbijanje ploča u Vukovaru, ne razmišljaju o zlu koje bi se moglo, ni krivima ni dužnima, vratiti Hrvatima u Beogradu, Novom Sadu, Subotici, Somboru. Smatram da nijedan oblik nasilja nije opravdan, da nijedan cilj ne opravdava sredstva. Bit ćemo puno bolji ljudi ukoliko se okrenemo zajedničkoj molitvi za mir i dobro među nama, za pobjedu dobra nad zlom.«

Povist Subatice

Dobrotom etnologinje, gospoje mr. Valerije Besedeš, bio sam pozvan na književno veče i pridstavljanje pokoji prištampani i stari madžarski knjiga o povisti Subatice. Knjige su izdate izborom i zauzećom mr. Valerije Besedeš. Ona mi kroz dvadesetak godina stručno pomaganje krunisala darom stari madžarski knjiga o Subatici:

(1) Dr. GYÖRE, Kornél. 1976: SZABADKA TELEPÜLÉS KÉPE. Szabadka – Életjel 1976.

(2) FARKAS, Bertalan. 1842.: Szabadka századjai. Szeged: Nyomatott Grün János betüivel. Subotica: Életjel – Grafoprodukt 2012. (Utószó: dr Kaich Katalin.)

(3) MATIJEVIĆ, Zolna. Szabadka 1860. Subotica: Életjel - Grafoprodukt 2011.

(4) SZABADKA VÁROS SZÁZADOS ÉVFORDULÓJA – ÜNNEPÉLYES RENDEKÍVÜLÉSEK ÖZGYÜLÉSE. 1879: Szabadka: Schlézinger Sándor Könyv Nyomdájából. Subotica: Életjel - Grafoprodukt 2013.

(5) DUDÁS, Ödön. 1884: SZABADKA VÁROS TÖRTÉNETE. Életjel 1991: Szabadka.

(Broj ispid knjige je označena knjige iz koje se tekst spominje.)

Knjige imadu dosta podataka o povisti bunjevački Hrvata koji do sad nisu objavljeni, tu su i dokazi koje sam već piso o salašu i životu salašara, el u tekstu »Od zemunice do salaša«.

* * * * *

I. dio

(1) Granice u razvoju grada za oko 250 g. su se prominile, od prvog zvaničnog mirenja granica, od 1789. g. Kako je rasla varoš, na korak za njom razvijali su se i salaši u pustarama.

Na karti br. 2 je položaj Subatice di je sa sjevera i sjevero-istoka zaštićena Ciganskom barom i Roginom barom, sa zapada i sjevero-zapada Velikim ritom i Jasibarom, a s ostali strana štite ga opkopi i zidovi. Veliki rit, Jasibara i močvare bili su povezani s kanalima: Gat i Mlaka, a nji su stariji Bunjevci spominjali imenom: »tok«. (Kuća nam je bila u Rundovu, iza ovode, di sam od stariji, a i od drugi čuo za »tok«, kanal koji je iz Gata priko Vučidola odvodio vodu Mlake u Palić, čiji je isturen kraj bio na mistu di su danas silosi Veterinarskog zavoda [str. 158 karta br. 2].)

U knjigi je od prvog zvaničnog mirenja varoši s tušta podataka opisan razvoj varoši do XX. vika, slikovit sa crtežima i slikama (fotosima).

(2) Farkaš Bertalan je redovnik franjevačkog reda

i profesor poetike pa je iz njegovog pera nasto na 49 stranica stihovni opis povisti Subatice do 1842. Prija ovog opisa najstariji je bio opis Subatice iz pera Bél Mátyás-a: Notitia Hungariae. (Gunst Péter, 2000.148.)

U Vályi leksikonu natuknica Teréziopolis (Mária) tumači da su u kraljevskom slobodnom gradu živili Madžari, Bunjevci (Dalmati) i »Ratzi« tj. Rimokatolici i spominju se Ortodoksni. Varoš je omeđena Topolom, Čantavirom, Sentom i St. Kanjižom, a leži na padinama visoravni Telečke. Dikom je na rodnoj crnjevini, di rodi žito (pšenica), zob, ječam i proja (kukuzi su se počeli posli odranjivat, prim. A. S.). a dilom na pisku potiče se vinogradarstvo. Od zgrada ima crkvu, varošku kuću i stambene zgrade.

U ovom kraju do bitke kod Mohača živili su Madžari, a posli bitke (Mohácsi vész 1526.) u kojoj je poginuo madžarski kralj Lajos II., Turci su ravan opustošili, narod odvijali na sjever. Počelo je vladanje Turaka koje je trajalo oko podrug (1½) vika. Pustoš je naseljena narodom iz Dalmacije i Bosne – najviše odjedared 1686/7. Od tog vrime na se nuz upade Turaka iz Banata za zulumčarenje kraj razvija do dobivanja zvanja kraljevskog slobodnog grada 1779., kojeg su ishodili (otkupili) pridnjaci Dalmata. Saziđane su tri crkve i kapela. Veliku štetu kraju naneli

su Rakocijevi kuruci u 18. viku, protiv koji su se borili i Dalmati (Bunjevci graničari, prim. A. S.) na strani Habsburškog vladara Lipóta I.

Iz tog vrime na se spominje i kuga, velika pošast, koja je proridila narod Bačke. Viruje se da je pošast obuzdana u Subatici, zazivom Sv. Roka. Njemu su se mirmi Dalmati zafalili 5. miseca sv. Mihajla (rujna – IX. m.) 1738., kad su mu ukopali temeljni kamen zafalnoj kapeli (str. 41.). Sićanje na tu pošast još i danas čuva kapela Sv. Roka i sad već, nažalost, samo tragovi temelja ruševnog spomenika u ataru Rume.

Farkaš obaško ističe Dalmate koji su tušta tog priživili dok nisu oživili opustošen kraj. (Zato su Bunjevci [salašari] i zavolili ravan jel su se za nju naprolivali krvi i znoja... prim A.S.) On prvi i u pismenu spominje da su Bunjevci živili u zemunica: ... földbe ástot kunyhókat mint lakhelyeket... – u zemlju ukopane kolibe kao nastambe... Sačuvali su i nigovali viru, a drčno išli u kob Turcima. Bavili su se nomadskim odranjivanjem josaga. Spominje velike »gulje« (krda od više stotina goveda) i čopore sa stotinama ovaca na atovima (pašnjacima). Onda se bogatstvo cinilo nomadski odranjivanjem blagom – domaćom živinom. (Str. 39-40.)

U zafali za veliku borbu, krunisanu priznanjem vladara Lipóta I., ističe se kao najvažniji pridnjak gradski kapetan [fő kapitány] Luka Sučić (str. 25, 35-36.)

Nastavak slidi

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 21. do 27. veljače

21. VELJAČE 1880.

Kazališna družina Lajosa Temesvárija praižvedbom drame domaćeg pisca Lipóta Horovicza U Sifniosu, obilježila je 25. obljetnicu Subotičkog kazališta. Komad je doživio veliki uspjeh kod publike i kritike. Nešto ranije, na opće zaprepaštenje, Kazališni odbor grada zabranio je prikazivanje Giovannia Boccaccia, te francuske komedije Furbachova obitelj, što je izazvalo nevjericu i zgražanje javnog mnijenja.

22. VELJAČE 1792.

Rođen je pjesnik Josip Rudić, doktor filozofije (1809.) i prava (1811.), više od tri desetljeća prvo dožupan, a potom veliki župan Bačke županije. Svojim javnim djelovanjem zadobio je naslov baruna, a bio je i član Mađarske akademije umjetnosti i književnosti. Rudić je nesebični mecena mnogih pjesničkih i književnih djela svojih suvremenika (npr. Aurora Károlya Kisfaludyja s kojim drugovao i dr.), knjižnice, te kazališta. Autor je više knjiga na mađarskom i latinskom jeziku. Umro je 21. kolovoza 1879.

22. VELJAČE 1935.

U Subotici je rođen Danilo Kiš, pjesnik, pripovjedač, romansijer, esejist, gorljivi polemičar, prevoditelj s francuskog, mađarskog i ruskog jezika, markantna figura europske književnosti

druge polovice XX. stoljeća. Kišov se autentični i snažan stvaralački glas formira na tragu fantastičke literature i Borgesova poetičkog modela, dok otvara pitanje holokausta središnju temu svojega djela. U književnom radu Kiš je blisko povezan s mnogim hrvatski piscima i njihovim djelom (Krleža, Andrić, Kovač i dr.). Umro je u Parizu, 15. listopada 1989.

23. VELJAČE 1940.

Nakon trinaestogodišnje stanke ponovno pokrenute Bunjevačke novine. Izlazile su petkom. Vlasnik i odgovorni urednik bio je dr. Ivan Poljaković.

23. VELJAČE 1971.

Umro je Nikola Babić, poznati društveni djelatnik. Zbog svojih političkih aktivnosti proganjan je i sudski kažnjavao. Na izborima 1939. bio je na listi HSS. Nakon rata je predsjednik Narodnooslobodilačkog odbora Bajmaka. Jedan je među utemeljivačima HKUD »Bunjevačko kolo«. Rođen je 22. veljače 1900.

24. VELJAČE 1784.

Prvi put je javno prikazan projekt kojim bi se jezero Palić, posredstvom kanala, povezalo s Ludaškim jezerom, a preko rječice Kireš spojilo s rijekom Tisom. Sredinom 1810. godine vijećnik Jakov Sučić, ponovno otvara ovo pita-

nje, ukazuje na važnost izgradnje navedenog kanala i zalaže se za ostvarenje toga projekta, koji nije proveden, među ostalim, i zbog protivljenja vlasnika zemljišta horgošskog vlastelina Kárásza.

24. VELJAČE 1894.

Rođen je pjesnik, književni povjesničar i javni djelatnik dr. Matija Evetović. Nakon što u Zagrebu doktorira na Filozofskom fakultetu (1922.), bio je dogradonačelnik Subotice, dužnosnik Gradskog poglavarstva, od 1944. do 1948. v. d. ravnatelja i potom profesor Muške potpune gimnazije, a uoči odlaska u mirovinu kustos, Gradskog muzeja. Uz dvije monografije; o biskupu Ivanu Antunoviću i svećeniku Paji Kujundžiću, napisao je i svoje kapitalno djelo Kulturnu povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata. Umro je 2. srpnja 1972.

24. VELJAČE 1921.

Umro je pjesnik Ante Evetović Miroljub, franjevac, profesor filozofije i bogoslovlja, gvardijan samostana, kasnije svećenik. Smatra se najplodnijim pjesnikom (ponešto zakašnjelog) preporodnog pokreta bačkih Hrvata. Prvi je među hrvatskim piscima ovoga podneblja integriran u hrvatsku književnost. Premda je njegov lirski opus mahom oslonjen na učinak romantizma u njemu se mogu prepoznati i naznake dolaska

novog doba. Rođen, 12. lipnja 1862.

26. VELJAČE 1919.

Na Velikoj skupštini Narodnog vijeća Vojvodine u Novom Sadu, izabrani su zastupnici za Ustavotvornu skupštinu novonastale države Srba, Hrvata i Slovenaca. Među njima su bili Subotičani: župnik Blaško Rajić, dr. Stipan Vojnić Tunić, dr. Franjo Sudarević, dr. Jovan Radonjić, Ivan Crnković, dr. Jovan Manojlović i Ivo Matić.

27. VELJAČE 1779.

U kapeli sv. Roka svečano je obilježeno stjecanje statusa slobodnog kraljevskog grada Maria Theresiopolis (Subotica). Svetu misu i propovijed na ilirskom (hrvatskom) i mađarskom jeziku održao je prvi katolički svjetovni župnik dr. Stipan Ranić. Kroničari su zapisali: Tom svečanom činu nazočna je bila »ogromna masa svijeta«.

27. VELJAČE 1972.

Umro je Ljudevit Vujković Lamić Moco, zaposlenik subotičke filijale Narodne banke Jugoslavije, pjesnik, pripovjedač. Zastupljen je u nekoliko zbornika, hrestomatija i antologija. U mladosti je bio svestrani sportaš, potom aktivni atletski i nogometni trener i sudac u više sportskih disciplina. Rođen je 12. kolovoza 1907.

SEDMO PRELO MLADEŽI ODRŽANO 14. VELJAČE

Prelo u sklopu kampanje

Zahvaljujući dugogodišnjoj suradnji DS-a i DSHV-a, hrvatska zajednica dugi niz godina ima svog zastupnika i imat će i ovaj put, Petra Kuntića, naglasio je dr. Bojan Pajtić

Sedmo po redu Prelo Mladeži Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini održano je u petak, 14. veljače, u prostorijama sale »Zorica« u Subotici. Skupu je prisustvovalo 350 mladih Hrvata iz: Subotice, Sombora, Srijemske Mitrovice, Tavankuta, Đurđina, Monoštora, Vajske, Plavne, Bođana, Zemuna, Odžaka, Male Bosne, Žednika, Bača, Bikova, Rume, Petrovaradina, Verušića, Mirgeša i Berega te 50 gostiju koji su svojom nazočnošću uveličali ovaj skup. Svečani program prela otvorio je ženski tamburaški sastav »Đurđinske cure«, dok se za dobru zabavu do kasno u noć pobrinuo tamburaški sastav iz Hrvatske »Ringišpil«. Program je vodila *Karla Rudić*.

NOVO VODSTVO MLADEŽI

Za razliku od prijašnjih šest prela, na kojima je predsjednik Mladeži DSHV-a bio *Siniša Skenderović* a dopredsjednica *Josipa Vojnić Tunić*, ovo sedmo po redu prelo imalo je novo vodstvo na čelu s *Mladenom Petrešom* kao predsjednikom i *Mariom Vrseljem* kao dopredsjednikom. Novi predsjednik Mladeži DSHV-a *Mladen Petreš*, prije nego što je proglasio prelo otvorenim, podsjetio je sve prisutne na njihovu nacionalnu, kulturnu i vjersku pripadnost i zamolio ih da nastave čuvati to što imaju.

MJESTO U PARLAMENTU SRBIJE

Dr. sc. *Bojan Pajtić*, zamjenik predsjednika Demokratske stranke, koja predvodi koaliciju u sklopu koje će DSHV nastupiti na parlamentnim izborima 16. ožujka, u riječima koje je uputio prisutnima obrazložio je da je cilj DS-a osigurati mjesto Hrvatima u parlamentu Srbije, kako bi mogli utjecati na sva ona pitanja koja su važna za očuvanje identiteta, kulture, obrazovanja i informiranja na hrvatskom jeziku. Zahvaljujući dugogodišnjoj suradnji DS-a i DSHV-a, hrvatska zajednica dugi niz godina ima svog zastupnika i imat će i ovaj put, *Petra Kuntića*, naglasio je Pajtić. Također, on je izrazio i zadovoljstvo što prisustvuje održavanju ovakve manifestacije, jer

ona dokazuje da je razbijen strah i da je učinjeno puno toga kako bi Vojvodina postala mjesto u kome se pripadnici različitih zajednica druže, vesele i žive zajedno.

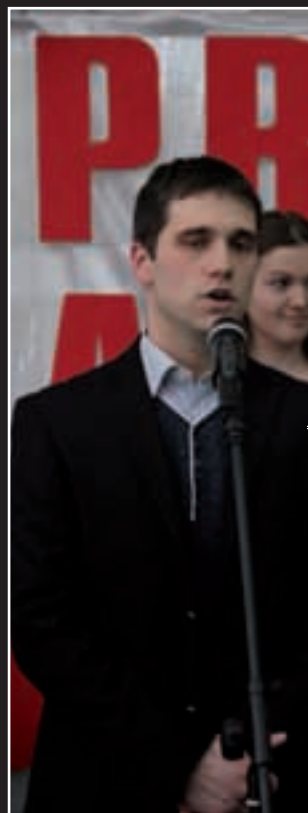
SVAKI GLAS JE BITAN

Simpatizere i članove DSHV-a pozdravio je i predsjednik ove stranke *Petar Kuntić*, podsjetivši ih na važnost svakog glasa na izborima. Potom se zahvalio *Siniši Skenderoviću*, *Verici Kujundžić* i *Josipi Vojnić Tunić* na aktivnom stranačkom angažmanu proteklih godina i na radu i zalaganju prilikom organiziranja svih prela do sada, kao i ovoga na kojem su sudjelovali posljednji put kao pripadnici Mladeži DSHV-a. Zahvale su bile upućene i glavnom gostu prošlogodišnjeg prela – *Milanu Bandiću*, koji ove godine nije bio prisutan, ali je *Ninoslava Zeković*, kao predstavnica Grada Zagreba, primila dar zahvale za platinstog sponzora prela. Zlatni sponzor prela bila je Vukovarsko-srijemska županija, srebrni sponzor – domaći poduzetnik *Stanko Krstin*, dok je brončani sponzor bio Grad Osijek.

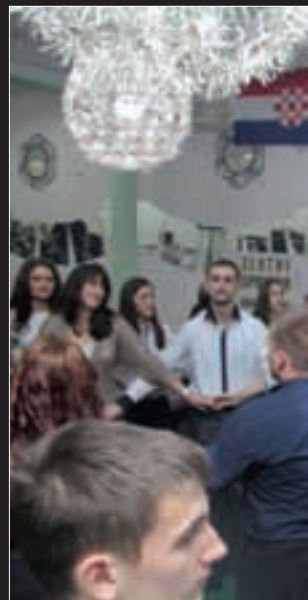
Među uvaženim gostima, mladima se obratio i *Dragan Đurić*, generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici, poručivši im kako predstavljaju ne samo budućnost Hrvata u Vojvodini, nego i cijele Pokrajine. S obzirom na brojnost i sudjelovanje mladeži iz svih krajeva Vojvodine, ova manifestacija je prije svega pokazala kako će prela još dugo biti stup suradnje hrvatskih zajednica u Vojvodini i Srbiji, istaknuo je predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. sc. *Slaven Bačić*.

Osim već spomenutih, Prelu Mladeži DSHV-a su prisustvovali i: dr. *Oliver Dulić* – član Predsjedništva Demokratske stranke, predstavnici Vukovarsko-srijemske županije na čelu s *Juricom Hrgović* – županijskim tajnikom, *Tomislav Žigmanov* – ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, vlč. *Dragan Muharem* – župnik župe Presvetog Trojstva u Maloj Bosni te gosti iz Kluba demokratske omladine Subotica na čelu s *Daliborom Karadžom*.

Jelena Dulić

Mladen Petreš predsjednik

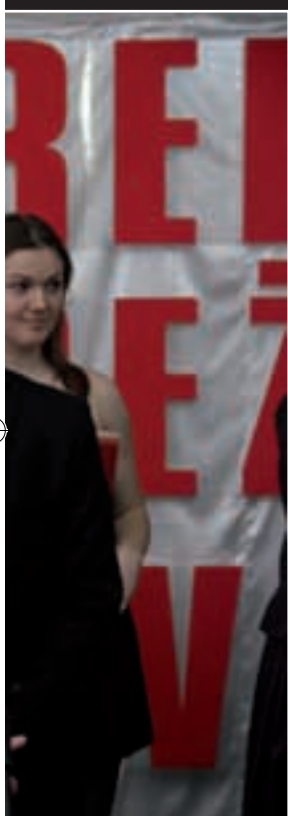

Petar Kuntić i Stanko Krstin

Zamjenik predsjednika DS-a
Bojan Pajtić

prednik Mladeži DSHV-a

Ninoslava Zeković predstavica Grada Zagreba

Tamburaški sastav »Đurđinske cure«

POGLED S DRUGE STRANE: STREPNJA KAO NAČIN ŽIVOTA

Tko je kome dužan

Generacija koja se bliži propisanom kraju radnog vijeka u strepnji je i u stalnom pre-računavanju godina života s jedne, i godina radnog staža s druge strane tablice. Trebala bi to biti jednostavna računica: svatko zna koliko je dugo i gdje bio u radnom odnosu, pa prema tome i kada puni propisani radni staž i stupa u mirovinu – u pravno i financijski uređenim državama. Kod nas je računica složena, da složenija ne može biti – vidljivo je iz ovog jednog primjera iznesenog iz mnoštva sličnih.

»RUPA« U STAŽU

Približavajući se tom periodu kada treba početi prikupljati dokumenta za umirovljenje, jedna je radnica saznala kako je njen dotadašnji radni staž ipak kraći od onoga koji je (od)radila. »Rupu« u stažu stekla je jer joj u jednom razdoblju poslodavac nije uplatio doprinose za mirovinsko osiguranje, te se to razdoblje (još) ne računa u radni staž. Pregovori s nekadašnjim poslodavcem o isplati tih davnih doprinosa i »krpljenju rupe« u radnom

stažu do sada nisu urodili plodom, ona je nastavila raditi, a u međuvremenu se počeo primjenjivati i propis po kojem su godine života i godine radnog staža, kao uvjet za odlazak u mirovinu, povećane za još četiri mjeseca. Sve joj je u neizvjesnosti: hoće li i kada bivši poslodavac uplatiti zaostale doprinose, kakvi će tada biti uvjeti umirovljenja, ali i opstanak tvrtke u kojoj je sada zaposlena, a onda isto tako neizvjesna i mogućnost ponovnog nalaženja radnog mjesta, pogotovu zbog godina života i životnog i socijalnog statusa »radnik nadomak mirovine«.

Od početka 2013. mirovina je postavljena na granu više. Ne po materijalnom iznosu, ili možda društvenom uvažavanju da je radnim i životnim iskustvom čovjek dosegao određeni životni status koji su nekada, ne bez razloga nazivali mirovina, već po uvjetima koje je sve teže dostići, upravo radnicima s »rupama« u stažu za koje ni najmanje nisu krivi, jer doprinose za mirovinsko osiguranje dužan je uplatiti poslodavac. Poneki se osjećaju poput djeteta koje bi još malo trebalo dorasti pa dohvatiti tu crvenu jabuku na grani. Pa i kada se dijete propne na prste, još samo malo i ima je, a ono je vjetar pomakne malo dalje. Da bi se do mirovine dohvatilo trebat će biti »još malo stariji«. Naime, do 2013. žene su za odlazak

u mirovinu trebale imati 35 godina staža (bez »rupa« od neuplaćenih doprinosa) i 53 godine života (u bilo kakvom stanju). Od 2013. sve se svake godine pomiče za po četiri mjeseca, tj. u 2014. uvjet za mirovinu stječe žena sa 35 godina i 8 mjeseci radnog staža i 53 godine i 8 mjeseci života. Postupno pomicanje za po četiri mjeseca odvijat će se sve do 2023. godine za kada se odlazak u mirovinu planira s 38 godina radnog staža i 58 godina života. Za muškarce uvjet će tada biti 40 godina radnog staža (koliko je i sada, i do sada) i 58 godina života (pomicanja dobne granice za po četiri mjeseca također su u tijeku). To su propisi za one koji u mirovinu odlaze s tzv. punim radnim stažom.

POOŠTRAVANJE UVJETA

U slučaju kada osiguranik nema tzv. puni radni staž, pravo na mirovinu stječe s najmanje 15 godina radnog staža uz dobni cenzus koji iznosi 65 godina života za muškarce i 60 godina života za žene. Onima koji su u dugoj i traumatičnoj tranziciji ostajali bez posla a drugo radno mjesto nisu nalazili, ili su, pak, radili i ne znajući da im mirovinsko osiguranje ne uplaćuju, nije preostajalo drugo, ili još uvijek ne preostaje drugo nego čekati spomenute godine života za ostvarivanje svoga prava.

Hoće li uvjeti ostati isti, ili će i u ovom segmentu biti promjena, još nema službenih objava.

Kažu kako nas pooštrevanjem uvjeta za umirovljenje primiču Europi! Propisima se, moguće, izjednačujemo, no standardom još dugo nećemo, niti zaposleni, niti umirovljenici. Sada već desetljećima tegoban standard većini stanovništva nije ostavio mogućnost za štednju ili ulaganja i u druge fondove kako bi se lagodnije ostvarivala mirovina. Trpi osobni standard, ali je u velikoj nevolji i »državni novčanik«. Mirovine se umnogome dotiraju iz proračuna. No, zabravilo se pri tome da je nekada bilo obrnuto, pa je valjda stiglo na naplatu, kako stigne svaki dug. U vrijeme kada je brojčani odnos zaposlenih i umirovljenika bio obrnut, pa je za jednu mirovinu doprinose uplaćivalo nekoliko radnika, iz bogatog mirovinskog fonda uzimalo se za mnoge društvene investicije (danas bi se reklo za kapitalne projekte). Ulagao je i mirovinski fond, u zdravstvene, rehabilitacijske i slične centre. Na žalost, nije ulagano u stvaranje profita iz kojeg bi se danas isplaćivale mirovine, između ostalog i onima koji su radili u to vrijeme i »punili« mirovinski fond.

Postoji radna skupina za restrukturiranje Republičkog mirovinskog fonda, koja zastupa tezu da je reforma fonda moguća samo ako se toj instituciji vrati imovina na koju polaže pravo. U kom će se smjeru raspetljavati čvor davno zapetljanih zaduživanja između države i mirovinskog fonda, još je uvijek neizvjesno.

Katarina Korponaić

ROK ZA PODNOŠENJE POREZNIH PRIJAVA DO 31. OŽUJKA

Porezne prijave trebaju podnijeti svi vlasnici nekretnina

Do 31. ožujka svi Subotičani imaju rok podnijeti porezne prijave za utvrđivanje poreza na imovinu, a osim u Gradskoj kući, podnošenje prijava organizirano je i u mjesnim zajednicama

U Službi lokalne porezne administracije navode da je razlog, zbog kojeg građani trebaju ponovno podnijeti prijave, veliki broj izmjena u Zakonu o porezu na imovinu te utvrđivanje pravog stanja i na osnovi njega određivanje poreza. Prošlogodišnjim izmjenama Zakona o porezu kvaliteta objekta više ne igra ulogu prilikom utvrđivanja poreza, već će se on utvrđivati na osnovi teritorijalnih zona koje je utvrdila lokalna samouprava, u okviru kojih se za svaku nepokretnost određuje prosječna tržišna cijena. Ona će se određivati na temelju prometa, odnosno kupoprodajnih ugovora sklopljenih na sudu u razdoblju od 1. siječnja do 31. rujna. »To znači da će vlasnici objekata lošije kvalitete sada imati isti porez kao njihovi susjedi koji imaju kvalitetniji objekt iste starosti i kvadrature, za razliku od dosadašnje prakse gdje je lošija kvaliteta značila manji porez«, izjavila je za Tanjug Anka Trifunović, šefica Službe lokalne porezne administracije. Prema zakonu, šupe se više ne oporezuju, kao niti terase i lode, dok se potkrovlja, ostave i podrumi oporezuju u punoj kvadraturi. Pri tomu se na svaku godinu starosti nepokretnosti obračunava stopa amortizacije od 0,8 posto, koliko je bila i do sada, maksimalno do 40 posto. Prema riječima Anke Trifunović kod stanova će uglavnom biti sličan porez, nekima čak i manji, a nekima i malo veći, ali neće biti drastične razlike. Jedino će kod tih objekata lošije kvalitete, gdje je bio apsolutno mali porez, doći do povećanja do 70 posto, te će se, primjerice, umjesto 1.000 dinara plaćati 1.700 dinara godišnje. Odluka da svi vlasnici nepokretnosti moraju ponovno podnositi porezne prijave donesena je zbog velikog broja izmjena u samom zako-

nu. »Zakonodavac je u jednoj odredbi rekao da Skupština grada može donijeti odluku o podnošenju poreznih prijava za utvrđivanje poreza na imovinu, i zbog toga je donesena takva odluka, jer se puno toga mijenjalo. Moglo se utvrditi na temelju postojećih podataka, ali nismo imali točne podatke i možda jednom treba podnijeti prijave kao bi podaci bili točni radi utvrđivanja, što je sada veliki problem i velika gužva«, kazala je Trifunović. Porez na poljoprivredno zemljište također se sada utvrđuje, te će umjesto ranijeg peterostrukog katastarskog prihoda osnovica biti sama površina, a cijena će se određivati po zonama. Kada je riječ o poljoprivrednom, građevinskom i šumskom zemljištu, porez trebaju prijaviti vlasnici više od 1.000 kvadrata, odnosno deset ari, a visina poreza se također određuje po klasama. Vlasnici poljoprivrednog zemljišta također imaju mogućnost više parcela iste klase staviti na jednu prijavu. Raspored prikupljanja prijava po mjesnim zajednicama istaknut je na interenet prezentaciji lokalne samouprave, a na licu mjesta se može dobiti sam obrazac prijave. Građani trebaju ponijeti osobnu iskaznicu, njenu fotokopiju i dokument o vlasništvu, ili o sticanju tog prava koje imaju nad nekretninom. Za zemljište je potreban i izvod iz katastra. U Subotici je prošle godine naplaćeno oko 280 milijuna dinara po osnovi poreza na imovinu koji ubire lokalna samouprava, a toliko se očekuje i ove godine. Do sada je ovim porezom bilo obuhvaćeno oko 55.000 građana Subotice, s tim da je bilo oko 80.000 nepokretnosti, a budući da se sada oporezuje i zemljište, procjene su da će porezom biti obuhvaćeno još oko 60.000 nepokretnosti.

S. M.

ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST VODE ZA PIĆE JE POD KONTROLOM, NO IMA LI RAZLOGA ZA ZAB

Kakvu vodu pijemo?

U isturenom objektu OŠ »Matija Gubec« u Mirgešu Gradska uprava je osigurala za djecu vodu za piće iz aparata, ali da to ipak nije dovoljno dobro rješenje potvrđuje prekršajna prijava protiv ravnateljice škole, koju je podnijela sanitarna inspekcija

Prema Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće, tijekom školske godine Zavod za javno zdravlje četiri puta pregledava vodu za piće u odgojno-obrazovnim ustanovama, pri čemu se tijekom ferija pregled obavlja na 15 dana prije početka nastave. Utvrdi li se neispravnost vode slijedi dezinfekcija, a potom ponovno kontrola i taj se postupak ponavlja sve dok voda nije sigurna za zdravlje djece. Međutim, u izvanzagradskim naseljima u kojima ne postoji vodovodna mreža niti ove mjere ponekad ne mogu pomoći. Takav je slučaj u isturenom objektu Osnovne škole »Matija Gubec« u Mirgešu, koji se opskrbljuje vodom iz vlastitog bunara dubine od nekih tridesetak metara, zbog čega je voda gotovo konstantno neispravna. Gradska uprava je osigurala za djecu aparat za vodu, ali da to ipak nije dovoljno dobro rješenje potvrđuje prekršajna prijava protiv ravnateljice škole, koju je podnijela sanitarna inspekcija. Nalazi analize vode ukazali su na veći broj aerobnih mezofilnih bakterija, povećane koncentracije amonijaka, željeza, mutnoće i boje, ali premda voda nije korištena za piće, ona se prema propisima ne smije koristiti niti za pranje ruku, što je bio razlog za prekršajnu prijavu protiv odgovorne osobe.

PLITKI BUNARI I STARE INSTALACIJE

»Imamo stalan problem s vodom, i to u sva tri školska objekta, a u Mirgešu je više uzastopnih nalaza, čak i poslije dezinfekcije, pokazivalo neispravnost vode. I škola u Gornjem Tavankutu ima vlastiti bunar, ali djeca također koriste vodu iz aparata, jer se i tamo zna dogoditi da voda bude neispravna, a u središnjem objektu u Donjem Tavankutu djeca sama donose vodu jer ih je puno, te bi trebalo u svaku učionicu staviti aparat. Ovdje je svojedobno iz sredstava ADF-a izbušen bunar na 130 metara, napravljeni su i novi toaleti, ali je ostao dio stare instalacije između bunara i zgrade i to sada stvara probleme«, kaže ravnateljica škole Stanislava Stantić-Prčić.

Ona dodaje kako se godinama traži od Ministarstva prosvjete, Pokrajinskog tajništva i lokalne samouprave dubinsko bušenje bunara za Mirgeš i Gornji Tavankut, te promjena instalacije za objekt u Donjem Tavankutu. »Imamo projekte i predračune, godinama ih unosimo u financijski plan, samo jedanput su iz Ministarstva prosvjete tražili neke dodatne podatke, ali sve se završilo na tome«, kaže Stanislava Stantić-Prčić.

U isturenom objektu palice škole »Miroslav Antić« na Šupljaku također se voda češće kontrolira i dezinficira,

ali često nije za piće, pa djeca i ovdje donose vodu sa sobom. Ravnateljica škole Erzsébet Csákány kaže kako je tamošnji bunar zapravo kontrolni bunar JKP »Vodovod«, te premda je bušen na 130 metara, ima puno veći kapacitet nego što je potrošnja, zbog čega voda stoji neko vrijeme u cijevima, pa se u njoj brže razvijaju bakterije. »Imamo s 'Vodovodom' jedan džentlmenki dogovor da češće izlaze i dezinficiraju vodu, ali ona je i tada ispravna možda tjedan dana pa poslije ponovno nije, dakle to je rizično jer se nikad ne zna. Stoga je bolje da djeca donose vodu od kuće«, kaže ravnateljica Csákány. Ona kaže kako je konzultirala razne stručnjake kako bi se našlo neko trajno rješenje, ali po svemu sudeći jedino pravo rješenje je izgradnja vodovoda u cijelom selu. »Bilo bi idealno da jedno selo ima svoj zajednički vodovod i da se bar kućanstva opskrbljuju pitkom vodom, a bunarska da se koristi za zalijevanje. Tada je voda konstantno u kretanju, ne bi dolazilo do problema koje imamo sada. To bi trebalo na Šupljaku, jednako kao i Tavanakutu, ali mi sanjamo, ne?«, kaže Erzsébet Csákány.

RJEŠENJE SU SEOSKI VODOVODI

Tajnik Tajništva za društvene djelatnosti Gradske upra-

ve Franjo Horvat objašnjava kako Zavod za javno zdravlje Subotica pred početak svake školske godine u svim školskim objektima kontrolira ispravnost vode za piće, jer je to razdoblje kada vodovodna instalacija kroz duže vrijeme nije bila u funkciji. Ukoliko su rezultati analize dobri, nastavljaju se obvezne tromjesečne kontrole, ili u suprotnom češće ako je voda neispravna.

»U biti problem su objekti koji nemaju vodu iz gradskog vodovoda, premda imamo specifične situacije koje se ponekad ponavljaju i u takvim školama. 'Vodovod' jamči sigurnost vode do ulaza u objekt, te to poduzeće radi analizu vode u vodovodnoj mreži, ali zbog specifičnosti unutarnjih instalacija analiza se mora raditi i u samim školama, a za taj dio instalacije ne jamči 'Vodovod'. Ako mene osobno pitate nezadovoljan sam zbog toga jer se izdvaja značajan novac za analize, ali s druge strane mora se raditi kontrola zdravstvene ispravnosti«, kaže Horvat.

On dodaje kako se u školama koje su priključene na vodovodnu mrežu povremeno javljaju »određene nepravilnosti u vodi« zbog stajanja vode u instalaciji, što se rješava ispiranjem ili dezinfekcijom instalacije, te ističe kako troškove tih aktivnosti snosi lokalna samouprava. Tako je u prethodnoj 2013. godini

za inspekcije i analize vode u 21 osnovnoj školi ukupno plaćeno 755.500 dinara, a za srednje škole, koje su sve na vodovodnoj mreži, 203.000 dinara.

»Problema imamo u prigradskim naseljima gdje nema vodovodne mreže. U Mirgešu je najkritičnije, za taj smo objekt osigurali vodu za piće iz aparata. Ne znam kako drugačije to riješiti, vjerojatno će se morati bušiti bunar«, kaže Franjo Horvat, te podsjeća na sličnu situaciju na Bikovu gdje je i nakon bušenja novog bunara ponovno bilo sličnih problema. »Nije rješenje jednostavno samo bušenje novog bunara, jer je na određenoj razini na određenom lokalitetu voda lošije kvalitete, možete deset puta izbušiti i opet ćete dobiti istu vodu. I općenito je u Vojvodini takvo stanje, nedovoljno se priča o tome, ali voda nije vrhunske kvalitete«, kaže Horvat.

KVALITETA VODE ISTA KAO LANE

Prema podacima Centra za higijenu i humanu ekologiju pri Zavodu za javno zdravlje u Subotici je tijekom siječnja i veljače ove godine bakteriološki analiziran 31 uzorak iz predškolskih ustanova i 49 uzoraka iz školskih ustanova. Laboratorijskim ispitivanjem je utvrđena bakteriološka neispravnost u 13 posto uzoraka iz predškolskih ustanova i 32 posto uzoraka iz školskih ustanova.

U pisanom odgovoru načelnica Zavoda dr. Zorica Mamužić-Kukić navodi: »Najčešća odstupanja se registriraju kao povećan broj

aerobnih mezofilnih bakterija, što samo po sebi nema zdravstveni značaj, ukoliko nije praćeno i prisustvom nekog od drugih bakterioloških indikatora. Ovaj parametar služi za procjenu kvalitete distribucijskog sustava i uspješnosti dezinfekcije. Ukoliko bi se u vodi utvrdilo prisustvo bakterija indikatora fekalnog zagađenja, takva se voda ne preporučuje za piće do provjere učinkovitosti primijenjenih mjera dezinfekcije.

Što se tiče fizičko-kemijskih parametara utvrđena neispravnost je u skladu s kvalitetom distribuirane vode. Najčešća odstupanja od

zahtjeva Pravilnika su zbog prisustva boje, mirisa, povećane mutnoće, povećane koncentracije željeza i amonijaka. Značajnija odstupanja od zahtjeva Pravilnika se, uglavnom, registriraju u objektima s netretiranom vodom, koja podliježe samo dezinfekciji, bez prethodnog pročišćavanja.«

Također u pisanom odgovoru načelnik Sanitarne inspekcije subotičkog odjela dr. Nebojša Brcan navodi kako u drugom polugodištu ove školske godine nije bila izdana niti jedna zabrana korištenja vode za piće od strane ovog tijela. Te, također,

da je 10. listopada 2013. godine zabrana korištenja vode izdana u OŠ »Matija Gubec«, Mirgeš (istureni odjel) na temelju Izvješća o ispitivanju vode za piće od strane Zavoda za javno zdravlje. Dodaje se kako »budući da predložene mjere za kondicioniranje vode nisu dale rezultate, izdano je navedeno rješenje«.

Ipak, dr. Brcan dodaje kako se ukupni podaci na razini Grada koji ukazuju na kvalitetu vode ne razlikuju bitno u odnosu na podatke iz istog razdoblja prošle godine te da su u granicama očekivanog.

S. M.

REFERENDUM O IZGLASAVANJU SAMODOPRINOSA U ŠIDU

Ništa bez samodoprinosa

Šidani će se o novom petogodišnjem samodoprinosu izjašnjavati 20 dana, od 8. do 27. veljače

U Šidu je 8. veljače otvoreno sedam glasačkih mjesta za provođenje glasovanja na referendumu radi izjašnjavanja građana o prijedlogu odluke o uvođenju samodoprinosa na području Mjesne zajednice Šid, na period od pet godina. Predviđena sredstva samodoprinosa za period od pet godina su oko 224 milijuna dinara. Od tog iznosa 36 milijuna su predviđena za 2014. godinu, 40 milijuna za

2015. godinu, 44 za 2016., 48 za 2017. i 53 milijuna dinara za 2018. godinu. Ukupan broj birača s pravom glasa u Šidu je 13.884 građana, a da bi referendum uspio trebalo bi glasovati 50 posto građana plus jedan glasač, što je ukupno 6943 glasača. Ukoliko bi samodoprinos bio izglasovan, građani bi plaćali 3 posto na osnovicu koju čine zarade, 2 posto na prihod od obavljanja samostalne djelatnosti, 0,02 posto na osnovicu koju čini

vrijednost nepokretne imovine na koju se plaća porez na imovinu, na prihod od poljoprivredne djelatnosti i to po

prethodne godine. Šidani će se o novom petogodišnjem samodoprinosu izjašnjavati 20 dana, od 8. do 27. velja-

KONAČNI REZULTATI

Konačni rezultati referenduma o samodoprinosu znat će se 27. veljače kada je i zadnji dan izglasavanja o samodoprinosu.

hektaru 30 kilograma pšenice na godišnjem nivou po cijeni burze na dan 1. kolovoza iz

če, a tvrde kak bi u Mjesnoj zajednici Šid neizjašnjavanje mjesnog samodoprinosa

imalo dalekosežne posljedice za funkcioniranje grada.

NAMJENA SREDSTAVA SAMODOPRINOSA

Sredstva prikupljena od samodoprinosu koristila bi se za zadovoljenje zajedničkih potreba građana na području Mjesne zajednice Šid prema programu za uvođenje samodoprinosu i to za sljedeće namjene: rekonstrukciju i izgradnju pješačkih staza, atmosferske kanalizacije, završetak izgradnje fekalne kanalizacije s kućnim priključcima, financiranje dijela

Krsto Kureš

usluga sahranjivanja, financijska pomoć svakom novorođenom djetetu, održavanje komunalne higijene javnih i parkovnih površina, financiranje troškova električne energije za javnu rasvjetu, održavanje javnih površina kod staračkih domaćinstava i invalidnih lica, uređenje atarskih cesta, deratizacija i dezinfekcija javnih površina i druge aktivnosti po odlukama Savjeta MZ. Kako ističe predsjednik Mjesne zajednice Šid, svjesni su teške situacije, ali se nadaju da će građani prepoznati šta je dobro za njihov grad i da će glasovati za samodoprinosa: »Od usvajanja prakse 'solidarnog dinara' polovicom prošlo-

ga stoljeća pa do današnjih dana, grad nikada nije bilo bez nekog oblika samodoprinosu. Sredstvima samodoprinosu je izgrađeno sve što iole ima značaj za život svih nas: asfaltirane su ceste, izgrađen vodovod i kanalizacija, urbanizirani čitavi kvartovi, urađene staze i pločnici, uređeni parkovi, zone za rekreaciju, Dom zdravlja, dječja igrališta i sportski tereni. Želimo da naš Šid nastavi napredovati, da uredimo naše ulice, parkove, dječja igrališta, da budemo solidarni i pomažemo jedni drugima u nevolji, ali i da zajedno slavimo sve zajedničke projekte i pobjede. Vjerujemo u svijest Šidana u njihovu solidarnost, dobru volju i želju da se Šid nastavi razvijati. Izglasavanjem novog samodoprinosu dajemo šansu generacijama koje dolaze živjeti u ljepšem, boljem i uređenijem gradu«, istaknuo je dr. *Krsto Kureš*, predsjednik Mjesne zajednice Šid. Na posljednjoj sjednici Skupštine općine Šid vijećnici su usvojili Prijedlog odluke o uvođenju samodoprinosu na području grada, jedina primjedba bila je oporbene vijećničke grupe Demokratske stranke, koji su tom prigodom istaknuli da je 20 dana previše za izglasavanje ove odluke.

GRAĐANI O SAMODOPRINOSU

Franush Franja Prekpalaj: »Obavit ću svoju zakonsku obvezu i izaći ću na referendum. Pitam se samo hoće li se sredstva samodoprinosu iskoristiti za navedene namjene, jer koliko se sjećam prošli put kada je bio referendum, namjena sredstva samodoprinosu bila je, između ostalog, i za izgradnju gradskog bazena. Bazen nije izgrađen do danas, pa mi nije jasno gde su otišla ta sredstva?«

Tadić Ljubica: »Svjesna sam što je sve u Šidu urađeno od sredstva samodoprinosu i naravno da ću glasovati za samodoprinosa. I pokraj teške ekonomske situacije, ljudi bi trebali izjasniti se za samodoprinosa, jer nema drugih sredstava od kojih bi se moglo urediti ovo malo sirotinje što imamo. Mora se, nema druge, raditi se mora kako bi nam svima bilo bolje.

Ana Mikuš: »Svaki put kad su izbori, obavim svoju građansku dužnost. Za samodoprinosa sam glasovala jer smatram da je to moja obveza, tako sam odgojena i odazovem se svaki put.«

Rajko Sikimić: »Samodoprinosa je dobar za sve: za uređenje ceste, za izgradnju cijelog grada, ulica, pločnika, za unapređenje kvalitete uvjeta života svih nas. Ja sam glasovao za samodoprinosa i mislim da bi to trebali i ostali učiniti, jer samo tako će nam svima biti bolje. Svjestan sam da ima mnogo nezaposlenih i da je situacija teška, ali kako ćemo dalje ako sami ne pomognemo svom gradu?«

SLAB ODZIV BIRAČA

Tijekom proteklog tjedna u prvim danima izglasavanja samodoprinosu, bio je slab odziv birača. Na glasačkim

mjestima, koja su otvorena po cijeli dan, izašao je mali broj glasača. Na sastanku Savjeta Mjesne zajednice Šid odlučeno je da se u što skorije vrijeme održe sastanci sa svim udrugama građana, umirovljenicima koji ne plaćaju samodoprinosa i mladima na cijelom teritoriju šidske općine, kako bi se građani upoznali s namjenama i dobrim stranama samodoprinosu. U MZ ističu da je slaba izlaznost birača najvjerojatnije posljedica slabe informiranosti građana, ali se nadaju da će odziv biti veći u narednom periodu i nagovještavaju da će krenuti u ozbiljniju kampanju, a sve u cilju bolje informiranosti građana.

Suzana Darabašić

REFERENDUM U MOROVIĆU NIJE USPIO

U Moroviću je referendum o izglasavanju samodoprinosu održan 7., 8. i 9. veljače. Međutim samodoprinosa nije izglasovan. Od ukupnog broja birača (1627), njih 540 je izašlo na glasačka mjesta, 285 građana glasovalo je za samodoprinosa, 262 protiv, dok je 6 listića bilo nevažećih. Inicijativu za uvođenje mjesnog samodoprinosu podnio je i Savjet MZ Jamena. U tom pograničnom mjestu samodoprinosa bi trebao biti uveden po stopi od 2 posto, a zeleno svjetlo za njegovo uvođenje dali su i predstavnici lokalnog parlamenta na posljednjem zasjedanju.

DAR OSNOVNOJ ŠKOLI »MATIJA GUBEC« OD GRADA ZAGREBA

Sportska oprema NK »Dinamo« za tavankutske đake

Tjedan dana nakon boravka u Tavankutu povodom obilježavanja Dana Osnovne škole »Matija Gubec« Tihana Jurić, stručna savjetnica u službi za međugradsku i međunarodnu suradnju Ureda gradonačelnika Grada Zagreba, ponovno je posjetila ovu školu. »Dojmovi koje sam ovdje stekla prije tjedan dana povod su mog ponovnog dolaska. O Tavankutu sam pričala i prijatelju, direktoru NK 'Dinamo', Tomislavu Svetini. Spomenula sam

Stanislava Stantić Prčić, Tihana Jurić i Nikola Balažević

entuzijazam ravnateljice ove škole Stanislave Stantić Prčić, kako čini velike napore da bi nastava mogla funkcionirati te je on predložio da simboličnom gestom

i ovaj poznati zagrebački nogometni klub pripomogne Osnovnoj školi 'Matija Gubec' u razvoju sportskog i tjelesnog odgoja. Klub je tako ovom prigodom doni-

rao nogometne lopte i sportsku opremu, koje smo evo sada i dopremili.« Tihana Jurić je istaknula i pozdrav zagrebačkog gradonačelnika Milana Bandića hrvatskoj zajednici u Tavankutu, ali i u cijeloj Srbiji, kojeg se osobito dojmio entuzijazam i vizija za budućnost tavankutskog HKPD-a »Matija Gubec«. Ravnateljica Stanislava Stantić Prčić zahvalila je na ovoj donaciji te istaknula zadovoljstvo dosadašnjom suradnjom ove škole s Gradom Zagrebom.

I. D.

SRIJEMSKA VINIJADA U BERKASOVU

Preko 60 natjecatelja iz Srbije i Hrvatske

UBerkasovu nadomak Šida proteklog je vikenda, u organizaciji Turističke organizacije Općine Šid, Općine Šid i Mjesne zajednice Berkasovo, održana tradicionalna gospodarsko-turistička manifestacija pod nazivom 19. srijemska vinijada. Ove je godine sudjevalo preko 60 natjecatelja iz Srbije i Republike Hrvatske. Manifestacija je počela obilaskom vinograda i prikupljanjem uzoraka vina, a nastavljena bogatim kulturno-umjetničkim programom i stručnim predavanjem profesora dr. Slobodana Jovića. Otvorena je vinska ulica, kao i izložba Udruge likovnih umjetnika i stvaralaca.

Među mnogobrojnim izlagачima vinskih proizvoda, na manifestaciji je bio nazočan i upravitelj Poljoprivredne turi-

stičke zadruge »Mir« iz Opatije, člana Strukovne udruge za ekološku poljoprivredu i eko-agroturizam Dražen Deranja, koji već više od dvije godine radi u Srijemskoj Kamenici: »Već desetak godina izlažem svoja vina na području Vojvodine, u cilju predstavljanja i promidžbe prve prekogranične suradnje s jedne strane i s druge strane. Riječ je o razvojnom projektu u području zaštite životnog okoliša, potencirajući brend proizvođača koji su karakteristični za Srijem: srijemska vina, kulen, kobasicu, sir, pa do niza kulturnih i povijesnih znamenitosti kojih je Srijem prebogat. Inicirali smo projekt koji se priprema za kandidaturu za prekograničnu suradnju Hrvatske i Srbije 'Srem-Srijem i ekoagroturizam Šansa Srema Srijemu', koji je do sada prihva-

tilo svih sedam turističkih organizacija s područja Srijemskog okruga. Očekujemo da će se projektu pridružiti i ostale općine, a s hrvatske strane očekujemo da će nositelji projekta biti Grad Ilok i da će se uključiti Vukovarsko-srijemska županija«, istaknuo je Dražen Deranja.

Najveći broj dobitnika nagrada bio je iz Republike Hrvatske. Tako je prvo mjesto u kategoriji bijelih vina pripalo Zvonimiru Dragunu iz Iloka, drugo mjesto Vinariji TRS iz Iloka, a treće Gospoži Toljanić s otoka Krka. U kategoriji bijelih vina pobijedio je Miodrag Mitrović iz Berkasova, drugo mjesto zauzeo je Rade Komazec iz Indije, a treće Jovica Manojlović iz Erdevika.

S. Darabašić

ŠOKAČKA MODNA REVIIJA

Stazama tradicije

»Šokačka grana« Osijek najavila je modnom revijom nastavak osmog po redu projekta »Šokački suvenir gradu Osijeku«. Također, ovaj projekt predstavlja i početak nove generacije tradicijskih radionica, koje će tijekom korizme ponovno okupiti 120-150 sudionika iz Osijeka i okolice, koji u urbanoj sredini žele ovladati umijećem i tehnikama poput hekljanja, šlinganja, pletenja, veza, necanja – radovima kojima su se ponosile njihove mame, bake, strine i tetke. Naglasila je to i predsjednica Vera Erl prigodom otvorenja revije i pohvalila

SURADNJA SOMBORA I OSIJEKA

Za početak kulturna razmjena

Osijek i Sombor dva su grada u dvije države koje dijeli državna granica i razdaljina od osamdesetak kilometara. Ta razdaljina ubuduće neće biti tako velika, jer su napravljeni prvi koraci prema suradnji ovih dviju regija. Delegacija Sombora u Osijeku je boravila 12. veljače, a u ponedjeljak, 17. veljače, Osječani su bili gosti na svečanoj sjednici u povodu obilježavanja Dana grada. Dogovoreni su i prvi konkretni programi suradnje,

a za početak to će biti na razini institucija kulture.

U delegaciji Sombora koja je posjetila Osijek bili su: gradonačelnik *Nemanja Delić*, *Gojko Mišković*, aktivist nevladinog sektora, vijećnik Gradskog vijeća zadužen za kulturu *Saša Torlaković* i *Mata Matarić*, vijećnik u Skupštini Grada Sombora. »Predstavili smo kulturne potencijale Sombora i upoznali ih s hrvatskom zajednicom ne samo u Somboru, već u cijeloj Vojvodini, i pozvali ih

Predsjednici Osijeka i Sombora

da sudjeluju u kulturnim događanjima hrvatske zajednice u Somboru. Drugi dio razgovora odnosio se na mogućnost gospodarske suradnje. Tu su naročito zanimljivi programi prekogranične suradnje koje financira Europska unija. Grad Osijek je zainteresiran da mi, kao grad susjed iz države koja nije u EU, podržimo njihovu kandidaturu za Kulturnu prijestolnicu Europe za 2020. godinu. Mi ćemo tu inicijativu podržati, a nadamo se da će koristiti od toga imati čitava regija«, kazao je Mata Matarić.

U uzvratni posjet Somboru nekoliko dana kasnije došli su zamjenik gradonačelnika Osijeka *Vladimir Ham* i *Dražen Alerić*, pročelnik Upravnog odjela za društvene djelatnosti Grada Osijeka. »Tijekom ovih naših susreta shvatili smo da nas povijesno mnogo toga veže i da moramo poraditi na našoj budućoj suradnji. Zaključili smo da bi prva povjerenica trebala biti kultura, koja se može najbrže i najjednostavnije ostvariti. Za ostale stvari treba više vremena i novca, a novac je problem i vama i nama, tako da će neke stvari morati pričekati, ali je zato kultura oblast u kojoj možemo raditi odmah i sada«, kazao je za »Hrvatsku riječ« Ham.

On je dodao kako Osijek i

Sombor povezuje i velika prisutnost nacionalnih manjina, a u fokusu interesa Osječana osobito je hrvatska zajednica u Somboru, jer se, kako kaže Ham, na bazi reciprociteta i brige o srpskoj zajednici u Osijeku mogu graditi dobrosusjedski odnosi.

Susreti predstavnika dvaju gradova već imaju i konkretne rezultate. Za nekoliko tjedana u Somboru će biti predstavljena knjiga osječkog autra *Draga Hedla* »Donjodravsko obala«. Goste iz Osijeka u Somboru je oduševio nastup dječjeg zbora »Šareni vokali«, pa ih, kako kaže Ham, planiraju uvrstiti u program Osječkog kulturnog ljeta.

Z. V.

brojne sugrađane koji su se odazvali, jer ponovno je dvorana Šokačke grane u Svačićevoj bila prepuna i svi su uživali u etnokreacijama kao spoju modernog i starinskog.

»Bogu hvala, da su se ostvarila moja predviđanja, kada sam s nekolicinom žena, koje su vodile radionice, pokrenula ovaj koristan projekt šokačkih suvenira, jer evo 7-8 godina poslije taj projekt doživljava

renesansu i ova večerašnja revija dokaz je da smo u tomu uspjeli. O tome svjedoči i posjet, jer sugrađani su prepoznali naš trud, a prepoznali su ga i grad i županija, jer unatoč teškoćama i nadalje financiraju ovu našu aktivnost«, rekla je Vera Erl.

Nova voditeljica projekta je *Ana Dragić*, studentica na Umjetničkoj akademiji u Osijeku, koja je uključena u aktivnosti od početka. Ana tvrdi kako se projekt već suživio s ovom sredinom o čemu svjedoči i ova revija, a ti lijepi stari motivi »utkani« u suvremeno odijevanje nalaze svoje poklonike. Bivša voditeljica projekta *Ružica Raković-Smiljanić* uvjeren je da će zlatovez kao tehnika vječno živjeti na ovim prostorima, od Gorjana od Vinkovaca i posebice Cvelferije, gdje nikada i nije zamro. I neće, naglasila je Ružica.

Slavko Žebić

Natječaji Grada Sombora

Objavljen je javni natječaj za sufinanciranje obilježavanja značajnih datuma, jubileja, manifestacija i programa pod pokroviteljstvom Grada Sombora, a koji će biti održani do 31. kolovoza. Za realizaciju ovog natječaja u proračunu Grada namijenjeno je milijun dinara. Raspisan je i natječaj za sufinanciranje projekata građana i nevladinog sektora u iznosu od 2,5 milijuna dinara.

Z. V.

TRIBINA U SOMBORU

Vojvodina otvoreno ili zatvoreno društvo?

Stanje vojvođanskog društva bila je tema tribine održane 13. veljače u Kulturnom centru »Laza Kostić«, organizirane od strane UG »Ravangrad« iz Sombora, gdje je rečeno kako Vojvodina sve više postaje zatvoreno društvo, a interkulturalnosti skoro da i nema, te da posljedice 90-ih još nisu prevladane, već naprotiv, nacionalne zajednice postaju sve izoliranije.

Konkretni povod glasnom i javnom govoru o temi je li Vojvodina, 13 godina poslije demokratskih promjena, zatvoreno ili otvoreno društvo jesu događaji koji su se dogodili posljednjih godinu dana, a koji podsjećaju na 90-e, kazala je *Aleksandra Đurić-Bosnić* iz Zavoda za kulturu Vojvodine i urednica časopisa »Interkulturalnost«. Kao primjere, ona je istaknula »ćirilizaciju« Novog Sada i događanja u nekim ustanovama kulture. »Kod nas postoji neka vrsta frustrirajućeg odgovora na žestoki nacionalizam 90-ih. Da su se stvari drukčije odvijale možda bismo i mi sada bili na domak neke interkulturalne komunikacije. Ovakom, kao da na svaki novi refleks i naslućivanje uzurpacije koje bi mogle doći od većinske kulture, imamo sve veće zatvaranje manjinskih kultura«, kazala je Đurić-Bosnić.

OKRENUTI SAMI SEBI

Zanimljive podatke o nacionalnim zajednicama, dobivene temeljem istraživanja koja su uradila Vojvođanska sociološka sekcija i Centar za sociološka istraživanja Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, iznio je *Milorad Đurić*, sociolog i zamjenik pokrajinskog tajnika za kulturu i javno informiranje. Istraživanje je pokazalo kako nacionalna identifikacija ima veliki značaj za pripadnike nacionalnih zajednica i pripadnost određenoj naciji visoko je vrednovana kod 80 posto anketiranih, dok je dvije trećine izjavilo kako kultura i način života čine njihovu zajednicu posebnom. Za polovicu anketiranih u očuvanju identiteta i nacionalne tradicije značajnu ulogu ima matična država. Pripadnici etničkih zajednica u najvećoj mjeri spremni su prihvatiti bračne odnose s pripadnicima vlastite etničke skupine, a za prijatelje bi najviše željeli nekoga tko pripadana njihovoj etničkoj

skupini. Istraživanje je pokazalo i kako oko 90 posto pripadnika nacionalnih zajednica ne sudjeluje u javnom životu. »Nacionalne zajednice okrenute su sebi i postoji instinkt za autoreprodukcijom i to generalno stvara dojam zatvorenosti. Nacionalne zajednice se zatvaraju u okviru svojih kultura. To upućuje da ima razloga za zabrinutost, jer se zatvara društvena komunikacija i generalno umanjuje potencijal vojvođanskog društva«, kazao je Đurić.

KRITIKA MANJINSKIH MEDIJA

Novinari *Dinko Gruhonjić* i *Nedim Sejdinović* kritički su govorili o medijima nacionalnih zajednica ocjenjujući ih kao instrument u rukama političkih elita istih tih nacionalnih zajednica. »Postoji getoizacija i autogetoizacija i nedovoljna komunikacija između različitih etničkih zajednica. Uređivačka politika je takva da u sadržajima tih medija nema značajne komunikacije s događajima vezanim za druge etničke zajednice, ali često ni za većinski narod. Kvantitativno u vojvođanskim medijima postoji višejezičnost, ali u programskom smislu nema interkulturalnosti, odnosno nacionalne zajednice žive jedne pokraj drugih, a ne jedne s drugima i mediji to u potpunosti podržavaju. Možda je u pravu *Teofil Pančić* kada kaže kako nam se nameće model 'multikulturalnog nacionalizma, prema kome svi trebamo živjeti u svojim malim etno-rezervatima, kao nekoj vrsti paralelnih kozmosa koji se međusobno ne dodiruju, a kamoli prožimaju. U takav model savršeno se uklapa većina medija, čime neminovno pridonose uvećanju etničke distance među nacionalnim zajednicama. Manjinski mediji i elite drže se kursa da se javnost informira isključivo o događanjima unutar svojih zajednica«, kazao je Gruhonjić. No, on se složio s opaskom potpisnice ovog teksta da je takva uređivačka politika manjinskih medija uzrokovana i načinom na koji o nacionalnim zajednicama izvještavaju mediji na srpskom jeziku, koji uglavnom o događanjima u nacionalnim zajednicama izvještavaju samo kada se dogodi neki incident.

Zlata Vasiljević

ODRŽANA SKUPŠTINA PODR

Dobri rezult

Redovita Skupština Podružnice DSHV-a Južno Podunavlje – Sonta održana je u četvrtak 13. veljače, u maloj dorani Doma kulture u Sonti. Skupštini je bilo nazočno pedesetak izaslanika iz mjesnih organizacija Sonta, Vajska i Odžaci, te predsjednik DSHV-a *Petar Kuntić*, dopredsjednik stranke i predsjednik Podružnice Sombor *Mata Matarić*, član Predsjedništva stranke *Pere Horvacki* i član Vijeća DSHV-a *Blaško Stantić*.

USPJEŠNO DVOGODIŠNJE RAZDOBLJE

Izješće o radu u prethodne dvije godine prezentirao je predsjednik Podružnice *Andrija Ađin*. Najveći uspjeh je, svakako, participacija u vlasti općina Apatin i Bač, te formiranje Mjesne organizacije u Odžacima. »U Skupštini općine Apatin imamo jednoga zastupnika i jednoga u općinskom Savjetu za međunacionalne odnose. Podbacili smo samo u izborima za Savjet MZ Sonta, s pet članova u prethodnom mandatu pali smo na tri. Razlozi su, pretpostavljam, u vrlo prljavoj kampanji, s kakvom se stranka u Sonti do sada nije susretala«, rekao je Ađin, a veliko zadovoljstvo izrazio je i zbog participiranja članova Podružnice na visokim dužnostima u stranci i HNV-u. Kako je istaknuo *Željko Pakledinac*, izbori su uspješno apsolvirani i u općini Bač. »Na izbore u 2012. godini u općini Bač smo podržali koaliciju okupljenu oko DS-a. Nakon svih postizbornih turbulencija, od 14. prosinca 2012. godine obnašamo vlast u općini, a među zastupnicima je jedan naš član. Zastupljeni

21. veljače 2014.

DRUŽNICE DSHV-A JUŽNO PODUNAVLJE – SONTA

Istati u prethodne dvije godine

Zahvaljujući sustavnom radu, Podružnica je solidno zastupljena u političkom životu općina Apatin i Bač, rekao je predsjednik Andrija Ađin

smo i u izvršnoj vlasti, naše je mjesto načelnika Općinske uprave», rekao je Pakledinac i dodao kako su i u Savjetu MZ Vajska zastupljena dva člana stranke. O formiranju MO DSHV-a u Odžacima nazočne je izvijestio *Ivan Majić*. »Sam iskorak stranke u Odžake, do prije nekoliko godina nezamisliv, veliki je uspjeh sam po sebi. U specifičnom ozračju na području ove općine nije se ni znalo koliko ima Hrvata. Dolaskom DS-a na vlast u Odžacima sve se mijenja, pa tako nestaju i mnogi strahovi među našim ljudima. Danas s ponosom ističem kako više nije sablazan biti Hrvat u sredini u kojoj živimo«, rekao je Majić. Izvješće o radu u prethodne dvije godine usvojeno je jednoglasno.

NASTAVITI ZAPOČETO

U nastavku, predsjednik Ađin je prezentirao plan rada u idućem razdoblju. Prioritetna zadaća ostaje formiranje MO Apatin, te formiranje mjesnih organizacija Foruma žena i Mladeži tamo gdje još ne postoje, te Mladeži Podružnice. Prva zadaća vezana je za predstojeće parlamentarne izbore, zakazane za 16. ožujka. DSHV ni ovoga puta na izbore ne izlazi samostalno, koalicijski sporazum potpisan je s dosadašnjim partnerom Demokratskom strankom. Stoga se u realizaciju predizbornih aktivnosti pošlo već i prije ove Skupštine. Jednoglasno je prihvaćen i plan rada za iduće razdoblje.

Rad Skupštine

Radno predsjedništvo

Prijam novih članova

IZVANREDNI IZBORI

O situaciji u stranci glede predstojećih izvanrednih parlamentarnih izbora nazočne je izvijestio predsjednik *Petar Kuntić*: »U posljednjih sedam godina četvrti put idemo na republičke izbore, što samo po sebi govori da su problemi u državi veliki i to ne samo gospodarsveni, nego i politički.« Kuntić je govorio i o aktivnostima stranke glede nedavne promjene koalicijskoga statusa u Subotici, te o odluci čelnštva stranke da se na predstojeće izbore ide u koaliciji s Demokratskom strankom. Na koncu je pozvao članstvo da glasuje za koaliciju okupljenu oko Demokratske stranke. Predsjedniku Kuntiću replicirao je Mata Matarić, zamjerajući užem čelnštvu što su dopustili da članovi stranke i ovaj put izbore dočekaju nepripremljeni. Ustvrdio je kako je stranka odstupila od svojih osnovnih principa i kako nema svoje programe prihvatljive za širu zajednicu, nego se bavi interesima pojedinaca. Na iznesene zamjerke odgovorio je Pere Horvacki, govoreći o posljednjim potezima stranke u Subotici, iz razloga što se nije željelo dopustiti da DSHV bude kolateralna šteta u razlazu DS-a i SVM-a.

Na koncu zasjedanja Skupštine, za svoje aktivnosti javno su pohvaljeni pojedini članovi poput *Ane Tudor*, *Saše Matića*, *Dalibora Adina* i *Davora Baloga*. Prihvaćena je i ostavka *Snežane Vinko* na sve dužnosti u stranci. Na njezino mjesto u Vijeću jednoglasno je izabran privatni poduzetnik *Željko Zec*, a za v.d. predsjednice Foruma žena imenovana je *Renata Kuruc*.

Ivan Andrašić

IŠČEZLA STOLJEĆA – CRTICE IZ POVIJESTI O NASELJIMA U SRIJEMU U SREDNJEM VIJEKU

Početak sumraka zajedničkog kraljevstva Hrvata i Ugara

Piše: dr. Zsombor Szabó

Ideju za ovakav, pomalo »romantični« naslov ovog nastavka feljtona dalo mi je kapitalno (pomalo neshvaćeno) djelo njemačkog filozofa *Oswalda Spenglera* »Untergang des Abendlandes«, doslovce prevedeno kao »Sumrak Zapada«. ¹ On se u ovom djelu u jednoj »knjizi« bavi i gradovima i to je razlog što ga spominjemo. Naime, njegova se osnovna filozofija zasniva na biologizmu i on tvrdi kako je opća ljudska civilizacija ciklična i da se gradovi kao i čovjek, rađaju, rastu, dostižu svoj vrhunac i na kraju odumiru, propadnu (ispičavam se poštovanim čitateljima na ovom sažetom prikazu). Oni poštovani čitatelji koji od početka prate ovaj feljton, sigurno su vidjeli kako sam »moju priču« gradio na sličan način – promatrali smo propast rimske civilizacije u Srijemu, vidjeli smo rađanje srednjovjekovne civilizacije, a time i gradova, jer povijest civilizacije je upravo povijest gradova (ovo tvrdi *Lewis Mumford*). Ako je povijest majka života – *Historia magistra vita est*, onda zašto ne učimo od nje? Naša suvremena »historia« je živi primjer za to. Naravno, uvijek se postavlja pitanje: a tko je odgovoran za to?

¹ Po mom saznanju njegovo je djelo u cijelosti prevedeno tek 1989. godine pod naslovom: *Propast Zapada*, prevoditelj Vladimir Vujić, nakladnik INP »Književne novine«. U susjednoj Mađarskoj situacija je bila slična, tek je propadanjem »socijalizma« napravljen kompletan prijevod.

MITSKE BITKE KOJE ODREĐUJU »SUDBINU«

Ako čitate povijesne udžbenike s naših prostora na bilo kojem jeziku, i dan danas se susrećete s velikim, povijesnim mitovima, koji su naša

Anonimni sudionik bitaka: oklopljeni vitez (iz 1504. godine)

lost proizveli razne događaje čije posljedice mi trpimo. Primjera radi: na Kosovu polju je propala »Srbija«, iz čega slijedi pogrešan zaključak da, ako se vratimo na Kosovo, onda će »naša država« ponovno biti sretna, velika i bogata. Kraj mita je svima poznat, ali, kako se kaže, i mi »konja za utrku imamo« jer i hrvatska povijest, kao i mađarska, imaju svoje »mitske bitke« u kojima je sve propalo. Jedan suvremeni kulturni krug (prije svega u Francuskoj) bavi se proćavanjem i analiziranjem događaja u stilu »što bi bilo, da se taj i taj događaj nije dogodio«, bi li povijest imala drugačiji tijek

događaja. Omiljeni su i SC filmovi, putovanje u prošlost s ciljem da se izmijeni sadašnjost. U prethodnom nastavku vidjeli smo kako poslije smrti »posljednjeg velikog hrvatsko-ugarskog kralja na prijestolje dolazi »dobže vla-

dar«, koji je bio dobre naravi i velikašima je sve praštao. Sin *Nikole Iločkog*, *Lovro*, je išao toliko daleko da je na koncu »dobrog kralja« primorao da topovima ruši sjajni gotički grad Ilok (ovo se dogodilo koncem 1494. godine).

PROPAST »ČITAVOG HRVATSKOG PLEMSTVA«

»Koncem prethodne 1493. godine bosanski je paša *Jakub* upao sa svojom vojskom u Hrvatsku, odakle je nastavio prodirati u Kranjsku i Štajersku. U to su doba hrvatski velikaši međusobno ratovali radi grada Senja (ban *Emerik Derenčin* s knezovima Frankopanima), ali ih je

turska opasnost sjedinila, pa su na Krbavskom polju dočekali Turke koji su se vraćali s pljačkaškog pohoda po Kranjskoj i Štajerskoj. Nije, međutim, bilo sloge pri izboru vojne taktike kojom se trebalo oduprijeti Turcima. Ban *Emerik Derenčin* zahtijevao je da se Turcima pruži otpor u ravnici na Krbavskom polju, dok su *Ivan* i *Bernadin Frankopan* (punac *Ivaniša Korvina*, zajedno su se i urotili protiv kralja 1496. godine – op. a.) te knez *Ivan Cetinski* bili za to da ih se napadne u planini, gdje će se hrvatska vojska uspješnije oduprijeti nadmoćnoj turskoj konjici. Postupljeno je prema zahtjevima bana Derenčina, a rezultat bitke pokazao je kako je izabrana loša taktika. Premoćna turska vojska postigla je konačnu pobjedu, a Krbavsko je polje postalo grobnicom hrvatskih velikaša. U bici je izginuo »cvijet hrvatskog plemstva«. Bitka je značila težak poraz i prvi »rasap kraljevstva hrvatskoga«². Ovim sam primjerom želio ilustrirati svu onovremensku neodgovornost vodećeg sloja kraljevstva, tadašnje elite plemstva čiji »cvjetovi« čas ratuju međusobno, čas se urote protiv legalno izabranog kralja, a na koncu ako je potrebno herojski će izginuti na bolnom polju. Je li bilo moguće spriječiti sumrak zajedničkog Hrvatsko-Ugarskog Kraljevstva, a time i Srijema, njegovog najbogatijeg i najgušće naseljenog kraja?

² Franko Mirošević, Franjo Šanjek, Anđelko Mijatović: *Povijest za drugi razred gimnazije*. Školska knjiga, Zagreb, 1999. str. 178.

Lemešani u Bikiću

LEMESŠ – Lemešani su prošle subote, 15. veljače, bili gosti Hrvatske samouprave Bikića (Bacsbokod, Mađarska), sela pobratima Lemeša, čime je nastavljena višegodišnja suradnja.

Povod za gostovanje bilo je »Veliko prelo«, koje je i počelo koreografijom bunjevačkih plesova koje su izveli Lemešani. Goste je zabavljao tamburaški sastav »Bačka« iz Kačmara. Uz pjesmu i ples veselje je trajalo do ranih jutarnjih sati.

L. T.

»Šokački bal« u Baču

BAČ – Tradicionalni, deveti po redu »Šokački bal« u Baču bit će održan večeras (petak, 21. veljače) u dvorani Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Baču, s početkom u 19 sati. Bal ovoga puta organizira rimokatolička župa svetog Pavla iz Bača. Za dobru zabavu pobrinut će se tamburaški sastavi – »Garavuše« iz Kutjeva i »Bački tamburaši«. Cijena ulaznice je 1000 dinara, a uključuje i večeru (bez pića). Sve informacije mogu se dobiti na telefon 064-22-96-303, a ulaznice u župnom uredu u Baču.

Humanitarni nastupi HBKUD-a »Lemeš«

LEMESŠ – HBKUD »Lemeš« iz Lemeša u suradnji s KUD-om »Neven« iz Alekse Šantića održava više humanitarnih nastupa. Dramski odjel HBKUD-a »Lemeš« je tako 16. veljače u Lemešu izveo komediju Marjana Kiša »Triput Bog pomaže«. »Nećije malo nekome znači mnogo«, geslo je kojim se vodila ova skupina. Idejni tvorac četiriju humanitarnih događaja u Lemešu i Aleksi Šantiću je *Tamara Brkić*. Sav prikupljeni novac s ova četiri događaja bit će dodijeljen *Ivani Petković* (članica je dramskog odjela u Lemešu), koja mora na operaciju oka, te *Biljani Horvat*-Matković iz Alekse Šantića.

Lemešani u A. Šantiću s istom predstavom nastupaju 4. ožujka. Folklorni odjeli ove dvije udruge imat će zajedničke koncerte u A. Šantiću 21. veljače, a u Lemešu 23. veljače. Ova tri događaja početak će u 19 sati. Sav prikupljeni novac od ulaznica ići će u humanitarne svrhe. Cijena ulaznice za sve događaje je 150 dinara.

L. T.

Tribina »Vojvodina: zatvoreno ili otvoreno društvo?«

SUBOTICA – Tribina pod nazivom »Vojvodina: zatvoreno ili otvoreno društvo?« bit će održana u ponedjeljak, 24. veljače, s početkom u 18 sati, na Otvorenom sveučilištu u Subotici (dvorana 213). Tribina se organizira u povodu izlaska iz tiska zbornika radova »Zatvoreno-otvoreno: društveni i kulturni kontekst u Vojvodini 2000. – 2013.« u izdanju Centra za interkulturalnu komunikaciju (CINK). U zborniku radova »Zatvoreno-otvoreno: društveni i kulturni kontekst

u Vojvodini 2000.-2013.« autori pokušavaju dati odgovore na pitanje u kojoj je mjeri Vojvodina u razdoblju poslije tzv. demokratskih promjena postala otvoreno i multikulturno društvo, a u kojoj mjeri je, posebno pod utjecajem trauma iz devedesetih godina prošloga stoljeća i dominacije nacionalizma, postala društvo nekomunikativnih entiteta. Je li Vojvodina razbijeno zrcalo u čijem odrazu svatko vidi svoj lik koji mu odgovara, odnosno, ima li Vojvodina budućnost ukoliko njen identitet nije jamac otvorenosti i novog horizonta slobode?

Na tribini će govoriti: prof. dr. *Boško Kovačević*, politolog, *Dinko Gruhonjić*, novinar, *Nedim Sejdinović*, novinar, *Milorad Đurić*, sociolog i *Tomislav Žigmanov*, publicist. Moderatorica je *Aleksandra Đurić Bosnić*, urednica zbornika.

Književno prelo Hrvatske čitaonice

SUBOTICA – Hrvatska čitaonica priređuje Književno prelo u idući petak, 28. veljače, s početkom u 18 sati u HKC-u »Bunjevačko kolo« u Subotici. Tijekom večeri organizator na »preljski stol« stavlja knjigu i riječ, ali i predstavu »Triput Bog pomaže« autora *Marjana Kiša* u izvedbi HBKUD-a »Lemeš« iz Lemeša. U programu sudjeluju pjesnici, recitatori, glumci, tamburaši...

I ove godine u programu se očekuje iznenađenje za publiku, a Književno se prelo odvija u znaku slogana: »Na prelu se jede i pije, al' pravo bez duševne hrane nije!«

Prelo u Đurđinu

ĐURĐIN – HKPD »Đurđin« organizira pokladnu manifestaciju pod nazivom »Prelo na Đurđinu«, koje će se održati u subotu, 1. ožujka, u župnoj dvorani sv. Josipa Radnika s početkom u 19,30 sati. Na prelu će nastupati tamburaški sastav »Đurđinske cure«. Kontakt telefon za kupnju ulaznica, po cijeni od 1.000 dinara, je 024/768-157 ili 064 0196760.

Je. D.

»Prelo sićanja« u Subotici

SUBOTICA – Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« i HKC »Bunjevačko kolo« organiziraju IV. po redu »Prelo sićanja«, koje će biti održano u nedjelju, 2. ožujka, u Subotici. Sudionici prela okupit će se u 17,30 sati ispred subotičke katedrale svete Terezije Avilske, kako bi svi zajedno sudjelovali na večernjoj svetoj misi u 18 sati. Nakon sv. mise okupljanje je u dvorani HKC-a »Bunjevačko kolo«, gdje će u 19,30 sati biti svečano otvorenje »Prela sićanja«. Sve okupljene zabavljat će tamburaški orkestar HKC-a »Bunjevačko kolo« i ansambl »Hajo«. Jedini uvjet za sudjelovanje na ovome prelu jest nošnja, dakle svi sudionici moraju biti obučeni u nošnju bunjevačkih Hrvata. Svi koji žele sudjelovati, a nemaju nošnju mogu se javiti *Ivanu Piukoviću* na broj telefona 064/31-888-09.

O PUBLIKACIJI »LICA VREMENA – PORTRITI IZ UMJETNIČKE ZBIRKE GRADSKOG MUZEJA SUBOTICA«

Doprinos kulturnoj povijesti grada

Publikacija će biti korisna svakome tko se zanima za kulturnu povijest Subotice te osobito onima koji se zanimaju za umjetničku zbirku subotičkog muzeja

U subotičkoj Gradskoj knjižnici i u njezinoj organizaciji u petak, 31. siječnja, održana je promocija publikacije »Lica vremena – portreti iz umjetničke zbirke Gradskog muzeja Subotica«, odnosno njezin prvi dio autorice dr. Olge Kovačev Ninkov, muzejske savjetnice u Gradskom muzeju u Subotici. Riječ je o publikaciji koja je svojevrsna završnica projekta obrade zbirke portreta u subotičkom Gradskom muzeju, koji je vodila dr. Kovačev Ninkov, povjesničarka umjetnosti.

VELIKI PROJEKT

Taj se projekt sastojao od niza manifestacija: velike studijske izložbe održane od svibnja 2010. do travnja 2011., predavanja iz aspekta različitih društvenih disciplina a na temu prikazanih portreta te pedagoških radionica. Ova publikacija svojevrsni je trag onoga što se projektom željelo postići – a to je popisati i publicirati tematski određenu grupu muzejskih predmeta i njihove autore, komunicirati o stečenim spoznajama interpretacijom iz različitih aspekata društvenih znanosti, kao i pedagoškom prezentacijom. Publikaciji je prethodila izložba čiju je materijalnu osnovu činilo ukupno 222 muzejska predmeta s temom portreta, koji su nastali u vremenskom

rasponu od 200 godina i u velikoj su većini predstavljali Subotičane ili njihove reprezentativne narudžbe, ali ne samo njih, već i imena autora i portretiranih značajnih za više nacionalnih umjetnosti i više nacionalnih povijesti (mađarskih, hrvatskih, srpskih i dr.). Ukoliko usporedimo brojke i znamo da je u ovoj publikaciji prikazano više od 450 predmeta, publikacija predstavlja i nadopunu izložbe. Veliki broj predstavljenih djela nastao je u Subotici i široj okolici, ali i u većim umjetničkim središtima poput Beča, Budimpešte, Beograda, Zagreba, Praga itd., a odražavaju stilske promjene u likovnoj umjetnosti od kraja 18. do početka 21. stoljeća.

OPSEŽAN RAD

Veličina izdanja, broj stranica i kataloških i biografskih jedinica sugeriraju da je riječ

Najbolja zavičajna knjiga u 2013.

Muzejsko izdanje »Lica vremena – portreti iz umjetničke zbirke Gradskog muzeja Subotica« Olge K. Ninkov proglašeno je od strane subotičke Gradske knjižnice za najbolju zavičajnu knjigu objavljenu u 2013. godini te, pošto je dvojezična, za najljepšu vojvođansku knjigu na mađarskom jeziku u 2013. što je dodijelila Udruga za mađarsku kulturu.

o posebnom istraživačkom i nakladničkom događaju. Brojke daju naslutiti da je riječ o opsežnom i dugotrajnom radu koji je obuhvatio

veliki korpus djela koja su obrađena prema uzorno-me standardu. Shema koju slijede sve kataloške jedinice uključuje sve relevantne podatke o predmetu, njegovu fotografiju, a prate ih podaci o portretiranoj osobi, načinu dospeća predmeta u zbirku,

kacija koja se može čitati i koristiti u cjelini ili u segmentima. Sadržaj je organiziran na način da bude pregledan te da se korisnik lako može snaći u pojedinim dijelovima. Tome je svakako pridonijela suradnja autora publikacije, koji dobro poznaje strukturu sadržaja te dizajnerice Viktorije Szalma. Publikacija će biti korisna svakome tko se zanima za kulturnu povijest Subotice te osobito onima koji se zanimaju za umjetničku zbirku subotičkog Gradskog muzeja.

Publikacija »Lica vremena – portreti iz umjetničke zbirke Gradskog muzeja Subotica« može se kupiti u Suvenirnici ispod Gradske kuće, te u Gradskom muzeju u Subotici. Ljubica Vuković-Dulić

Organiziranje kolonija i nastavak suradnje s drugim udrugama

Članovi HLU »Cro Art« su i protekle, treće godine postojanja udruge, održali svoje likovne kolonije i gostovali na kolonijama u organizaciji drugih udruga, istaknuto je u utorak na godišnjoj skupštini ove subotičke udruge.

Po riječima predsjednika udruge *Josipa Horvata*, »Cro

Art« je prepoznatljiv po organizaciji međunarodne umjetničke kolonije »Stipan Šabić«, koja se održava u Subotici. Druga kolonija po značaju za udruhu je Međunarodna likovna kolonija »Panon«, na kojoj osim članova udruge sudjeluju i gosti iz Hrvatske i Mađarske. Također, slikari udruge redovito gostuju i

na kolonijama u organizaciji hrvatskih udruga u Vojvodini (Plavna, Bereg, Lemeš, Sombor, Sonta, Stanišić...).

Suradnja će, kako je najavljeno, biti nastavljena i s hrvatsko-mađarskom udrugom »András Dugonics« iz Segedina, te s tamošnjom hrvatskom manjinskom samoupravom. Ova suradnja

će 2014. godine prerasti u stalnu godišnju manifestaciju, najavljeno je ovom prilikom.

Predsjednik CroArt-a Josip Horvat najavio je na skupštini da će pored uobičajenih aktivnosti, ubuduće poraditi i na kvalitetnijem kreiranju fundusa ove udruge.

D. B. P.

Natječaj za Festival bunjevački pisama

Hrvatska glazbena udruga »Festival bunjevački pisama« raspisala je natječaj za skladbe koje će biti izvedene na XIV. Festivalu bunjevački pisama 28. rujna 2014. godine. Natječaj je otvoren do 31. svibnja 2014. Temeljna svrha ovoga festivala je promocija i popularizacija nove bunjevačke »pisme« i poticaj svima, a osobito mladima kako bi sami pridonijeli očuvanju i unapređenju kulturne baštine svoga roda i naroda.

Propozicije natječaja: tekst i glazba trebaju predstavljati život i običaje bačkih Bunjevaca, tekst mora biti pisan ikavicom ili ijekavicom s najviše 3 ili 4 kiti-ce, a pjesma bi trebala trajati od 3 do 5 minuta, rado-

vi prethodno ne smiju biti izvođeni, jedan autor može dostavi-

ti najviše tri skladbe, a nakon odabira najboljih radova, stručno povjerenstvo će autore izvijestiti o rezultatima. Radovi se šalju pod šifrom, a rješenje šifre (ime, prezime i adresa autora i kontakt telefon) mora biti u posebnoj, zatvorenoj kuverti. Radovi se ne vraćaju.

Festival se organizira isključivo na volonterskim načelima, te se radovi neće honorirati. Autor skladbe koja je odabrana za izvedbu na festivalu samim njezinim slanjem daje neopozivi pristanak da se skladba studijski snimi i izda na nosaču zvuka i video zapisa radi popularizacije festivala.

Skladbe se mogu slati na adresu Vojislav Temunović, Skerlićeva 17, 24000 Subotica, s naznakom »Za XIV. Festival bunjevački pisama«, na HGU FBP, Lajosa Joóa 4a, 24000 Subotica, ili na e-mail: hgu.fbp@gmail.com.

TRODNEVNA FEŠTA U SRIJEMSKOM MJESTU

Mačkare u Golubincima

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Tomislav« iz Golubinaca organizira i ove godine Mačkare. Manifestacija počinje u petak (28. veljače u 22 sata) balom pod maskama, koji okuplja mlade. U subotu, 1. ožujka, u 19 sati u školi u Golubincima održava se izbor najbolje izrađenih maski gdje najbolje budu bogato nagradene (prošle godine nagrada je bila – 10 dana na Hrvatskom primorju). Trećega dana manifestacije, u nedjelju 2. ožujka, organizira se središnji događaj – karneval koji je ušao u turističku ponudu Općine Stara Pazova, ali i Republike Srbije. Uprava društva poziva sve koji žele organizirano sudjelovati da se prijave do 28. veljače. Za sve sudionike karnevala osigurane su kobasice, kuhano vino i čaj.

Mačkare u Golubincima su običaj koji se održao do današnjih dana. Održavaju se pred Uskrs i korizmeno vrijeme. Golubinčani tih nekoliko pokladnih dana provedu u pjesmi, igri i veselju.

I. R.

Hrvatski Sokol u Petrovaradinu 1913.

OBIJEŽENA 100. OBLJETNICA OSNUTKA HRVATSKOG SOKOLSKOG DRUŠTVA PETROVARADIN

Spomen na najstariju sportsku udrugu Hrvata u Petrovaradinu

Za petrovaradinske Hrvate započela je još jedna jubilarna godina. Nakon prošlogodišnje proslave desetoga rođendana Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Jelačić«, protekle je subote obilježena 100. obljetnica osnutka Hrvatskog sokolskog društva Petrovaradin koje je, uz više prekida rada i promjena naziva, djelovalo u Petrovaradinu do potkraj osamdesetih godina prošloga stoljeća.

Prigodnom akademijom u organizaciji društva »Jelačić« oživljena je uspomena na djelovanje najstarijeg hrvatskog sportskog društva u Petrovaradinu.

Izlaganje o povijesti nastanka, djelovanju i rezultatima Hrvatskog sokola imao je bivši gimnastičar ovoga Društva, a sada voditelj povijesno-istraživačke sekcije HKPD-a »Jelačić« *Davor Martinčić*. Boljem razumijevanju djelovanja i rada Društva pridonije-

Davor Martinčić i Petar Pifat

la je i prezentacija fotografija dobivenih iz privatnih fototeka bivših sokolaša. Nazočna je publika imala priliku upoznati još jednu stranicu bogate povijesti Hrvata u Petrovaradinu.

POČETAK UDRUGE

Prema riječima Davora Martinčića, glavni »krivac« za osnutak »Sokolskog društva Petrovaradin« bio je stariji sin uglednog petrovaradinskog posjednika *Gašpara Divilda*, po imenu *Josip*. Bio je inteligentan i dinamičan mladić, te se veoma brzo zadio sokol-

skim idejama. U prosincu 1912. godine pokrenuo je osnivanje »Hrvatskog sokolskog društva Petrovaradin«. Okupio je mlade Petrovaradinke, kojih je u početku bilo pedesetak. Do ljeta 1913. godine završena je izrada društvenih pravila koja su 28. lipnja iste godine potvrđena od strane visokih vlasti Austrougarske Monarhije. Prva javna vježba članova mještana održana je već u rujnu 1913. godine, o kojoj je »Sokolski glasnik« donio ocjenu da je protekla besprijeckorno, na opće zadovoljstvo izvođača i gledatelja.

PRVI SVJETSKI RAT

Idila nije potrajala dugo. Već godine 1914. započeo je Prvi svjetski rat. Još prije objave rata Srbiji, austrougarska je vlast zabranila rad svim organizacijama koje su nosile nacionalni predznak, te su u Petrovaradinu prestala s radom mnoga hrvatska društva, među kojima i Sokolsko društvo. Četverogodišnji prekid rada djelovao je vrlo nepovoljno, zbog čega je poslije rata došlo do velikih promjena u političkom, kulturnom, ekonomskom i društvenom životu. Mnogi članovi Društva nestali su u ratu ili desetkovani od poslijeratne epidemije tzv. španjolske groznice. Na koncu, mladež je već bila odrasla, birajući nove životne prioritete.

JUGOSLAVENSKI SOKOL

Odmah po završetku rata Josip Divild se, sada već kao

Tridesete godine 20. stoljeća bile su najplodnije u radu petrovaradinskog Sokolskog društva, s mnoštvom članova, velikim brojem osvojenih odličja i uspješnim sudjelovanjima na sokolskim sletovima u zemlji i inozemstvu

tridesetogodišnjak, vratio svojoj prvobitnoj orijentaciji – sokolstvu. Godine 1918. okupio je preostale članove »Sokola« i pozivao nove omladinice, pripremajući ih za daljnje vježbanje. Službeno pokretanje rada Društva uslijedilo je na skupštini održanoj 1924. godine. Nakon zavođenja diktature od strane kralja Aleksandra 1929. god., a potom i tzv. »Oktoiranog ustava«, sva društva su, pa tako i Sokolsko, bila primorana nacionalni predznak zamijeniti jugoslavenskim. Sve do izgradnje Sokolskog doma vježbači nisu raspolagali vlastitim prostorom za rad, već su vježbali u većim dvoranama gostionica, kao i u učionama osnovne škole u Petrovaradinu. Kralj Aleksandar osobno se prihvatio pokroviteljstva za izgradnju Sokolskog doma koji je 1934. godine podignut

u glavnoj (Preradovićevoj) ulici u Petrovaradinu.

Jedna od zaslužnih osoba za procvat Društva bio je učitelj *Vlada Višošević*. Vrijedno je spomena kako je 1936. godine imao čast biti nositeljem Olimpijske baklje na njenom putu od Grčke do Njemačke.

RAZDOBLJE KADA SU SOKOLI NISKO LETJELI

Početkom Drugoga svjetskoga rata, rad Sokolskog društva bio je zabranjen. U redovima vježbača počeo se javljati otpor od strane rodo-

Osim njih, u vihoru rata izgubio je živote i veliki broj preostalih članova Društva, a također i u raznim čistkama nakon rata. Većina preživjelih se poslije rata više nije željela baviti sportom, bilo zbog starosti, drugih preokupacija ili poučeni lošim iskustvom bliske prošlosti. Zbog netrpeljivosti komunističkih vlasti prema sokolskoj organizaciji kao nazadnoj, buržoaskoj kraljevinskoj tvorevini, Sokolsko je društvo zamijenilo naziv u tzv. »Društvo za tjelesno vaspitanje Partizan«, koje je po svojim aktivnostima bilo vrlo slično

svoga djelovanja imao manje od stotinu članova svih uzrasta. Prvo značajno poslijeratno natjecanje bio je Savezni slet »Partizana« u Skoplju, s kojeg su se vježbačice i vježbači vratili s pregršt odličja. Vježbač *Teodor Rus* bio je specijalist za gimnastičarsku akrobatiku s kojom je nastupao čak i pred *Josipom Brozom Titom*, prigodom proslave jednog njegovog rođendana, 25. svibnja.

Na koncu izlaganja, Davor Martinčić je zaključio kako su tridesete godine 20. stoljeća bile najplodnije u radu petrovaradinskog Sokolskog društva, s mnoštvom članova, velikim brojem osvojenih odličja i uspješnim sudjelovanjima na sokolskim sletovima u zemlji i inozemstvu.

Na svečanosti je pljeskom pozdravljen i jedini živući član nekadašnjeg Hrvatskog sokolskog društva Petrovaradin *Dragutin Piberger*, koji je ovoga mjeseca proslavio 94. rođendan. On zbog bolesti nije nazočio proslavi. Na kraju je i predsjednik Društva »Jelačić« *Petar Pifat* istaknuo 2014. godinu kao godinu jubileja, podsjećajući da će 15. ožujka biti svečanim glazbenim programom obilježena 90. obljetnica smrti znamenitog petrovaradinskog skladatelja *Franje Štefanovića*.

P. Pifat

Gosti iz Vinkovaca

Svečanost je uljepšana defileom počasnih postrojbi Povijesnog i sportskog društva »Hrvatski sokol Vinkovci« iz Vinkovaca na čelu s njihovim predsjednikom mr. *Zlatkom Vircom*, koji je održao petnaestominutno predstavljanje još uvijek vrlo aktivnog Sokolskog društva iz Vinkovaca.

ljuba, koji je rezultirao njihovim neuspjelim pokušajem da u Petrovaradinu miniraju njemački šlep na kojem se nalazilo blizu 800 tona municije. Osuđeni u namjeri i razotkriveni, organizatori i sudionici ovog neuspjelog pothvata uhićeni su i odvedeni na prijeki sud koji ih je osudio na strijeljanje. Među osuđenima bilo je čak 14 članova Sokolskog društva Petrovaradin.

sokolskom. Štoviše, »Partizan« je od sokolskog društva naslijedio ne samo objekte i rekvizite, već i program rada. Društvu »Partizan« prišli su i pojedini predratni »sokolaši«, koji su bili u mogućnosti pripomoći u radu. S obzirom da je trebalo započeti sasvim ispočetka, slično kao 1912. godine, mladeži je upućen javni poziv da se učlani. Odziv je bio nevelik, te je DTV »Partizan« sve do kraja

Petrovaradinski sokolaši između dva svjetska rata

JUBILEJ MONS. STJEPANA BERETIĆA

Zahvala za 40 godina svećeništva

U nedjelju 16. veljače u katedrali – bazilici sv. Terezije Avilske u Subotici, proslavljen je dan kada je prije 40 godina, 17. veljače 1974. godine, u somborskoj župnoj crkvi Presvetoga Trojstva *Stjepan Beretić* primio svećenički red po rukama subotičkog biskupa mons. *Matije Zvekanovića*.

Svetu misu zahvalnicu o 40. obljetnici misništva predvodio je mons. Stjepan Bertić, uz koncelebraciju vlč. *Josefa Vogrinca* i mons. dr. *Andrije*

Anišića, koji je s puno osjećaja, toplih i iskrenih riječi propovijedao i govorio o katedralnom župniku. Spomenuo je njegov ispunjen život od Sombora, preko Kanjiže i sv. Terezije do Bača i ponovno katedrale do katedrale sv. Terezije. Naglasio je njegov marljivi rad i trud, ljubav prema djeci, skrb o svojoj župi i župljanima, kao i mnoge druge vrline koje krase župnika Beretića. Gospodin đakon *Ferenc Sotanyi* i mnoštvo malih i velikih ministranata

učinili su pogled na oltar veličanstvenim i uzvišenim.

Za vrijeme svete mise pjevao je katedralni zbor »Albe Vidaković«, uz orgulje i zvuke tamburica. Pjevalo se i sviralo svečano, gromko i iz duše. Osim velikih pjevača, grla nisu štedjeli ni dječaci i djevojčice iz dječjeg katedralnog zbora »Zlatni klasovi«.

Na kraju svete mise uslijedila je župnikova zahvala svima koju su mu u životu pomogli, kao i onima koji su mu i ovaj dan učinili lijepim i veselim. Zahvalio je i svima koji za njega mole i izrazio želju da to i dalje čine. Prije rastanka i blagoslova uslijedila je čestitka djece i ministranata uz lijepe stihove i bukete cvijeća.

Nevena G.

Blagoslov vrtića

Početkom godine kršćani blagoslivljaju kuće, domove. To su, kao i svake godine, poželjeli ljudi koji skrbe o vrtiću »Marija Petković« Sunčica, s. Silvana i s. Valerijana, te su pozvale župnika mons. dr. *Andriju Anišića* da 13. veljače blagoslovi djecu, odgojitelje i vrtić. Ceremoniji su nazočili gosti iz uprave »Naše radosti« – direktor *Jašo Šimić*, njegova zamjenica *Snežana Flego*, pomoćnici *Dajana Šimić*, *Ema Husar* i *Mirjana Gurinović*, pedagoginja *Eržika Bedrosijan*, psiho-

loginja *Dijana Kopunović-Torma* i *Petar Horvatski*. Svi oni skrbe o nama, na više ili manje vidljiv način. Gost koji je prvi puta posjetio vrtić bio je generalni konzul Republike Hrvatske *Dragan Đurić*. U nadi da će ih dragi Bog sačuvati od svih nezgoda, ozljeda, nesreća koje se ponekad ipak dogode u vrtiću, odgojiteljice su zamolile goste da im pomognu u opremanju dječjeg igrališta, koje trenutačno ima samo tri rekvizita. Staro igralište darovano je novootvorenom vrtiću »Marija Petković – Biser«.

M. P.

MEDITACIJA

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

U svijetu je mnogo zla i nepravde, svakodnevno se možemo uvjeriti u to gledajući i čitajući vijesti, susrećući ljude iz svoje okolice. Jednako je tako puno zakona koji propisuju kazne za počinjena zlodjela. Veličina kazne odgovara veličini počinjenog zla. I pored toga, zla kao da je sve više, nepravda kao da je svuda oko nas. Čovjek svojim zakonima i kaznama zlo nikako ne može pobijediti. Ali, zato Isus nudi rješenje u borbi protiv zla, kojim čovjek može prekinuti njegov začarani krug.

DOBRO ZA ZLO

Svaki zakon predviđa kaznu za počinitelja zla razmjernu veličini djela koje je počinio. Koliko je patnje proузrokovao, toliko i sam mora istrpjeti. Grubo rečeno – koliko si zla učinio, toliko će ti se zla uzvratiti. Tako se događa da se na zlo odgovara zlom i stvara se lanac koji se svakim novim zlodjelom povećava za dvostruko. Boreći se protiv njega čovjek kao da za njega radi, jer poravnavanjem računa uzvraća istom mjerom kojom je i primio, mjerom zla. I tada se događa da se zlo ne iskorjenjuje nego umnaža, a Zli u svoju službu uzima i one koji to isprva ne žele biti,

Na zlo odgovoriti dobrim

nego želeći zaštititi sebe u tu službu ulaze. Naravno, tome onda nema kraja. Sve je više nesretnih, onih koji pate, a mir u sebi nitko ne pronalazi.

Isus poziva na jedan drugačiji obračun sa zlom. To je obračun koji ne poznaje uzvraćanje istom mjerom, koji nije u sustavu ni jednog ljudskog zakona. Isus ne traži pasivno prihvaćanje, jer bi to izazvalo ogorčenost i nago-milavanje loših osjećaja. On traži aktivan odgovor, ali mjeren mjerom dobra. »Onomu tko bi se htio s tobom parničiti da bi se domogao tvoje donje haljine, prepusti i gornju« (Mt 5, 40). Dakle, Isus ide u još veći apsurd, njegova je poruka da ako ti netko učini zlo, ti mu učini dvostruko veće dobro. On ne obezvrjeđuje ljudske zakone. Oni su dobri jer nas upozoravaju što nas može snaći ako se prepustimo zlu. Moramo računati s time da nas može snaći isto ono što smo mi učinili drugom. No, Isus poručuje kako se lanac zla može prekinuti jedino dobrim djelima. Zlo pred dobrim uvijek ustukne i biva poraženo. U toj borbi dobro izlazi kao vječni pobjednik. Ali, mjera dobra nije ljudska mjera, nego Božja. Snaga za tu mjeru dolazi od Oca.

Čovjek je nekad jednostavno preslab da se odupre svojoj želji zadovoljavanja pravde na svoj način »Oko za oko, zub za zub«. Bol i pretrpljena nepravda u njemu izazivaju želju da uzvрати još većim zlom od onog kojeg je pretrpio. Da se takvim osjećajima odupre i da, kada bude pljusnut, pruži i drugi obraz (usp. Mt 5, 39) snagu može dati samo Bog, onaj koji je za svoje mučitelje molio dok je umirao razapet na križu. Stoga, čovjek mora biti jake duhovne snage, Bogu blizak po molitvi i sakramentima, da bi mogao izvršiti ovaj Isusov zahtjev.

LJUBAV PREMA NEPRIJATELJIMA

Isus u svom zahtjevu ide još dalje. On traži ljubav prema neprijatelju. Kao da nije dovoljno teško odgovarati na zlo dobrim, nego to treba činiti iz ljubavi. Naravno da Isus to traži. Jer, ljubav čovjeka pokreće na dobro, a iz mržnje ne može nastati ništa drugo nego zlo. Lako je o ljubavi prema neprijateljima pričati onima koji u svom životu nisu pretrpjeli velika zla, koji nisu preživjeli rat i nisu na svojoj koži osjetili iskaljivanje tuđe

mržnje. Međutim, to govori Isus koji je imao mnoge neprijatelje, koji je bio mučen i ponižavan, ali je ljubio do smrti i dok je izdisao molio je za one koji su ga mučili. On je dao primjer i pokazao kako se mi, kao oni koji nosimo njegovo ime, moramo razlikovati od ostalih.

»Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone« (Mt 5, 44), kaže Isus. Snaga za ljubav je u molitvi. Živjeti bliže Bogu i prepustiti se njegovoj ljubavi ispunjava naša srca ljubavlju, onom koja nema računicu, koja voli bez objašnjenja i logike, koja je toliko snažna da može ljubiti i neprijatelja. Iz takve ljubavi proizlaze dobra djela kao odgovor na zlo, ona je u stanju mijenjati svijet. Ali je danas ima tako malo jer ljudi žive daleko od Boga, podnose i prihvaćaju zlo ako od njega imaju računicu i smatraju pobjedom ako su neprijatelju nanijeli zlo veće od onog kojeg su primili. Zato nam je danas svijet pun nepravde, zla i žalosti. Ljubav koja čini dobro i samo to zna činiti jedini je način da zlo bude najzad pobijeđeno, a da kršćani budu doista »sinovi svoga Oca koji je na nebesima« (Mt 5, 45).

Puno je započetih poslova

Moramo priznati da smo poprilično dugo čekali na ovog sugovornika. Vjerujemo da je odveć angažiran, i da mu nije lako posložiti svoj gust raspored. No, upornost se isplatila i uspjeli smo.

Osoba koja danas s nama dijeli stranice ove rubrike je *Darko Sarić Lukendić*, koji od 2010. godine obnaša funkciju predsjednika Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća. I kako dodaje, mandat mu istječe ove godine.

RAD U HNV-U

Darko nam pojašnjava što je posao predsjednika Izvršnog

odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća. »Prije svega, on je po prirodi vrlo raznolik i podrazumijeva svakodnevnu komunikaciju s Hrvatima koji žive u Republici Srbiji, komunikaciju s članovima i vodstvom kulturnih udruga te s institucijama Republike Hrvatske i Republike Srbije, a sve u cilju osiguranja provedbe manjinskih prava koja su nam zakonima i Ustavom Republike Srbije zagarantirana. Moj se posao ogleda u praktičnoj realizaciji i provedbi onih odluka koje donosi Vijeće, kao i provedbi i realizaciji izravnih naputaka predsjednika dr. sci. *Slavena Bačića*. Koordiniram i rad

ureda. Premda funkcija predsjednika Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća nerijetko iziskuje angažman i izvan radnog vremena, mogu reći da mi ovaj posao u izvjesnom smislu pričinjava zadovoljstvo i priliku da dam osobni doprinos razvoju i institucionalnom ustroju hrvatske zajednice u Republici Srbiji.«

PROBLEM UDŽBENIKA

Kako je već iznio, Darko je uključen u mnoge segmente funkcioniranja Hrvatskog nacionalnog vijeća, samim tim mu je i djelokrug rada vrlo šarolik, no ističe aktivnosti i zajedničke napore koje je poduzeo s kolegicom *Anđelom Horvat*, zaduženom za obrazovanje, a sve u cilju rješavanja, kako kaže, jednog od najvećih problema s kojima se suočava hrvatska zajednica u Republici Srbiji, a to je pitanje udžbenika za nastavu na hrvatskom jeziku.

»Ovaj je problem uvjetovan prije svega kontinuiranim

odbijanjem sada već bivšeg ministra obrazovanja *Žarka Obradovića* da provede zakon o udžbenicima. U cilju rješavanja ovog problema bilo je potrebno osmisliti strategiju komunikacije s tijelima Republike Srbije, budući da su svi prijašnji naponi davali slične rezultate, odnosno šetali su nas od jednog do drugog šaltera. Realizacija ove strategije trajala je gotovo godinu i pol dana, no na koncu je dala rezultate. U rujnu 2013. godine, prvi put od kad postoji obrazovanje na hrvatskom jeziku u Republici Srbiji, djeca koja pohađaju nastavu u nižim razredima na hrvatskom jeziku, imala su adekvatne udžbenike. Prošle godine smo okončali izradu prijevoda za udžbenike za više razrede, no kako Ministarstvo obrazovanja nije uplatilo niti dinara za ovu namjenu, iako je bilo obećano, nismo ih mogli tiskati. Dobili smo uvjeravanje od ministra *Tomislava Jovanovića* da će ti udžbenici ove godine biti financirani od

Temeljem odluke direktora JKP »Suboticaplin«, Subotica – Jovana Mikića 58 od 12.2.2014. godine, raspisuje se

OGLAS

za prijem šefa službe knjigovodstva. Radni odnos se zasniva na određeno vrijeme zbog zamjene privremeno odsutnog radnika. Kandidat pored općih uvjeta predviđenih zakonom treba ispunjavati i sljedeće potrebne uvjete: VII. stupanj školske spreme – ekonomske struke, tri godine radnog iskustva u struci i položen stručni ispit (sertifikat). Uz prijavu je potrebno podnijeti sljedeće dokaze o ispunjavanju uvjeta: Fotokopiju diplome o stečenoj stručnoj spremi, dokaz o položenom stručnom ispitu, dokaz o radnom iskustvu i radnu biografiju.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja. Neblagovremene, nepotpune i neuredne prijave se neće razmatrati.

Prijava na oglas podnosi se na adresu: Javno komunalno preduzeće »Suboticaplin« Subotica, Jovana Mikića 58.

Gradska uprava Grada Subotica temeljem članka 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« br.135/04 , 36/09) objavljuje

OBAVJEŠTENJE

o donesenom rješenju da nije potrebna izrada Studije o procjeni utjecaja na životni okoliš projekta PRENAMJENA POSTOJEĆIH MAGACINSKIH OBJEKATA U PROIZVODNI POGON ZA OBRADU POLUPROIZVODA OD STAKLA U FINALNI PROIZVOD, na katastarskoj parceli 11028 ko Donji grad, grada Subotica.

Nositelj projekta »NORTH Engineering« doo Park Rajhl Ferenc br.7, Subotica podnio je ovom tijelu zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš gore navedenog projekta za korisnika doo »SWAROVSKI SUBOTICA«.

Nakon sprovedenog postupka Gradska uprava Subotica, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj je donijela Rješenje da nije potrebna procjena utjecaja na životni okoliš.

Rješenje se u cijelosti može preuzeti na adresi <http://www.subotica.rs/sr/4903/oglas>

strane Ministarstva«, navodi Darko.

»Dosta je problema koje treba rješavati, potrebno je mnogo volje, strpljenja i upornosti u provedbi ovakvih stvari i ne samo ovih, a želje i ideje postoje. Primjerice Hrvatski školski centar, po uzoru na one koji već postoje u Pečuhu, Sarajevu i drugdje.« Sve ovo, kako priča Darko, ovisit će dakako i o potpori na izborima za nacionalna vijeća koji se očekuju tijekom godine.

Na polju kulture, Darko ističe realizaciju manifestacije »Srijemci Srijemu« te suradnju s kolegom *Andrejom Španovićem* i Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata. Ovom prigodom okupljene su sve hrvatske udruge iz Srijema na jednom mjestu. Zahvaljujući angažmanu *Ankice Jukić Mandić*, koja je zadužena za informiranje, i medijski i produkcijski sve je bilo popraćeno na visokoj razini, naglašava Darko.

»Na polju informiranja već duže radim s kolegicom Ankicom na ustrojstvu jednosatne emisije na Radio Srijemu u Rumi. Očekujem skoro emitiranje te emisije. Osim toga, uskoro treba početi

s radom i multimedijalni server koji bi sve medijske i informativne sadržaje na hrvatskom jeziku objedinio na jednom mjestu i na taj način osigurao njihovu dostupnost u svakom trenutku«, kaže Darko.

Obilazak udruga, kojih je više od 50, još je jedan oblik aktivnosti. Dakako, tu su i manifestacije. Darko kaže da su se u ovome segmentu podijelili, baš po pitanju pokrivenosti. Tu je uključen predsjednik dr. sci. Slaven Bačić, *Andrej Španović* te tajnik *Željko Pakledinac*.

»Jasno je da sam često na putu u večernjim satima ili vikendom. No, bez potpore moje supruge *Gordane* ne bih mogao raditi ovaj posao. Tu je i komunikacija s republičkim i pokrajinskim institucijama, nazočnost nacionalnim savjetima...«

O IZBORIMA

»Puno smo poslova započeli, neke smo završili, no neki su ostali nezavršeni, u tome smislu nadam se prilici da u idućem mandatu okončamo poslove koje smo započeli i na taj način zaokružimo dva vrlo značajna segmenta manjinske

samouprave – obrazovanje i informiranje. Ovo će za novi saziv Hrvatskog nacionalnog vijeća predstavljati poseban izazov, jer su u proceduri za usvajanje zakoni koji u određenim segmentima umanjuju manjinska prava, a u određenim usložnjavaju procedure njihovog ostvarivanja. Svakako imam namjeru ponovno se kandidirati u okviru liste čiju će okosnicu činiti Demokratski savez Hrvata u Vojvodini.«

Darko je član DSHV-a od 2008. godine i, kako nam kaže, od prije nekoliko tjedana dobio je zadaću da u svojstvu glasnogovornika javno prezentira i brani politiku koju provodi Demokratski savez Hrvata u Vojvodini.

OBITELJ, HOBI....

Darko je član Vazduhoplovno-modelarskog kluba Subotica, gdje obnaša funkciju predsjednika, no ističe da je to angažman koji nije izravno povezan s hrvatskom zajednicom. Također ističe kako mu veliko zadovoljstvo pričinjava izrada i letenje modela zrakoplova, što je sport kojim se bavi još od osnovne škole. Osim toga, kaže da voli čitati,

prije svega djela znanstvene fantastike.

Sa suprugom *Gordanom* ima sina *Dominika*, koji je rođen 2012. godine. Budući da je star tek 15 mjeseci čuva ga baka, Darkova mama, i dodaje da to sjajno funkcionira. U obitelji je i kućni ljubimac *Bruno*, bordoška doga, izuzetno blage naravi koja ih svakodnevno razveseljava. No, zbog brojnih obveza, Darku je žao što mu ne posvećuje dovoljno pažnje.

S Darkom ne dijelimo recept, iako bismo ga vjerojatno i dobili, no ovdje možda ne bi ni pasao recept. U svakom slučaju, nema ga. Završit ćemo s njegovim odgovorom na pitanje kako je zadovoljan trenutačnim funkcioniranjem HNV-a i što bi nakon 4 godine mijenjao, poboljšao, sagledavši kroz sve ovo vrijeme mnoge aspekte, pozitivne i negativne, te što je to što bi se dalo popraviti na dobrobit zajednice.

»Nije na meni ocjenjivati rad aktualnog saziva Vijeća, napose jer sam dionik svega što se u njemu trenutačno dešava, pa sam stoga vrlo subjektivan. Ostavimo zato da o nama govore djela, a da naš rad ocjenjuje puk.«

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com
024/553-774, 024/567-495, 063/508-813, 0600/553-774, 0600/567-465

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Badawi

od 1991. sa vama

Alergotestiranje na 370 alergena, bez bola, bez krvi, pouzdano.

Poliklinika za vašu obitelj

BAROMETAR CIJENA NA SUBOTIČKOM BUVLJAKU

GARDEROBA

GARDEROBA ZA SEZONU JESEN/ZIMA

BONASERVICE 280 - 450	ČARAPJE 70 - 200	ČUŽNE 1.500 - 4.000	DUŠE GAČE (JARILJE) 500 - 550	DUŠKE (ZA MUŠKARCE) 800 - 2.200	DŽEMPERI I TUNIKE (ZA ŽENE) 500 - 2.000	TRAPERICE 800 - 1.800	KAPE 200 - 1.800	KRAĆI KAPUTI (ZA ŽENE) 2.200 - 3.500	MUŠKE KOŠULJE 900 - 1.500	HLAČE (ZA MUŠKARCE) 1.800 - 1.900	PONČO (ZA ŽENE) 1.200 - 2.000	POTKOŠULJE (JARILJE) 500 - 550	PRISLUK (PERJANI) 1.200 - 2.300	SOBNE PAPIRICE 250 - 400	SAL MARAME 500	TRENIKE 500 - 2.500	ZIMSKJE JAKNE (ZA MUŠKARCE) 1.500 - 4.000	ZIMSKJE JAKNE (ZA ŽENE) 800 - 25.000	ZIMSKJE KOŠULJE (I STRUKIRANE) 500 - 1.100	ZIMSKJE MAJICE (I STRUKIRANE) 500 - 2.000	ZIMSKJI DONJI VES (SET) 250 - 1.000
-----------------------	------------------	---------------------	-------------------------------	---------------------------------	---	-----------------------	------------------	--------------------------------------	---------------------------	-----------------------------------	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------	--------------------------	----------------	---------------------	---	--------------------------------------	--	---	-------------------------------------

DJEČJA GARDEROBA

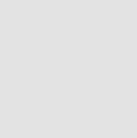
BODICI 500 - 800	ČIPELE 500 - 1.300	ČUŽNE 1.800 - 2.200	DONJI DEO TRENIKE 300 - 1.300	DUGE GAČE 300 - 150	DUGI 700 - 1.300	DŽEMPERO 1.200 - 1.800	TRAPERICE 900 - 1.250	HALJINE 1.300 - 1.800	RELANKJE 900 - 1.000	HLAČE 1.150 - 1.400	TENISKE 1.800 - 1.300	POTKOŠULJE DUGI RUKAVI 350 - 700	TRENIKE (JUMPLETI) 1.800 - 2.300	ZIMSKJE JAKNE ZA DJEČJAKE 2.500 - 2.400	ZIMSKJE JAKNE ZA DJEVOJČICE 300 - 2.200
------------------	--------------------	---------------------	-------------------------------	---------------------	------------------	------------------------	-----------------------	-----------------------	----------------------	---------------------	-----------------------	----------------------------------	----------------------------------	---	---

RAZNO

ALKALINE (4 KOM.) 100 - 200	ANTENE 750 - 1.500	BATERIJE (4 KOM.) 50 - 100	BATERIJE ZA SATOVE 180 - 250	BATERIJSKE LAMPICE 150 - 800	CIJEVI ZA ŠPORTETAM - 500	ČAŠE 200 - 500	DASKA ZA PEGLANJE 800 - 1.800	KALKULATORI 100 - 1.800	ELEKTRIČNO KUHALO ZA VOVO 900 - 1.200	FIKSI TELEFONI 1.000 - 6.000	FILTER ZA ASPIRATORI 50 - 400	FRIZEZA 3.000 - 1.800	GAUTAN ZA PEGLO 500 - 600	GRILJAČI ZA BOJLER 400 - 250	GRILJAČI ZA RERNU 400 - 870	GRILJAČI ZA TERMO PEČI 400 - 1.200	KABLOVI ZA ANTENE 150 - 300	KAMERE ZA VIDEOZABOR 1.500 - 2.000	KAZANI ZA DESTILACIJU 32-224 - 150.301	KOFER 1.500 - 2.500	KOLJENO ZA KLJETI 200 - 340	KUHINJSKA DIGITALNA VAGA (800 - 1.100)	KUHINJSKA DIGITALNA VAGA (800 - 1.100)	KUHINJSKE KARTICE USB 500 - 2.500	MESOSREZIVAČ 200 - 3.500	MIKSERI 800 - 1.500	MUŠEVI ZA RAČUNAR (BEŽIČNI) 900 - 1.400	MUŠEVI ZA RAČUNAR (OPTIČKI) 450 - 700	MOBILNI TELEFONI 2.500 - 50.000	MUŠEVI (140X1m) 300	PEGLE 800 - 2.500	PEKAČ (BAKIN KOLAČI) 1.300 - 2.800	TRŽNIČNA DIGITALNA VAGA 1.700 - 1.800	POLICE ZA KUPAČINJE 200 - 1.500	PREKIDAČ ZA SVJETLO 150 - 180	PRODUGNI KABEL 3m 150	PRODUGNI KABEL 3m 650	PUNJAČI ZA BATERIJE 850 - 3.000	PUNJAČI (2 KCM.) 250 - 800	REŠETKE ZA PEČI 350 - 2.100	RINGLE ZA ŠPORTETAM - 1.400
-----------------------------	--------------------	----------------------------	------------------------------	------------------------------	---------------------------	----------------	-------------------------------	-------------------------	---------------------------------------	------------------------------	-------------------------------	-----------------------	---------------------------	------------------------------	-----------------------------	------------------------------------	-----------------------------	------------------------------------	--	---------------------	-----------------------------	--	--	-----------------------------------	--------------------------	---------------------	---	---------------------------------------	---------------------------------	---------------------	-------------------	------------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------------------	----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

ČUNKOVI ZA PEČI 300 - 500	ČUNKOVI ZA PEČI 300 - 500	GALVOI LANCI 400 - 5.000	ADAPTERI 350 - 1.500	FOTIOLE ZA MOBILE 300 - 400	STROJ ZA MLJEVENJE MESA 800 - 2.850	PUNJICE ZA KOSILAVCE 2.200 - 3.400	SET KUHINJSKIH NOŽEVA 250 - 900	VELIKE VARIJACE 300 - 600	KAZANI ZA TOPLJENJE 2.500 - 3.500	LOŠUŠTE ZA KAZANE 2.400 - 2.800	SADARJE 700 - 1.700	MESARSKI NOŽEVI 900 - 2.500	MESARSKJE DASKE 1.700 - 2.500	KOMPLET ESCALJS (12 KOM.) 4.000 - 5.200	KOMPLET LONACA (3 KOM.) 2.500 - 2.700	KOMPLET ŠERPI (3 - 8 KOM.) 2.800 - 8.000	TIGLANI (22,24,26 cm) 1750 - 1.000	MIKROVALNE PEČNICE 4.500 - 5.700	PICA PEKAČI 200 - 2.300	RATKAPNE 1.500 - 2.000	PRESVLAKE 1.500 - 3.500	GUMENE PASTOSNICE 1.000 - 2.000	BRISAČI 250 - 400	MAVLAKE ZA VOLAN 400 - 700	ZIMSKJE KAPE 200 - 500	DJEČJI KOMPLET (KAPA, ŠAL) 350 - 550	RUKAVICE 100 - 500	ŠALOVI 100 - 450	GRILJAČI ZA UŠU - SLUŠALICE 200 - 300	MOTODRNO ULJE 250 - 1.200	ULJE ZA MIENJALAC 300 - 500	KOČIONO ULJE 250 - 400	ANTIFRIZ 150 - 250	TEKUĆINA ZA ŠOFERSAJBENE 80 - 150	OGRIJEC - BUČERILJA 100 - 400	BUČERILJA 50 - 200	UKRASI ZA KOSU 50 - 300	RAJFQVI 50 - 200	ŠNALE - 10 - 1500
---------------------------	---------------------------	--------------------------	----------------------	-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------------	---------------------------------	---------------------------	-----------------------------------	---------------------------------	---------------------	-----------------------------	-------------------------------	---	---------------------------------------	--	------------------------------------	----------------------------------	-------------------------	------------------------	-------------------------	---------------------------------	-------------------	----------------------------	------------------------	--------------------------------------	--------------------	------------------	---------------------------------------	---------------------------	-----------------------------	------------------------	--------------------	-----------------------------------	-------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------	-------------------

ALJINAR 750 gr. 200	ALJINAR 750 gr. 200	BADEM-OČIŠĆEN kg1000	JAJLA kom. 3-12	KITV BALJČICA lit. 100	LJEŠNJAK-OČIŠĆEN kg1000	MAK kg500	MED kg 450-500	MIRDOŠKA vaza 20-30	MLJEVENI PAPIR kg1200	OBASI-OČIŠĆENI kg700	ŠLJIVE-SUNE kg 200-400	SUHO GROŽĐE kg 300	TJESTENINE kg 300-350	ULJE lit. 130	VEGETA kg 250	ŽIV-OČIŠĆENA kg 300	PATKA kg 450	PIL-BUELO MESO kg400	PILEČA DOŠG kg450	PILEČA KOBAS kg700	PILEČA KOILA kg250	PILEČA LEBJA kg130	PILEČI BATAK kg370	PIL-ŽELUDAC kg250	GURICE kg 180	LJUNJE kg 370	OSLUČ kg 395	OSLUČ FILETI kg 500	ŠARAN kg 200	ŠKIDJA kg300	SOM FILETI kg180
---------------------	---------------------	----------------------	-----------------	------------------------	-------------------------	-----------	----------------	---------------------	-----------------------	----------------------	------------------------	--------------------	-----------------------	---------------	---------------	---------------------	--------------	----------------------	-------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	-------------------	---------------	---------------	--------------	---------------------	--------------	--------------	------------------

Vodari

Pišući za jedan od prošlih brojeva »Hrvatske riječi« o tomu kako će za nekoliko godina na somborski vodovod biti priključena sva sela sjetila sam se priča o vodarima, koji su skoro do prije pola stoljeća konjskim zapregama s bačvama kružili somborskim sokacima i raznosili vodu, i priča o arteškim bunarima, koji su čak opjevani i u pjesmama.

Priča o vodarima ne može se ispričati bez priče o arteškim bunarima, jer su se vodari pojavili s kraja XIX. stoljeća poslije bušenja arteških bunara u gradu. Prvi arteški bunar izbušen je u centru Sombora 1887. godine, a na uporabu je predan tri godine kasnije. Radove je izveo inženjer *Bela Žigmond*. Ispitivanje količine i kakvoće vode vršeno je na dubini od 393 metra, no voda je eksploatirana sa 150 metara, a kapacitet je bio skoro litra vode u sekundi. U usporedbi s nekoliko stotina litara, koliko u sekundi daje današnje izvorište vode za piće, rekli bismo ništa, ali tada je to itekako bio veliki pothvat.

ZANIMANJE UREĐENO STATUTOM

Ubrzo nakon prvog arteškog bunara izbušeno je još nekoliko plićih bunara u drugim dijelovima grada. Pojavilo se tada i jedno novo zanimanje u gradu - vodari, koji su počeli vodu raznositi po dijelovima grada gdje nije bilo arteških bunara. Za to su im služila posebna vodar-ska kola. Bila su to zapravo prepravljena paorska kola na

Vodar ispred karmelićanske crkve

koja su bile stavljena velike bačve u koje je moglo stati nekoliko stotina litara vode. Neki vodari imali su bačve sa čak 600 litara vode. U prvom desetljeću prošloga stoljeća u gradu je bilo 25 vodara, a njihov posao bio je uređen gradskim »Statutom o raznošenju vode iz arteških bunara«. Taj statut određivao je redoslijed točenja vode, broj vodara kojih je moglo biti 25, raspodjelu teritorija za raznošenje vode, kao i cijenu vode koju su isporučivali vodari. Vodilo se računa i o higijeni i zdravstvenoj ispravnosti vode, pa je tako svaki vodar morao imati po dvije bačve. Jednu za pijaću vodu i drugu za vodu za pranje. Vodar je također morao voditi računa o higijeni svojih bačvi. U slu-

čaju požara vodari su morali surađivati s vatrogascima. I na kraju ono što se u današnjim zakonima zove kaznene odredbe – za vodare koji nisu poštovali odrede Statuta bile su predviđene kazne.

ARTEŠKI BUNARI

U Somboru je početkom prošloga stoljeća bilo tri-desetak arteških bunara, ali su vodari vodu točili na onim bunarima koji su bili najprotočniji, kao što je bio bunar u samom centru, na Bezdanskom putu, Sonćanskom putu, na početku Konjovićeve ulice... Vodari su obilazili sve gradske sokake svakodnevno. Čekala su ih obično djeca koju su roditelji s kantama od desetak litara

slala po vodu. I tako je bilo sve do polovice prošloga stoljeća, kada su vodari nestali s gradskih ulica. Umjesto toga u domaćinstva je stigao vodovod i voda je postala dostupna velikom broju kućanstava. Vodari su nestali s ulica, ali ne i arteški bunari. Nekoliko njih i daje postoji i radi, pa mnogi i dan-danas vodu za piće toče na arteškim bunarima. Ostali su arteški bunari i u pjesmama, pa i onoj najpoznatijoj »U tom Somboru«, za koju je stihove napisao *Blaško Marković*, slavu pro-nio *Zvonko Bogdan*, a pjesma kaže : „...otkako je taj arterski bunar, od to doba gra se kuva, a šunka se bolje čuva. U tom Somboru«.

Sjetili su se arteških bunara i vodara Somborci i prije nekoliko godina, kada je u samom centru grada ispred Gradske kuće podignuta česma. Više primjerena nekoj turskoj kasabi, nego li gradu kakav je Sabor. Mnogi su tada komentirali da bi mnogo primjerenije bilo da je napravljena česma koja izgledom podsjeća na nekadašnje arteške bunare i gradske vodare.

Zlata Vasiljević

OČNA KUĆA
optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045
Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

Zašto? Kako? Molim?

Tko je izmislio gumicu za brisanje?

Gumica za brisanje pogrešaka u pisanju olovkom je predmet koji svakodnevno koristite, no, jeste li se nekada upitali tko ju je izmislio? Prvu gumicu od kaučuka izmislio je Edward Nairne 1770. godine. One se mogu praviti od kaučuka, ali i od drugih materijala, kao što su plastika i guma.

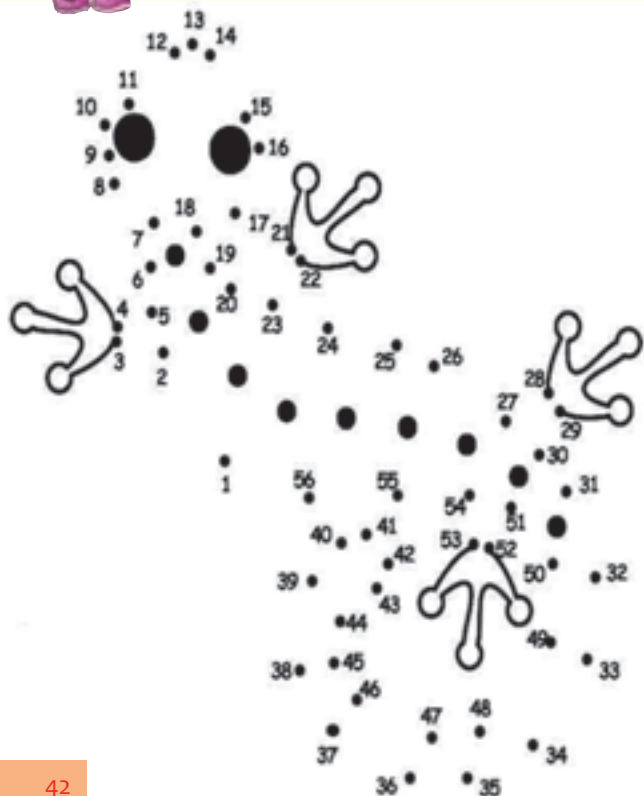
Zašto pingvini ne lete?

Postoji nekoliko teorija zašto neke ptice ne mogu letjeti. Prva je da su izgubile sposobnost letenja jer na tlu više nisu bile ugrožene od drugih vrsta. Druga je biomehanička. Kad ptica leti i roni, mora koristiti krila za dvije vrlo različite stvari. Znanstvenici su došli da zaključka da krila koja su dobra za letenje ne mogu istodobno biti dobra za ronjenje i plivanje. Pingvini su »odlučili« potpuno odustati od letenja i pretvoriti krila u peraja.

MOZGALICE

Poveži točkice i otkrij što je na slici

Hrckov maskenbal 2014

Hrckov maskenbal u organizaciji NIU »Hrvatska riječ« održan je 15. veljače u dvorani HKC-a »Bunjevačko kolo«. Preko 200 djece veselilo se ponovnom susretu, druženju, kako s Hrckom, tako i jedni s drugima. Na maskenbalu su sudjelovala djeca iz dječjih vrtića: »Marija Petković – Sunčica«, Subotica, »Marija Petković – Biser«, Subotica, »Bambi«, Mala Bosna, »Petar Pan«, Tavankut, zatim iz osnovnih škola: »Sveti Sava«, »Jovan Jovanović Zmaj«, »Boško P. Pinki«, »Slobodan Bajić Paja«, »Jovan Popović« iz Srijemske Mitrovice, »Matija Gubec«, Tavankut, »Vladimir Nazor«, Đurđin, »Ivan Goran Kovačić«, Sonta, »Aleksa Šantić«, Vajska, »Ivo Lola Ribar«, Plavna, »Bratstvo–jedinstvo«, Lemeš, »Srijemski front«, Sot, »Sava Šumanović« iz Ljube, »Moše Pijade«, Bački Breg, »Jovan Dučić«, Petrovaradin, »Bratstvo–jedinstvo«, Bezdan, »Pionir«, Stari Žednik, »Ivan Milutinović«, Subotica i Mala Bosna i »Matko Vuković«, Subotica.

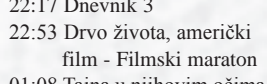

**PETAK
21.2.2014.**

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
09:18 Kad srce zatreperi, telenovela
10:00 Vijesti
10:15 Madagaskar - Tajanstven, čaroban, nezaboravan - dokumentarni film
11:00 Ni da ni ne: Eutanazija
11:50 Vijesti iz kulture
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim, telenovela
13:20 Labirint
14:10 Abeceda zdravlja: Utjecaj stresa na kardiovaskularne bolesti
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:43 Riječ i život
15:13 Dokumentarni film - domaći
15:43 'očemo pevati' ulice, emisija pučke i predajne kulture
16:13 Gorski liječnik, serija
17:00 Vijesti
18:18 Znanstveni krugovi
18:50 Iza ekrana
19:30 Dnevnik
20:07 One pokreću svijet - Vrijeme za posao, dokumentarna serija
21:02 Godišnjica mature
22:17 Dnevnik 3
22:53 Drvo života, američki film - Filmski maraton
01:08 Tajna u njihovim očima, argentinski film - Filmski maraton
04:31 Riječ i život
05:01 Hrvatska uživo
06:01 Ljubav u zaleđu, serija

05:29 Najava
05:32 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
06:14 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
06:57 Najava
06:59 TV vrtić: Zaljubljeni Jura
07:09 Ninin kutak: Šaljivi magneti
07:14 Tajni dnevnik patke Matilde: Veliko pospremanje
07:28 Jura iz džungle, crtana serija
07:53 Action Man, serija

08:15 Obična klinka, serija
08:37 Olujni svijet, serija
09:00 Školski sat: Talent - rana knjižnica!
09:30 Puni krug
09:45 Pozitivno
10:15 Biblija
10:25 Banda mladog Jönssona: Napad na estradu, švedski film za djecu
11:40 Hotel dvorac Orth, serija
12:55 Briljanteen
13:40 ZOI - Soči 2014.: Alpsko skijanje - slalom (Ž), prijenos 1. vožnje
14:50 ZOI - Soči 2014.: Hokej na ledu - 1/2finale, uključanje u prijenos
15:30 ZOI - Soči 2014.: Slobodno skijanje, snimka
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 ZOI - Soči 2014.: Biatlon (Ž) 4x6 km, uključanje u prijenos
17:10 ZOI - Soči 2014.: Alpsko skijanje - slalom (Ž), prijenos 2. vožnje
18:15 ZOI - Soči 2014.: Hokej na ledu - 1/2 finale, uključanje u prijenos
20:20 Izlaz, američko-kanadski film
21:50 ZOI - Soči 2014., emisija
22:50 ZOI - Soči 2014.: Curling - finale (M), snimka
23:20 ZOI - Soči 2014.: Hokej na ledu - 1/2finale, snimka
00:50 Noćni glazbeni program

06:45 Bolji život, serija
07:30 TV izlog
07:45 Pčelica Maja, R
08:15 Pčelica Maja
08:45 TV izlog
09:00 Zauvijek susjedi, R
10:15 Sutkinja Maria Lopez
11:15 Dila, serija R
12:15 IN magazin R
13:05 Navy CIS, serija
15:00 Zora dubrovačka, R
15:55 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:00 Dila, serija 38/70
22:30 Policijska akademija 7: Moskovski zadatak, igrani film
23:55 Okupljanje 1 i 2, mini serija
03:05 Nikita, serija 16/22
03:55 Ezo TV, tarot show
05:25 Dnevnik Nove TV R
06:15 Nikita, serija R
06:55 Kraj programa

07:45 RTL Danas, (R)
08:30 Ben 10: Ultimate Alien, animirana serija
08:55 Moji džepni ljubimci
09:15 Virus attack
09:30 TV prodaja
09:45 Snažne žene, serija
10:35 Tko će ga znati!, game show (R)
11:20 TV prodaja
11:35 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
12:25 Tog se nitko nije sjetio!, game show (R)
13:15 TV prodaja
13:30 Ne brini za mene, serija
14:35 Tajne, serija (R)
15:35 Vatretni prsten, mini serija katastrofe (R)
16:30 RTL Vijesti
16:45 Tko će ga znati!, game show
17:30 Ekkluziv Tabloid, magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Tog se nitko nije sjetio!, game show
20:00 X-Men početak: Wolverine, igrani film, akcijski/avanturistički
22:00 Alien protiv Predatora 2, film, akcijski horor
23:05 Eurojackpot
23:10 Alien protiv Predatora 2, film, akcijski horor
23:55 Ostanu mrtavi, igrani film, drama
01:45 RTL Danas, (R)
02:25 Kraj programa

**SUBOTA
22.2.2014.**

06:50 Iza ekrana
07:35 Poziv revolverašu, američki film - ciklus klasičnog vesterna
09:05 Normalan život, emisija
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:15 Subotom ujutro
12:00 Dnevnik 1
12:35 Veterani mira, emisija
13:23 Duhovni izazovi
13:55 Prizma
14:45 Kućni ljubimci
15:20 Pod klavirom, kanadski film
16:48 I to je Hrvatska: (R)
17:00 Vijesti
17:15 Oko ciklona, dokumentarna reportaža
18:05 Manjinski mozaik: Posljednja zima u Botovu?
18:25 Lijepom našom: Crikvenica

19:30 Dnevnik
20:12 Loto 7/39
20:18 The Changeling, američki film
22:47 Obitelj Borgia, serija
23:42 Dnevnik 3
00:18 Skitnica, američki film - Filmski maraton
01:53 Poziv revolverašu, američki film - Filmski maraton
03:23 Subotom ujutro
05:03 Duhovni izazovi
05:33 Veterani mira, (R)
06:18 Prizma (R)

04:35 Najava
04:38 Turistička klasa
05:08 Alisa, slušaj svoje srce
05:53 Alisa, slušaj svoje srce
06:35 Najava
06:38 Dim dam dum
06:43 Wot wot's, crtani film
06:53 Priče za sva vremena
07:08 Matkova čudovišta
07:20 Čarobnjakova kuća
07:50 TV vrtić: Mačka 10'04
08:00 Čarobna ploča - Širimo vidike: Perspektiva i kompozicija (R)
08:45 Touch the Sun: The Gift, australski film za djecu
10:25 ZOI - Soči 2014.: Skijaško trčanje 30 km mass start, prijenos
12:15 Kroz tvoje oči, dokumentarna serija
13:15 ZOI - Soči 2014., emisija
13:35 ZOI - Soči 2014., emisija
13:40 ZOI - Soči 2014.: Alpsko skijanje - slalom (M), prijenos 1. vožnje
14:50 ZOI - Soči 2014., emisija
15:05 ZOI - Soči 2014., emisija
15:15 ZOI - Soči 2014.: Hokej na ledu - snimka oba polufinala
16:50 ZOI - Soči 2014.
17:00 ZOI - Soči 2014.
17:10 ZOI - Soči 2014.: Alpsko skijanje - slalom (M), prijenos 2. vožnje
18:15 ZOI - Soči 2014.
18:30 ZOI - Soči 2014.
18:40 ZOI - Soči 2014.: Umjetničko klizanje - gala, uključanje u prijenos
18:55 Rukomet - LP: CO Zagreb - St.Peterburg, prijenos
20:35 Dobar život, dokumentarni film
22:05 ZOI - Soči 2014.
23:05 ZOI - Soči 2014.: Hokej na ledu - utakmica za 3. mjesto, snimka

00:05 ZOI - Soči 2014.: Biatlon (M) 4x7,5 km štafeta, snimka
01:05 Garaža: Jonathan
01:35 Noćni glazbeni program

06:55 IN magazin R
07:20 TV Izlog
07:35 Zauvijek susjedi, R
08:45 Lego Ninjago
09:10 Peppa Pig
09:25 Traktor Tom
09:40 Mia i ja, crtana serija
10:05 Pčelica Maja, R
10:35 Pčelica Maja
11:00 Smallville, serija
12:55 Moj pas Skip, film
14:45 Zauvijek susjedi, serija
15:55 Provjereno R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 In magazin vikend
17:45 Lud, zbunjen, normalan, serija R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Ukrađeni identitet, film
22:05 Ninja ubojica, film
23:50 Hrvatska MMA Liga
02:00 Vatretna lisica, film
04:05 Ezo TV, tarot show
05:35 Dnevnik Nove TV R
06:25 Kraj programa

05:20 RTL Danas, (R)
06:05 Ekkluziv Tabloid, (R)
06:50 Phineas i Ferb, animirana serija
08:05 Sofija Prva, animirana serija
08:30 Učilica, kviz za djecu
09:05 TV prodaja
09:20 Galileo
10:15 RTL Hotspot
11:05 Malcolm u sredini
11:30 Malcolm u sredini
12:00 Malcolm u sredini
12:30 TV prodaja
12:45 X-Men početak: Wolverine, igrani film, znanstveno-fantastični (R)
14:50 Pratinja za vjenčanje, igrani film, romantična komedija
16:30 RTL Vijesti
16:45 Jezikova juha, reality show
17:45 Studio 45, talk show
18:30 RTL Danas
19:15 Galileo, emisija
20:00 Kronike iz Narnije: Kraljević Kaspijan - TV premijera, igrani film, fanatazija
22:40 Eragon, film, fantazija
00:35 Opaki igrači, film, kriminalistička drama
02:35 Astro show
03:35 RTL Danas, (R)
04:15 Kraj programa

**NEDJELJA
23.2.2014.**

07:05 Lijepom našom: Crikvenica
08:20 Potpaljivači, britanski film
09:35 Kulturna baština: Rera
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:15 Press klub
11:10 Ubojstvo, napisala je
12:00 Dnevnik 1
12:35 Plodovi zemlje
13:28 Rijeka: More
14:00 Nedjeljom u 2
15:05 Mir i dobro
15:40 Pošteno i prema zakonu, serija
16:30 Starogradske priče i legende, dok serija
17:00 Vijesti
17:15 Vrtlarica
17:43 I to je Hrvatska: (R)
17:56 Gospodica Marple serija
19:30 Dnevnik
20:07 Loto 6/45
20:14 Potjera, kviz
21:12 Stipe u gostima, humoristična serija
21:47 Damin gambit: Franka Stael von Holstein
22:32 Dnevnik 3
23:08 Klasika mundi: Hampson, Kremer, Bašmet, Muti i Bečka filharmonija - u čast W.A. Mozartu
23:55 Potpaljivači, britanski film
01:10 Press klub
02:00 Nedjeljom u 2 (R)
03:00 Damin gambit: Franka Stael von Holstein
04:10 Abeceda zdravlja: Utjecaj stresa na kardiovaskularne bolesti (R)
04:20 Mir i dobro
04:50 Plodovi zemlje
05:40 Rijeka: More
06:10 Vrtlarica

04:02 Najava
04:05 Labirint
04:50 Alisa, slušaj svoje srce
05:35 Alisa, slušaj svoje srce
06:20 Moomini, crtana serija
06:45 Tintinove pustolovine, crtana serija
07:10 Zvonko u Zemlji igračaka, crtana serija
07:20 Vatrogasac Sam, crtana serija
07:30 Mowgli, crtana serija
07:55 ZOI - Soči 2014.: Skijaško trčanje (M)

50 km, prijenos
10:20 Pozitivno
10:50 Biblija
11:00 Zaprešić: Misa, prijenos
12:00 Ždrijeb nogometnih kvalifikacija za EP, prijenos
13:00 ZOI - Soči 2014.: Hokej na ledu - finale, prijenos
16:30 Magazin LP
17:00 ZOI - Soči 2014., prijenos zatvaranja
19:30 Uoči SP, Brazil 2014. - dokumentarna serija
19:55 Gustav, crtani film
20:00 Gustav, crtani film
20:10 Crni narcis, britanski film
21:55 ZOI - Soči 2014.
23:00 Večer s Joolsom Hollandom
00:00 ZOI - Soči 2014.: Skijaško trčanje, snimka
01:00 ZOI - Soči 2014.: Bob-četverosjed, snimka
02:00 Noćni glazbeni program

06:35 In magazin R
07:15 Zauvijek susjedi, serija R
08:15 TV Izlog
08:30 Lego Ninjago, crtana serija
08:55 Peppa Pig, crtana serija
09:15 Traktor Tom
09:30 Mia i ja, crtana serija
09:55 Pčelica Maja, crtana serija R
10:25 Pčelica Maja, crtana serija
10:50 Smallville, serija
12:50 Muškarci u krizi, serija
14:50 Trojanski rat, film
16:25 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Zauvijek susjedi, serija
17:40 Policijska akademija 7: Moskovski zadatak, igrani film R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbunjen, normalan
21:30 Oceanovih 13, film
23:50 Gabriel, igrani film
01:55 Speed racer, igrani film
04:20 Muškarci u krizi, R
05:50 Dnevnik Nove TV R
06:40 Kraj programa

04:45 RTL Danas, (R)
05:25 Studio 45, talk show
06:00 Phineas i Ferb, animirana serija
07:15 Sofija Prva, animirana serija
08:00 TV prodaja
08:15 Galileo, zabavna/

NAGRADNA IGRA HRVATSKE RIJEČI

Od sljedećeg broja, počinje Nagradna igra u kojoj mogu sudjelovati svi čitatelji Hrvatske riječi.

Potrebno je sakupiti šest (6) nagradnih kupona koji će biti objavljeni u svakom od narednih brojeva našeg i vašeg tjednika i potom ih sve skupa poslati na adresu redakcije Hrvatske riječi: Trg C. J. Nenada 15/II. Više informacija o nagradnoj igri, kao i

nagradama koje će biti osigurane za sudionike igre, saznajte u sljedećem broju Hrvatske riječi.

Uredništvo

obrazovna emisija (R)
09:10 Lice s naslovnice, dokumentarna serija (R)

09:55 TV prodaja
10:10 Malcolm u sredini, humoristična serija
10:40 Malcolm u sredini, humoristična serija
11:05 Malcolm u sredini, humoristična serija
11:25 Kronike iz Namije: Kraljević Kaspijan, igrani film, fanatazija (R)

11:35 TV prodaja
14:30 Fantastična avantura Sharpay Evans, igrani film, komedija
16:20 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
16:30 RTL Vijesti
16:40 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
17:35 RTL Extra Magazin, showbiz emisija

18:30 RTL Danas
19:15 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
20:00 Sulejman Veličanstveni, povijesna dramska serija
21:00 Sulejman Veličanstveni, povijesna dramska serija
21:50 Lice s naslovnice, dokumentarna serija

22:45 CSI: Miami, serija
23:35 CSI: Miami, serija
00:30 CSI: Miami, serija
01:25 Astro show, emisija uživo
02:25 Stroj, igrani film, kriminalistički
04:00 RTL Danas, (R)
04:40 Kraj programa

**PONEDJELJAK
24.2.2014.**

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska

07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:18 Kad srce zatreperi
10:00 Vijesti
10:15 Samo dalje na istok: Od Berlina do Volge, dokumentarna serija

11:00 Što vas žulja?
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim, telenovela
13:20 Glas domovine
13:45 Pogled preko granice - Hrvati u BiH
14:10 Jezik za svakoga
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:43 Društvena mreža: Treća dob

15:23 Gabrijel, serija
16:03 Gorski liječnik, serija
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:20 Potrošački kod
18:50 Provodi i sprovodi, humoristična serija
19:30 Dnevnik
20:06 TV Bingo
20:32 Hrana kao lijek: Jabuka, dokumentarna serija

21:02 Fokus
22:02 Mamutica, serija
22:52 Dnevnik 3
23:12 Sport
23:15 Vrijeme
23:17 Vijesti iz kulture
23:27 Garcia - ciklus hrvatskog filma
01:12 Što vas žulja? (R)
01:57 Društvena mreža: Treća dob

02:37 Potrošački kod
03:07 Fokus
04:02 Jezik za svakoga
04:12 Glas domovine
04:37 Pogled preko granice - Hrvati u BiH
05:02 Hrvatska uživo

06:02 Ljubav u zaleđu, serija

05:27 Alisa, slušaj svoje srce
06:09 Alisa, slušaj svoje srce
06:54 TV vrtić: Crv
07:06 Krčić prijazuje - Pantomimičar, smetlar, astronom

07:10 Čarobna ploča - Sedam kontinenata: Zapadna europa

07:25 Jura iz džungle
07:50 Action Man, serija
08:15 Obična klinka, serija
08:37 Olujni svijet, serija
09:00 Školski sat: Hrvatske planine i gore
09:30 Notica: Rog
09:45 Briljanteon
10:25 Dr. Oz, talk show
11:05 Uredite svoj životni prostor

11:30 Ideje za uređenje prostora
12:00 Hotel dvorac Orth
12:45 Gastronomski užici s Alexom i Mattom, dokumentarna serija
13:10 The Rival, kanadski film

14:40 Glazba, glazba
14:45 Degrassi, serija
15:10 Whistler, serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat: Hrvatske planine i gore
17:00 Notica: Rog
17:15 Uredite svoj životni prostor
17:40 Ideje za uređenje prostora

18:10 Svaki dan dobar dan: Mijenjam svijet
18:50 Dr. Oz, talk show
19:30 TV vrtić: Crv
19:40 Čarobna ploča - Sedam kontinenata: Zapadna europa

20:00 Top Gear2
21:05 Carstvo poroka , serija
22:00 CSI Miami, serija
22:45 Spirala zločina , serija
23:35 Seks i grad serija
00:05 Noćni glazbeni program

07:05 Bolji život, serija
07:50 Pčelica Maja, R
08:15 Pčelica Maja
08:40 TV izlog
08:55 IN magazin R
09:40 TV izlog
09:55 Zauvijek susjedi, R
11:10 Dila, serija R
12:15 IN magazin vikend R
13:05 Navy CIS, serija
14:55 Zora dubrovačka, R
15:55 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:00 Dila, serija 39/70
22:05 Milost, serija 56/73
23:05 Večernje vijesti
23:25 Opasna meta, film
01:05 Kauboji, igrani film
03:35 Nikita, serija
04:20 Ezo TV, tarot show
05:20 Sutkinja Maria Lopez
05:45 Dnevnik Nove TV R
06:35 Kraj programa

07:05 RTL Danas, (R)
07:50 Ben 10: Ultimate Alien
08:15 Moji džepni ljubimci
08:30 Virus attack
08:45 TV prodaja
09:00 Ne brini za mene, (R)
10:10 Snažne žene, serija
11:05 TV prodaja
11:20 RTL Extra Magazin, showbiz emisija (R)
12:10 Tog se nitko nije sjetio!, game show (R)
13:05 TV prodaja
13:20 Ljubav je na selu, (R)
14:25 Sulejman Veličanstveni
15:25 Sulejman Veličanstveni
16:30 RTL Vijesti
16:45 Cobra 11, akcijska serija
17:30 Ekkluziv Tabloid, magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Tajne, dramska serija
21:00 Generalova kći, film, triler
23:10 RTL Vijesti
23:40 Cobra 11, akcijska serija (R)
00:30 Lice s naslovnice, dokumentarna serija (R)
01:15 CSI: Miami, serija (R)
02:05 CSI: Miami, serija (R)
02:50 Astro show

03.50 RTL Danas, (R)
04.35 Kraj programa

UTORAK 25.2.2014.

06:38 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi
10:00 Vijesti
10:15 Samo dalje na istok: Od Volge do Kazahstana, dokumentarna serija
11:00 Što vas žulja
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim, telenovela
13:20 Reporter
14:10 Jezik za svakoga
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Društvena mreža
15:30 Dokumentarna reportaža
16:00 Gorski liječnik, serija
17:00 Vijesti
18:20 Pravilo 72
18:50 Provodi i sprovodi, humoristična serija
19:30 Dnevnik
20:07 Potjera, kviz
21:00 Pogledi: Bijela kuga, dokumentarni film
21:55 Mamutica , serija
22:45 Dnevnik 3
23:20 EU fondovi
23:35 Američka umjetnost: Snovi o modernosti, dokumentarna serija

00:27 Ifigenija, snimka kazališne predstave
01:39 Što vas žulja? (R)
02:24 Društvena mreža
03:09 Dokumentarna reportaža
03:39 Pravilo 72
04:09 Duhovni izazovi (R)
04:39 Jezik za svakoga (R)
04:52 Hrvatska uživo
05:52 Ljubav u zaleđu, serija

05:25 Najava
05:28 Alisa, slušaj svoje srce
06:10 Alisa, slušaj svoje srce
06:55 TV vrtić: Lovačke priče
07:06 Krtić prikazuje: Igračke, bubanj, balon
07:10 Ninin kutak: Broševi
07:15 Profesor Baltazar: Leteći Fabijan
07:25 Jura iz džungle, crtana serija

07:50 Action Man, serija
08:15 Obična klinka, serija
08:37 Olujni svijet, serija
09:00 Školski sat: Step
09:35 Navrh jezika: Misija
09:45 Svaki dan dobar dan: Isplati li se poštenje? (R)
10:25 Dr. Oz , talk show
11:05 Uredite svoj životni prostor , dokumentarna serija
11:30 Trofej Coca Cola, snimka
12:00 Hotel dvorac Orth
12:45 Receptes That Rocks, dokumentarna serija
13:10 Sister's Secret, kanadski film
14:45 Degrassi, serija
15:10 Whistler , serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat: Step
17:05 Navrh jezika: Misija
17:15 Uredite svoj životni prostor
17:40 Trofej Coca Cola
18:10 Svaki dan dobar dan: Rijetke bolesti
18:50 Dr. Oz , talk show
19:30 TV vrtić: Lovačke priče
19:40 Ninin kutak: Broševi
19:45 Profesor Baltazar: Leteći Fabijan
20:00 Ubojice, američki film
21:40 Carstvo poroka , serija
22:35 CSI Miami, serija
23:20 Spirala zločina , serija
00:10 Seks i grad , serija
00:40 Noćni glazbeni program

06:50 Bolji život, serija
07:35 Pčelica Maja, R
08:00 Pčelica Maja
08:25 TV izlog
08:40 Zauvijek susjedi, R
09:55 TV izlog
10:10 Milost, serija R
11:10 Dila, serija R
12:15 IN magazin R
13:05 Navy CIS, serija
14:55 Zora dubrovačka, R
15:55 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:00 Dila, serija 40/70
22:05 Milost, serija 57/73
23:05 Večernje vijesti
23:25 Imaš petlju?, igrani film
01:15 Opasna meta, igrani film R
03:05 Nikita, serija 18/22
03:50 Ezo TV, tarot show
04:50 Sutkinja Maria Lopez
05:40 Dnevnik Nove TV R
06:30 Kraj programa

06:55 RTL Danas, (R)
07:40 Ben 10: Ultimate Alien
08:05 Moji džepni ljubimci
08:20 Virus attack
08:35 TV prodaja
08:50 Ne brini za mene, (R)
10:00 Snažne žene, serija
10:55 TV prodaja
11:10 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
12:00 Pet na pet, kviz (R)
12:55 TV prodaja
13:10 Ne brini za mene, dramska serija
14:20 Tajne, serija (R)
15:25 Otok s blagom, mini serija/ avanturistička
16:30 RTL Vijesti
16:45 Cobra 11, akcijska serija
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Tajne, dramska serija
21:00 Peh do daske, igrani film, romantična komedija
22:55 RTL Vijesti
23:20 Cobra 11, serija (R)
00:15 Generalova kći, igrani film, triler (R)
02:10 Astro show
03:10 RTL Danas, (R)
03:55 Kraj programa

SRIJEDA 26.2.2014.

06:40 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:15 Kad srce zatreperi , telenovela
10:00 Vijesti
10:15 Samo dalje na istok: Od Kazahstana do Mongolije, dokumentarna serija
11:00 Što vas žulja
11:45 Jezik za svakoga
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim, telenovela
13:20 Reporter
14:10 Jezik za svakoga
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Društvena mreža
16:00 Gorski liječnik, serija
17:00 Vijesti
18:20 Eko zona
18:50 Provodi i sprovodi, humoristična serija
19:30 Dnevnik
20:06 Loto 7/39
20:12 Hrvatsko vođeno blago: Velebit, dokumentarna serija
21:07 Paralele

21:37 Pola ure kulture
22:07 Mamutica , serija
22:57 Dnevnik 3
23:32 Zona Zamfirova - ciklus Kino Europa
01:07 Što vas žulja? (R)
01:52 Društvena mreža
03:07 Jezik za svakoga
03:17 Jezik za svakoga
03:27 Paralele
03:57 Pola ure kulture
04:27 Eko zona
04:57 Hrvatska uživo
05:57 Ljubav u zaleđu, serija

05:25 Najava
05:28 Alisa, slušaj svoje srce
06:10 Alisa, slušaj svoje srce
06:55 TV vrtić: Mijin idol
07:03 Crtani film
07:10 Kokošja juha, koreanska drama za djecu
07:25 Jura iz džungle
07:50 Action Man, serija
08:15 Obična klinka, serija
08:37 Olujni svijet, serija
09:00 Školski sat: Država
09:30 Izazovi: Marcinek, poljski dok. film
09:45 Svaki dan dobar dan: Mali bračni začini (R)
10:25 Dr. Oz , talk show
11:05 Uredite svoj životni prostor
11:30 Ideje za uređenje prostora
12:00 Hotel dvorac Orth
12:45 Receptes That Rocks, dokumentarna serija
13:10 Talac: Priča o Sis i Jerryju Levinu, američki film
14:45 Edgemont , serija
15:10 Whistler , serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat: Država
17:00 Izazovi: arcinek, poljski dokumentarni film
17:15 Uredite svoj životni prostor
17:40 Ideje za uređenje prostora
18:10 Svaki dan dobar dan: Samohrane majke
18:50 Dr. Oz , talk show
19:30 TV vrtić: Mijin idol
19:42 Kokošja juha, korenska drama za djecu
20:00 Nogomet, LP - emisija
20:35 Nogomet, LP: Schalke - Real M, prijenos utakmice
22:30 Nogomet, LP - emisija i sažeci
23:20 CSI Miami, serija
00:05 Spirala zločina , serija
00:55 Seks i grad , serija
01:25 Noćni glazbeni program

06:50 Bolji život, serija
07:35 Pčelica Maja, R
08:00 Pčelica Maja
08:40 Zauvijek susjedi, R
10:10 Milost, serija R
11:10 Dila, serija R
12:15 IN magazin R
13:05 Navy CIS, serija
14:55 Zora dubrovačka, R
15:55 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Zora dubrovačka, serija
21:00 Dila, serija 41/70
22:05 Milost, serija 58/73
23:05 Večernje vijesti
23:25 Čvrsti bračni zavjeti, igrani film
01:10 Zelene beretke, film
03:55 Nikita, serija 19/22
04:40 Ezo TV, tarot show
05:40 Dnevnik Nove TV R
06:30 Kraj programa

06:55 RTL Danas, (R)
07:40 Ben 10: Ultimate Alien
08:05 Moji džepni ljubimci
08:20 Virus attack
08:50 Ne brini za mene, (R)
10:00 Snažne žene, serija
11:10 Ekkluziv Tabloid, (R)
12:05 Pet na pet, kviz (R)
13:10 Ne brini za mene, serija
14:20 Tajne, serija (R)
15:25 Otok s blagom, mini serija/ avanturistička
16:30 RTL Vijesti
16:45 Cobra 11, akcijska serija

17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Tajne, dramska serija
21:00 Kosti, serija
22:05 Kosti, serija
23:00 RTL Vijesti
23:25 Cobra 11, serija (R)
00:20 Peh do daske, film, romantična komedija (R)
02:00 Astro show
03:00 RTL Danas, (R)
03:45 Kraj programa

ČETVRTAK 27.2.2014.

06:38 Najava
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
08:00 Vijesti
09:15 Kad srce zatreperi
10:00 Vijesti
10:15 Samo dalje na istok: Od Mongolije do Kine, dokumentarna serija
11:00 Što vas žulja
11:45 Abeceda zdravlja
12:00 Dnevnik 1
12:35 Znaj da te volim
13:20 Reporteri
14:10 Abeceda zdravlja
14:20 Vijesti iz kulture
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Društvena mreža
16:00 Gorski liječnik, serija
17:00 Vijesti
18:20 Turistička klasa

18:50 Provodi i sprovodi
19:30 Dnevnik
20:07 Večer na 8. katu
20:57 Labirint
21:47 Naše majke, naši očevi
22:42 Dnevnik 3
23:17 Drugi format
00:52 Što vas žulja
01:37 Društvena mreža
02:52 Labirint
03:37 Abeceda zdravlja
03:47 Drugi format
04:27 Turistička klasa
04:57 Hrvatska uživo
05:57 Ljubav u zaleđu, serija

05:28 Alisa, slušaj svoje srce
06:10 Alisa, slušaj svoje srce
06:55 TV vrtić: Detektiv
07:05 Profesor Baltazar: Alfred, noćni čuvar
07:15 Laboratorij na kraju svemira
07:25 Jura iz džungle
07:50 Action Man, serija
08:15 Obična klinka, serija
08:37 Olujni svijet, serija
09:00 Školski sat: Priče o struji
09:30 Kokice
09:45 Svaki dan dobar dan: Alzheimer - bolest koja ne boli (R)
10:25 Dr. Oz(4), talk show
11:05 Uredite svoj životni prostor
11:30 Ideje za uređenje prostora
12:00 Hotel dvorac Orth
12:45 Recipes That Rocks, dokumentarna serija
13:10 Tajanstveni otok,

američki film
14:45 Edgemont, serija
15:10 Whistler, serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Školski sat: Priče o struji
17:00 Kokice
17:15 Uredite svoj životni prostor
17:40 Ideje za uređenje prostora
18:15 Svaki dan dobar dan: Planiranje vremena
18:55 Dr. Oz, talk show
19:35 TV vrtić: Detektiv
19:45 Laboratorij na kraju svemira
20:05 Amazonske divovske vidre, dokumentarni film
21:00 Nogomet, EL - prijenos utakmice
22:55 Nogomet, EL
23:40 CSI Miami, serija
00:25 Spirala zločina, serija
01:15 Seks i grad, serija
01:45 Noćni glazbeni program

06:50 Bolji život, serija
07:35 Pčelica Maja, R
08:00 Pčelica Maja
08:25 TV izlog
08:40 Zauvijek susjedi, R
10:10 Milost, serija R
11:10 Dila, serija R
12:15 IN magazin R
13:05 Navy CIS, serija
14:55 Zora dubrovačka, R
15:55 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:10 Suze Bospora, serija
19:15 Dnevnik Nove TV

20:05 Zora dubrovačka, serija
21:05 Dila, serija 42/70
22:05 Provjereno
23:15 Večernje vijesti
23:35 Kobra, igrani film
01:25 Čvrsti bračni zavjeti, igrani film R
03:10 Nikita, serija
04:45 Ezo TV, tarot show
05:45 Sutkinja Maria Lopez
06:10 Dnevnik Nove TV R
07:00 Kraj programa

06:55 RTL Danas, (R)
07:40 Ben 10: Ultimate Alien
08:05 Moji džepni ljubimci
08:20 Virus attack
08:50 Ne brini za mene, (R)
10:00 Snažne žene, serija
11:10 Ekkluziv Tabloid, (R)
12:05 Pet na pet, kviz (R)
13:10 Ne brini za mene
14:20 Tajne, serija (R)
15:25 Otok s blagom, mini serija/ avanturistička
16:30 RTL Vijesti
16:45 Cobra 11, akcijska serija
17:30 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:15 Tog se nitko nije sjetio!
20:00 Tajne, dramska serija
21:10 Državni neprijatelj, film, akcijski triler
23:35 RTL Vijesti,
00:00 Cobra 11, serija (R)
00:55 Kosti, serija (R)
01:40 Kosti, serija (R)
02:30 Astro show
03:30 RTL Danas, (R)
04:10 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 13.05 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19.00 - 19.30

• Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19.30 - 20.00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20.00 - 20.30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktualije' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18.15 'Vojvodanski tjedan'
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19.30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20.00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
20.55 Odjava programa

104,4 Mhz

NOGOMET

Posjet veterana Hajduka

VRŠAC, NOVI SAD, SUBOTICA – Zajednica Hrvata Beograda »Tin Ujević«, uz pomoć Hrvatskog veleposlanstva u Beogradu, ima zadovoljstvo ugostiti Ekološko društvo »Bačvice«, a ujedno i žensku klapu »Marjan« iz Splita. S njima dolaze i nogometni veterani Hajduka koji će odigrati revijalno humanitarne utakmice s veteranima Vojvodine i Spartaka, i to u Vršcu 28. veljače (petak), zatim u Novom Sadu 1. ožujka (subota), i na kraju turneje 2. ožujka (nedjelja) u Subotici.

Ekipu iz Splita bi trebalo da predvodi predsjednik Ekološkog društva »Bačvice« Zdenko Matošić, a Dragan Holcer i Ivan Gudelj ekipu Hajduka, u kojoj će biti proslavljeni nogometaši zlatne generacije Hajduka, poput Jerkovića, Šurjaka, Gudelja, Sliškovića, Jerolimova, Simovića, Pešića, Mužinića,... i pjevač Goran Karan, koji bi igrao nogomet, ali i pjevao s klapom »Marjan«.

Turnir u malom nogometu

SRIJEMSKA MITROVICA – Drugu godinu zaredom u Srijemskoj Mitrovici je održan turnir srijemskih hrvatskih udruga u malom nogometu. U sportskoj dvorani srednje prehrambeno-šumarske škole u nedjelju 16. veljače svoje su snage odmjerili: ekipa generalnog konzulata republike Hrvatske u Subotici, HKPD Matija Gubec iz Rume, HKPD Tomislav iz Golubinaca, HKPD Jelačić iz Petrovaradina, Društvo hrvatske mladeži iz Zemuna i HKC Srijem- Hrvatski dom iz Srijemske Mitrovice. Iako je na ovakvim turnirima, kada se okupe sve hrvatske udruge, najvažnije druženje i zajedništvo turnir je bio natjecateljskog karaktera te su

pobjede odnijeli: treće mjesto ekipa Generalnog konzulata RH u Subotici, drugo mjesto je pripalo HKPD-u Tomislav iz Golubinaca, a zlatni pokal i pobjedu odneli su nogometaši iz HKPD-a Jelačić iz Petrovaradina. Ove godine Srijemci su imali goste iz Vinkovaca, profesionalnu ekipu Aurelija u futsalu, koji su prije turnira odigrali revijalnu utakmicu s profesionalnom ekipom u futsalu iz Srijemske Mitrovice, te tako otvorili ovogodišnji turnir u malom nogometu. Upravo ova revijalna utakmica između Vinkovaca i Srijemske Mitrovice predstavlja početak prekogranične suradnje u kojoj će hrvatska zajednica u Srijemskoj Mitrovici imati dosta pogodnosti. Sa sedam ekipa i preko 100 sudionika ovogodišnji turnir, koji je bio pod pokroviteljstvom gradske uprave za kulturu, sport i omladinu grada Srijemske Mitrovice, bio je najveći i najuspješniji turnir koji se ikad odigrao u Srijemu između hrvatskih udruga.

Pobjeda Radničkog

SRIJEMSKA MITROVICA – Fudbaleri Radničkog iz Šida postigli su pobjedu u prijateljskom susretu utakmici koju su odigrali u Sremskoj Mitrovici. Rezultatom 4:0 pobjedili su ekipu domaćeg Radničkog. Strijelci za Šidane su bili: Čirić, Lepinjica, Đanković i Ivković.

STOLNI TENIS

Partizan – Odžaci 4:3

ŠID – Stolnoteniseri Partizana iz Šida zabilježili su pobjedu u 12. kolu Vojvođanske lige. Oni su u subotu u Šidu savladali ekipu STK Odžaci rezultatom 4:3. Druga ekipa ovog kluba postigla je pobjedu u derbiju 12. kola Srijemske zone. Rezultatom 4:1 pobijedila je ekipu STK Graničar iz Kuzmina.

Uspjeh čine ljudi

MILENIJUM OSIGURANJE

Naša polisa...Vaša sigurnost

Tel: +381 (0) 24 555-867 • www.milenijum-osiguranje.rs

ODIGRANA ZAVRŠNICA PRVENSTVA VOJVODINE 2014. U FUTSALU ZA PIONIRKE

Novosadska Bistrica šampion

Završnica prvenstva Vojvodine u futsalu za pionirke odigrana je u subotu, 15. veljače, na parketu sportske hale OŠ »Ivan Goran Kovačić« u Sonti. Sudionici su bili: ŽNK Kikinda, ženska selekcija NK Bistrica i ŽNK Fruškogorac iz Novog Sada, ŽNK Spartak iz Subotice i ŽNK Šampion 2013 iz Pančeva. U ekipi Kikinde igrala je i perspektivna Sončanka *Viktoria Nikolić*, reprezentativka Vojvodine. Organizator turnira bio je NK Dinamo, a pokrovitelji MZ Sonta i kafe bar Uno iz Sonte.

OTVARANJE TURNIRA

Za ovogodišnje prvenstvo Vojvodine, sedmo zaredom, prijavilo se deset sudionika. Utakmice prednatjecanja odigrane su u dvije skupine od po pet ekipa. U playoff su ušli prvaci skupina i tri ekipe koje su osvojile najviše bodova. Istoga dana u

U deset dinamičnih utakmica pionirke pokazale kako po nogometnom znanju ne zaostaju puno za pionirima

Subotici je odigran pleayout, pet preostalih ekipa međusobno je razigravalo za plasman od 6. do 10. mjesta. Završni turnir u Sonti najavio je *Dragan Đurić*, predsjednik Komisije za ženski nogomet pri Nogometnom savezu Vojvodine i član Komisije za ženski nogomet pri NS Srbije, a u ime domaćina goste je pozdravio i turnir otvorio predsjednik Savjeta MZ Sonta, *Željko Dekan*.

UTAKMICE

Već u prvoj odigranoj utakmici dvjestotinak gledatelja je vidjelo svu ljepotu futsala, uz 6 zgoditaka. I sam ždrijež se poigrao tako da je o pobjedniku odlučivala posljednja utakmica, izravni susret dviju neporaženih

ekipa, NK Bistrice i ŽNK Kikinde. Minimalnu pobjedu zabilježile su Novosađanke, pa će šampionski pokal godinu dana krasiti njihove vitrine. Pokalima su nagrađene i drugoplasirana ekipa ŽFK Kikinda te trećeplasirani ŽNK Šampion 2013. Sve utakmice odlično je sudio *Đuro Dubajić* iz Apatina.

DOJMOVI

Nemanja Savić, trener pobjedničke ekipe NK Bistrica: »Mislim da smo zasluženno osvojili pobjednički pokal, ali ni naš današnji najveći rival, ŽNK Kikinda, nije daleko iza nas, možda su samo imali tanju klupu. Moje djevojčice su imale veliku želju za pobjedama, igrale su beskompromisno, a

kako vidite, znaju se i radovati uspjehu. Domaćinima hvala na odličnoj organizaciji i iskazanom gostoprimstvu.«

Dragan Đurić: »Nakon više od dva mjeseca razigravanja po zonama u prednatjecanjima, na ovom smo turniru dobili i konačnog šampiona Vojvodine za 2014. godinu. Mislim da danas prikazanom kvalitetom nogometa svi možemo biti prezadovoljni, a reprezentativke iz kategorije U-17, raspoređene po svojim klubovima, na našu veliku radost pokazale su najviše. Vrlo smo zahvalni i organizatoru, koji je svoj dio posla obavio besprijekorno.«

Đuro Dubajić, sudac: »Poslije standardnog nogometa, danas sudim Prvu futsal ligu Srbije. Više volim suditi ženama, one su manje agresivne od svojih kolega. I u globalu, na futsalu je manje devijantnog ponašanja nego na nogometu, vjerojatno zbog toga što je manje novca u igri. Evo i danas, u deset utakmica, došlo je samo do jedne incidentne situacije, a nakon pokazanog crvenog kartona, igračica je posve mirno napustila parket.«

Mikloš Monoštori: »Prvenstvo u futsalu ustrojili smo kako djevojčice ne bi imale predugu zimsku pauzu u svojim aktivnostima. Moj klub je bio najbolje plasiran u B skupini i imao je pravo domaćinstva u playoffu. Kako u ekipi imam jednu darovitu igračicu iz Sonte i odličnu suradnju s njenim trenerom *Goranom Matićem*, predložio sam da se završni turnir održi u njihovom mjestu. Mislim da je to i najbolja promidžba, ne samo za futsal, nego i za ženski nogomet općenito.«

Ivan Andrašić

POGLED S TRIBINA

Ivica

Znate li koliko je visok najviši planinski vrh u Hrvatskoj? Vrh Dinare 1831 m.

A koliko ima ski staza? Platak, Bjelolasica, Sljeme, Begovo, Razdolje, Čelimbaša, Tršće i još neke manje, ukupno ne više od 30 km.

Sada jedno lakše pitanje, na koje odgovor garantirano već mnogi znaju. Koliko je mala Hrvatska osvojila medalja u alpskom skijanju? Deset. Još preciznije, Janica i Ivica Kostelić.

Posljednju od njih, a prvu za Hrvatsku na tekućoj Olimpijadi u Sočiju, prošloga petka osvojio je najbolji hrvatski skijaš svih vremena. I napravio nešto što nikome nije pošlo za skijama u disciplini super kombinacije spusta i slaloma. Treće olimpijske igre (Torino 2006., Vancouver 2010.) je Ivica na pobjedničkom podiju i uvijek je to srebro (sada mu je nedostajalo samo 34 stotinke), ali kako je sam rekao: »Na podiju se mijenjaju, a ja sam i dalje tu!«

I jeste. Ne samo on, nego je i Hrvatska zahvaljujući njemu na popisu osvajača medalja u Sočiju 2014. Iako iza sebe ima blago rečenu slabu sezonu, spust i slalom 14. veljače popravili su sve loše dojmove, slabe plasmane, iskakanja sa staze.

Svjetski kup je najjače godišnje natjecanje (Ivica ga je osvojio 2011. godine), ali ima ga svake nove sezone, dok se na zimske OL treba čekati svake četiri godine. I tada jesi ili nisi. A Ivica svakako jeste. Još od Torina 2006. godine. Tko zna, bude li aktivan do 2018. godine, možda se i u Južnoj Koreji popne na pobjednički podij i nastavi tradiciju obitelji Kostelić.

Nemoguće?

Janica i Ivica su nas za sve ove protekle godine, tijekom kojih su svojim veličanstvenim dostignućima uzdigli Hrvatsku u svjetsku skijašku supersilu, naučili kako je sve moguće kada su njih dvoje u pitanju.

Janica je umirovljena, vjerojatno će do tada i Ivica zakvačiti skije o klin, ali lijepo je maštati i sanjariti. Da nisu to radili kada su kao djeca trenirali po Sloveniji, Italiji i Austriji, sigurno ne bi doma u Hrvatsku donijeli 10 olimpijskih odličja.

A možda bude još koje, jer igre još traju...

D. P.

NOGOMET

Dinamo drži vrh

Pobjedom protiv Splita (2:1) nogometaši Dinama ostali su na pet bodova prednosti ispred Hajduka, koji je također zabilježio identičnu pobjedu protiv Hrvatskog dragovoljca. Ostali rezultati 22. kola 1. HNL: Zadar – Rijeka 1:0, Osijek – Slaven 4:1, Istra 1961 – Lokomotiva 2:4

KOŠARKA

Velika pobjeda Cedevite

Derbi susret 20. kola ABA lige donio je pobjedu Cedeviti (68:64) protiv gostujućeg lidera tablice beogradske Crvene zvezde i još više učvrstio poziciju Zagrepčana za nastup na završnom turniru najboljih momčadi regionalne košarkaške lige. Unatoč uvjerljivom porazu na gostovanju kod Mega Vizure (102:74), Cibona je zadržala četvrtu poziciju, dok je Zadar porazom protiv Igokee (65:58) ostao prikovan za začelje prvenstvene tablice.

Temeljem članka 10. i 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04, 36/09) Gradska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštita životnog okoliša, Subotica – Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je poduzeće »DENEZA M INŽENJERING« d.o.o, Bulevar Mihaila Pupina 115 G, Beograd, podnijelo zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja Projekta: Rekonstrukcija i dogradnja kompleksa benzinske stanice Čantavir, čija realizacija se planira na katastarskoj parceli broj 1096 k.o Čantavir, Bajmočka bb.

Uvid u podatke, obavijesti i dokumentaciju iz zahtjeva može se izvršiti u prostorijama Službe za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, II. kat, Stare gradske kuće, soba 226 u periodu od 21.2.2014. godine do 3.3.2014 u vremenu od 10 do 12h.

Zainteresirana tijela, organizacije i javnost u gore navedenom roku, ovom nadležnom tijelu mogu dostaviti svoje mišljenje o zahtjevu za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja predmetnog objekta na životni okoliš.

NAMA JE DOVOLJNO

DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovođa i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rs

e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem brašno TIP 500, TIP 400 meko i oštro od 1, 5, 25 kg. Tel.: 024562-415 ili 064 2779948.

Mijenjam 2 jutra zemlje i salaš u Ljutovu za garsonjeru u Subotici. Tel.: 061 2358099.

Prodajem brašno T-500 krušno, T-400, čisto i T-400 oštro. Po narudžbi pečem domaći kruh. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem bojler 10 litara, aspirator i električnu biciklu malu. Tel.: 024 562-415 ili 064 2779948.

Prodajem kuću-vikendicu na obali jezera Palić. Tel.: 062 8687964.

Prodajem kuću u Gornjem Tavankutu, 120 m², sendvič zid, etažno grijanje s okućnicom. Tel.: 061 1478823.

Prodajem noviju kuću iza Dudove šume, trosobnu s dvorištem, dodatnim prostorijama i garažom. Cijena po dogovoru. Tel.: 064 2525946

Prodajem zemlju 5,62 ha od 2 parcele (cca 10 jutara), Šupljak (ko Palić), 3 km iza stare škole, produžetak senčanske ljetnje ceste, uz kanal. Cijena: 63.000 eura. Tel.: 061 2724822 i 063 1648043.

Izdajem opremljen stan veličine 25 m četvornih sa zasebnim ulazom. Ulica Branka Pešića 41, Zemun. Dogovor na broj telefona 011 3077036 ili 011 2104257.

Odmor u Vrbovskoj, otok Hvar, povoljno. Tel.: 063 7139337.

Prodajem 3 motike placa (2 km udaljen) iza Crvenog sela, blizu somborske ceste (10.000 eura) Tel.: 024 532570.

Prodajem starinsku spavaću sobu »čistu sobu«, stol, stolice, razna bunjevačka ruha: sefire, sukna, pregače, marame, ponjaviće, čaršave, muške čakšire, čizme (br. 43) i sl. Tel.: 024 528682.

Prodajem traktorsku prskalicu RAV 440 eura, zob, starinska klupa, dolaf, ormani. Tel.: 024 532570.

Prodajem dvorišni stan 43 m² u Petrovaradinu. Tel.: 060 5450440.

Prodajem štrikaći stroj stolni »Empisal«, skoro nov. Tel.: 5742-136 Odžaci.

Povoljno izdajem manje skladište, podrum i tavanski prostor, veliko dvorište pogodno za parkiranje kombija, kamiona i za auto-plac, kod autobusnog kolodvora u subotici. Tel.: 064 9640745.

Prodaje se nov el. štednjak sa ravnom pločom, orahovo stablo, 2 felne s čeličnim prstenovima za kamionsku prikolicu. Tel.: 024 532570.

Naprodaj moderna ekskluzivna prelijepa italijanska vjenčanica, tepih i staze. 024 528682.

Prodajem metalni kavez za gajenje pilića s hranilicama. Tel.: 024 453-5319.

Prodajem klasični kauč sa naslonom u dobrom stanju ručne izrade, tapacirain. Tel.: 024 453-5319.

Izrađujem hrastove čamce, nekoliko tipova, od 3 do 6 metara dužine. Prijevoz po dogovoru. »Novogodišnja akcija« - vesla - bijeli barski jasen. Petar Okrugić, Morović. Tel.: 064 3467056. www.okrugic-cameci.co.rs

Prodajem vilerove goblene. Tel.: 063 8579679.

Prodaje se garaža u sklopu stambene zgrade na Radijalcu, A. M. Tita 26/b s priključkom na grijanje, vodu i struju. Tel.: 069 2887213.

Prodajem zob, deblo oraha i kruške, muške čakšire i kožne čizme, rojtoš i plišane marame, stol na razvlačenje sa stolicama. Tel.: 024 532-570.

Tečajevi italijanskog jezika, početne i napredne grupe. Naučite jezik ljepote i elegancije. Tel.: 065 2597700.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi« VAŽI DO 28.2.2014.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga »CROART« prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC »Bunjevačko kolo«, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8-14 sati. Tel: 024/556-898 ili 555-589.

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hrurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić (zsaric@hrvatskarijec.rs)

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
(dbpalkovic@hrvatskarijec.rs)
Slavica Mamužić (novinarka) (smamuzic@hrvatskarijec.rs)
Dražen Prčić (sport i zabava) (dprcic@hrvatskarijec.rs)
Željka Vukov (društvo) (zvukov@hrvatskarijec.rs)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)
Suzana Darabašić (dopisništvo Šid)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)
Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO

Krštenje Nine iz Vašica

U filijalnoj crkvi Šid sv. Ivana Krstitelja u Vašici, u petak 7. veljače sakrament krštenja primila je *Nina Vrapčenkak*, stara tek nekoliko mjeseci. Ponosnim roditeljima *Mirjani* i *Darku Vrapčenkak* Nina je drugo dijete po redu. Osim male Nine imaju i trogodišnjeg *Milana*, koji je u istoj crkvi kršten prošle godine i koji je svojoj sestrici i dao ime Nina. Mladi roditelji *Mirjana* i *Darko* žive u zajedničkom kućanstvu

u Vašicama s roditeljima *Mirjanom* i *Vinkom*, koji osim *Darka* imaju još dvojicu sinova, *Dalibora* i *Marka*, s kojima također žive u zajednici. Kako ističu ponosni baka i djed, svi zajedno lijepo žive u miru i slozi, poštuju se i uvažavaju i zajednički proslavljaju sve katoličke blagdane. Radosni su što su dočekali i krštenje svog drugog unučića, a s nestrpljenjem iščekuju prinove i od ostalih sinova. Mala Nina je tijekom cijele svete mise i obreda krštenja budno pratila cijeli ritual bez ijedne suze, kako to obično biva tijekom krštenja male djece, pa čak i onda kada joj je vlč. *Nikica Bošnjaković* polio glavicu svetom vodom. Mirna je Nina bila u naručju svog kuma *Predraga* i svojim okicama promatrala svećenika, koji joj je tom prigodom poželio da se anđeo čuvar brine za nju. Vlč. *Bošnjaković* istaknuo je kako Nina mora rasti u vjeri svojih roditelja, jer samo tako u vjeri dijete diše, te je dodao da su danas mnogi odbacili

vjernost i revnost katoličkoj crkvi i kako se nada da će se to ubrzo promijeniti. Brat *Milan* sekino je krštenje promatrao iz prvog reda gdje je sjedio u krilu svoje bake, uz nazočnost mnogobrojne rodbine i prijate-

lja, koji su došli uveličati ovaj značajan događaj u Nininom životu i da se zajedno poslije obreda krštenja provele. Po osmijesima na licu roditelja mogla se prepoznati velika sreća i radost zbog krštenja njihove djevojčice, koja im je, kako su rekli, donijela još veće veselje u njihovu mnogobrojnu obitelj. Inače, Vašica je mjesto u šidskoj općini s najvećim brojem djece katolika. U samom selu ima 21 dijete starosti od nekoliko mjeseci do 15 godina, a unazad pet godina od kada je vlč. *Nikica Bošnjaković* župnik u Šidu, u Vašici je rođeno dvanaestero djece. Sa željom da ih i u vremenu koje dolazi bude još više, maloj smo Nini i njenim roditeljima poželjeli puno sreće i radosti s Ninom i Milanom, a tko zna, kako je praksa pokazala unazad nekoliko godina, možda obitelj *Vrapčenkak* uskoro iznenadi još jedna prinova, na radost njihove mnogobrojne obitelji, ali i svih nas.

Suzana Darabašić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Jedna priko druge...

Falnis čeljadi moja, jevo ja baš fruštikovo pa se kreni u guvno štogod radit, kad ni pet ni šest ošinila kiša i lipo da čovik skrene, a šta mož neg sist u ambetuš i zjalit kroz pendžer. Mislim onako odmoredne pameti, kaki su ovi odozgor huncuti, jevo baš niki dan javljadu da moramo prominitlegetimacije, pa šoferske legitimacije i dabome, niste me krivo svatili, o svom kostu, ta neće valjda da država štetuje sirota. Ja moram samo provardat fitalj plate na kojikake papirčine, lipo da ne poviruješ, al da je to zauvik, pa nek ide u andraka, neg to će bit smim se okladit u balon vina samo do nike druge vlasti, a ondak ćedu oni »novi« pribacit lipo livu priko desne i kajst »ta jevo vam što će to bit tako« i zna se ded ponovo čekaj reda i uvati se za buđelar. Ta kako ne stojim u onoj državi di je još donet befel prija dvisto godina i nikako se ne minja, a još i kako lipo poštiva, di me Bog ode lupijo o put pa da se samo patim. Evo baš mi ide kum Šime malo da me razveseli i da podilimo dvi boce vina, a i vama je već vidim dosadilo ovo moje zanovetanje. »Av kume jesil gleda televiziju? Ti se latijo stalno nikog kukanja, a da vidiš šta je u Bosni kume moj, bome je nepro odno šalu«, oma će Šime s vrata. »Kojoj Bosni?«, pitam ja, a on će bisno: »Ta ne valjda u Maloj, šta se praviš blentav većma neg što jesi. Izašo svit bome na sokake i već se i vošte s renderima, a baš sam se ganijo kad sam vidijo da su svezli barjake sva tri jedan za drugi i kažeđu da su sad složni i ne dadu se natantat na neslo-

gu.« Na to kažem ja njemu: »E moj kume, lipo je to, al to je tribalo svest prija dvajst koju godinu i razvijat vaše iz guvna, sad je malo kasno, izginijo toliki svit, porušilo se i popalilo, a nastala samo beda i sirotinja. Dobro je moj dida kazo meni kad sam bijo dite: 'Braniša moj, zapamti jedared zauvik, svit kad imade zadosta ića i pića i novaca, lipo ne zna šta će sam sa sobom već je bisan pa se sili i ratuje, pravi komendiju, a kad je siroma ondak je složan i samo siroma znade poštivat drugog čovika. Kadgod nismo imali s čim ni vatru propalit u šporelju i nosili smo ugarak od kuće do kuće, a slagali se samo tako, prelili i radovali kokicama, malo krumpira u kori i makar čime.' Sad vidim i ja da je dida bijo u pravu, svi kukaje, a u svakoj avliji dvi, tri limuzine, vako i nako umolovano, ograde sve lipča od lipče, sve se trkamo ko će bit bišnji. E kume moj to ne valja. Konj što rano kasa, bome friško osapunnja sersam. Neg, daj ti već tu bocu, šta si se stisko ko mlada prvu noć, šta ga čuvaš, daće bog grožđa i nagodinu. Ta pravo i kažeš, nek ide u kera i uredbe i naredbe kugod da mi to moramo sve ispoštivat. Moja teta *Ana* gujanka nije imala ličničku knjižicu dok je nisu tili saranit, legetimacija joj izašla posli onog rata, a živila devedest četiri lita.« Na to će meni kum Šime: »Neg, ded ti sad natrag tu bocu, šta si je zagrlijo ko daš se vinčat s njom!« Ajd zbogom čeljadi moja i lip pozdrav iz Ivković šora.

21. veljače 2014.

Vinogradu triba motika, a ne molitva

Što stariji, bać Iva sve više volji nedilje i svece. Njegova pristavi supu pa ona i cure otidu na misu. On ostane ložit, da se špojer ne bi otrnijo. Tako i u vu nedilju. Taman malo uzo u šake njegove novine, taksa da se poki-da od lajanja. Izašo u gank i otiro ga u stražnji dvor, kad no, na vraca njegov stari pajta iz vojske Stipan i nikaki njegov. Velu, išli lemuzinom priko, pa kad već prolazu kroz njegovo selo, ni red da mu se ne javu. Stipan mu se svaj prominjijo. Lipo navučen, a za njim sve trag meriše, ko za kakom starom frajlom. Vaj njegov se drži gospocki. Velik, mlad, ta vada nema ni trist, al spravan i samo strilja očima. Obadva u lagovani cipela, pa se nisu ni izuvali ka su unišli u pridnju sobu. Bać Iva jim ponudijo fruštuk, ne maru, natrag su se krenili jutros rano, jel su sinoć dokasno bili na nikake konferencije, pa su ostali i na konaku. Za Stipana mu bilo malo čudno, znade da se nikada ni tijo putat u politiku, al ko zna u vi vrimenta se za dram svašta znade prominjit. Vaj njegov je drugo. Ščim je bać Iva naljo dudovače da se malo zapapru pri fruštuka, digo štambliku i reko – ajd, za našu stvar. Stipan oma sto tolmačit staromu pajte kako se svi moru trgnit i dobro proštodirat, jel će ope izbiranje. »Eto pajto, ne mož više gledat šta vi naši radu. Rascipali jednu partiju na dvi, pa svako po svojemu, a najviše po nima drugima. E, vidiš, sad smo ti mi napravili treću i nećemo njevim putim. I bome, naš je i najspravniji«, divani mu priko zalogaja Stipan. »A jel vidite, vi prvi su ošli sonim što će izgubit, a vi drugi sonim što nikako ne može zadobit. E, zoto smo sad mi tude. Još ćemo vidit š kim ćemo ka se već svi poizbiru, pa ćemo gledat da budemo pod nima što su zadobili. Tako će se baram čut i naš glas«, nadometne se na divan taj Stipanov. Stipan samo gleda prida se u tanjur, ko da se boji da se njemu i bać Ive ne ukrstu oči, jel dobro je zno kako vaj štodira. »A jel dite, zašto ti tako puno divniš? Bolje jidi, jel bi mogo ostat gladan. Divanićemo potli fruštuka, nako lipo, nuz bukaricu katarke«, veli bać Iva priko štamblike. Stipan je samo malo pocrvenijo i odgurnijo tanjur. I njegov je svršijo sa fruštukom, pa su prišli na katarku. »Eto, domaćine, ako bi tili, ja bi da mi Stipan bešteluje š vama, malo u vinogradu, malo u štale, da ne mislite da mi ni briga zono što vi radite. Eto, kad budemo sonima što zadobiju, napravićemo vam i veću štalu i bolji vinograd«, veli taj Stipanov. »E moj pajto, svi vi navrli svaki božji dan it kod prostoga svita i svašta obećavat. Samo, zaboravljate da vinogradu triba motika, a ne molitva. A lipo bi bilo da nam za molitvu ostavite makar nedilju«, veli bać Iva i izdune bukaricu. Izdunili i gosti i ošli. Nisu se ni beštelovali.

Piše: Ivan Andrašić

Tagore:

Nemojte žuriti u osudu onoga što ne razumijete.

Tolstoj:

Laž pred drugima nije ni izbliza tako značajna i štetna kao laž pred samim sobom.

Frost:

Ne znate što je nada dok je ne izgubite.

Boje nad gradom!**Antun Branko Šimić**

Koje godine i gdje se rodio hrvatski pjesnik Antun Branko Šimić?

Gdje se školovao?

Kako se zove prva pjesma koju je objavio?

Zbog čega je napustio osmi razred gimnazije 1917. godine?

Koje je još književne časopise pokrenuo?

Kojem umjetničkom smjeru pripada većina njegovog lirskog opusa?

Kako se zove njegova jedina zbirka pjesama?

Kada i gdje je umro Antun Branko Šimić?

Radio se 18. studenoga 1898. godine u Drinovcima.
U rodnom selu, Širokom Bregu, Vinakovcima i Zagrebu.
Zimska pjesma.
Zbog izdavanja književnog časopisa Vijavica.
Jurš (1919.) i Književnik (1923.).
Ekspresionizam.
Preobraženja.
Umro je 2. svibnja 1925. godine.

Telefonski razgovor majke i kćeri:

- Zdravo mama, aha, dobro, dobro, dobro, dobro, hoću... čao!

Šef vatrogasaca uđe u prostor gdje su ostali bili dežurni.

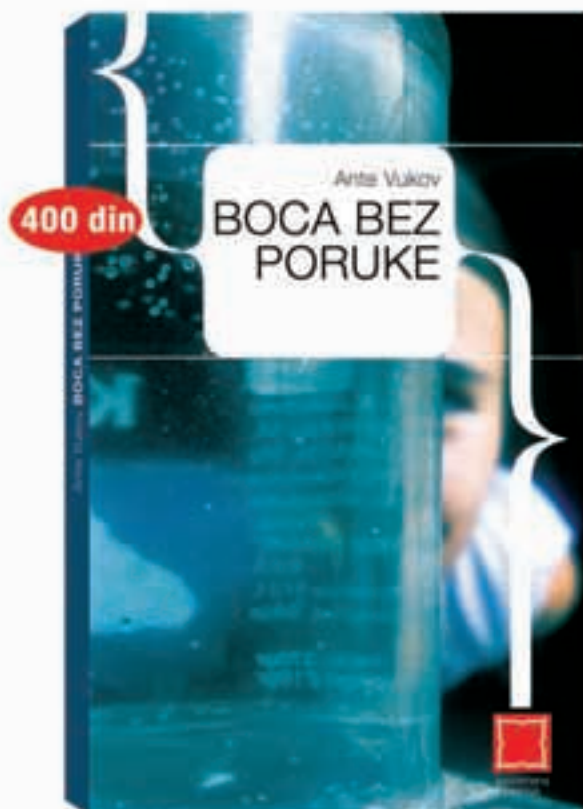
Osmjehne se svima, polako došće do aparata za kavu, polako ispija kavu...

Tek kada su ga vatrogasci iznenađeno upitali što to znači, šef kaže:

- Dečki, pravo je vrijeme da polako krenete, porezna uprava gori!

Lijepa lica dobre književnosti!
Nove knjige u nakladi NIU „Hrvatska riječ“.

Knjige se mogu nabaviti u NIU "Hrvatska riječ" po sljedećim cijenama:

U kompletu 4 knjige - 1.200,00 dinara

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

ЈКП "Суботичке пијаци"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Datum putovanja 7.-9. ožujka 2014.

ČARI DUNAVSKIH PRIJESTONICA ZA 8. OŽUJKA

JP SUBOTICA-TRANS

TELEFON: +381 24/555-466, FAX 555-548,
ta.sutrans@gmail.com www.sutrans.rs

Cijena aranžmana: 125 eura
za djecu do 12 godina 20% popusta

Aranžman obuhvaća:

- prijevoz turističkim autobusom-klima, audio-video, Euro 5
- plovidba brodom na relaciji Bratislava – Beč (u jednom smjeru)
- smještaj u hotelu Medium **** u Bratislavi na bazi 2 noćenja s doručkom
- pratilac grupe;
- dodatno putničko osiguranje prtljaga

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

Prela su već odavana prerasla okupljanja po kućama i postala su dio redovitih događanja u udrugama. Tako je i u Beregu, gdje je u subotu 15. veljače održano 17. po redu Šokačko prelo, koje organizira HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević«.

Domaćini su dali sve od sebe da prirede dobru zabavu, a u tome su i uspjeli skupa s gostima koji se nisu štedjeli niti u plesu niti u pjesmi. U pozdravnom govoru Marin Katačić, predsjednik »Kranjčevića«, spomenuo je kako je prvo javno prelo u Beregu održano još 1908. godine, a organizirala ga je Bačko-bodroška udruga poljoprivrednika. Preljsku je tradiciju obnovio »Kranjčević«, a prela se nanizalo 17 i to u kontinuitetu. »Sama brojka govori o značaju prela i o tome što prelo znači za udrugu i zato običaje treba čuvati za one koji dolaze«, kazao je tajnik HNV-a Željko Paklentinac. Koliko je prela, toliko je do sada bilo i preljskih pisama na šokačkoj ikavici iz pera Berežanina Zlatka Gorjanca. Ovoga puta to je bila pjesma »Dite ravnice«. Gosti prela bili su KUD »Seljačka sloga« iz Gradišta (Hrvatska) i HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora.

Kada su se instrumenata i mikrofona latili članovi tamburaškog sastava »Garavi« iz Hrvatske, pjesme su se samo nizale, a raspoloženje raslo. Pjevalo se i plesalo, a posebice veseli što je u tomu prednjačila mladež.

je Šokadija

Sonta Prelo nostalgije

I danas, u vrijeme najeze brojnih TV i računalnih zanimacija, nađu se oni koji poštuju tradiciju svojih baka i djedova. Nađu svoje mjesto u udrugama u kojima se na bilo koji način ta tradicija poštuje i održava, druže se sa sebi sličnima, razmjenjuju stečena znanja i iskustva. Tradiciju čuva i jedna skupina žena iz Beogradske ulice u Sonti. Svaka od njih i danas u slobodno vrijeme uzima u ruke pribore i materijale koje su rabile i njihove majke, bake, prabake. Spontano su se počele i okupljati na prela. Svake godine, kad zapadne snijeg, okupe se na prelu u kući jedne od njih. Tako i ove, igrom klime zakašnjele zime, 6. veljače su se okupile u kući Marije Šegrt. Bilo je tu malo štrikanja, malo heklanja, a najviše »lipi pripovijčki« od davnina. Bilo je i puno zaraznoga smijeha i otkrivanja negdašnjih slatkih djevojačkih tajni. Vrijedna domaćica se pobrinula za slano i slatko, a njezina tetka Ana Tudor za dalmatinske fritule. Najmlađa među ovim ženama, Agica Tolorić, ishekla je ovih dana široku čipku, dugu oko metar. I Ljubica Vidaković je svestrana – štrika, hekla, veze, Eva Đanić plete i hekla. Čak s drugog kraja sela na prelo je došla i Ivka Adin. Smijeh iz kuće u Beogradskoj 23 orio se dugo u noć, a na koncu je dogovoreno i tko će biti domaćica prela sljedeće zime.